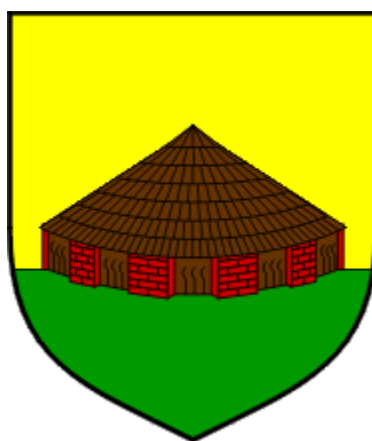

GRAD OTOK

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM
GRADA OTOKA 2016. – 2020. GODINA

SADRŽAJ

1	Uvod	4
2	Pristup izradi strategije	5
2.1	Strategije višeg reda i strateška uvjetovanost.....	6
2.2	Metodologija izrade.....	8
2.3	Organizacijska struktura tijela za izradu strategije	9
2.4	Implementacija aktivnosti	10
3	Analiza stanja	12
3.1	Geografsko-komunikacijske karakteristike i prirodni resursi	12
3.1.1	Geografske i klimatske karakteristike grada Otoka	12
3.1.2	Komunikacijska povezanost	13
3.1.3	Prirodni resursi i kulturna dobra	14
3.2	Povijest grada Otoka	18
3.3	Demografske karakteristike i kretanja.....	20
3.4	Tržište rada.....	26
3.4.1	Nezaposlenost	26
3.4.2	Zaposlenost	34
3.4.3	Korisnici mirovina	35
3.5	Društvena infrastruktura.....	36
3.5.1	Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje.....	36
3.5.2	Srednjoškolsko i visoko obrazovanje.....	37
3.5.3	Zdravstvo	38
3.5.4	Kultura	39
3.5.5	Sport.....	41
3.5.6	Organizacije civilnog društva	41
3.5.7	Marginalizirane skupine i socijalna politika.....	42
3.6	Komunalna i prometna infrastruktura	42
3.6.1	Prometna infrastruktura	42
3.6.2	Telekomunikacije.....	43
3.6.3	Opskrba energijom, vodoopskrba i odvodnja	44
3.6.4	Gospodarenje otpadom	46

3.7	Lokalno gospodarstvo	47
3.7.1	Poduzetništvo i obrti	47
3.7.2	Poslovne zone	51
3.7.3	Turizam	52
3.7.4	Poljoprivreda.....	53
3.8	Stanje okoliša	56
3.9	Druga područja relevantna za razvoj.....	58
3.9.1	Međuregionalna i međunarodna suradnja.....	60
3.10	Analiza kapaciteta lokalne samouprave	60
4	SWOT analiza.....	64
5	Strategija razvoja grada Otoka	69
5.1	Vizija	69
5.2	Ciljevi	69
5.3	Razvojne mjere.....	82
5.4	Usklađenost Strateškog razvojnog programa grada Otoka s Razvojnou strategijom Vukovarsko-srijemske županije	115
5.5	Baza projektnih ideja.....	119
6	Indikatori učinka Strateškog razvojnog programa grada Otoka	120
7	Institucionalni okvir i financijski izvori za upravljanje.....	123
7.1	Provedba Strateškog razvojnog programa.....	123
7.2	Tijela provedbe.....	123
7.2.1	Partnerstvo i Radni tim	123
7.2.2	Grad Otok.....	124
7.2.3	Upravni odjeli	124
7.2.4	Javne službe	124
7.2.5	Javni sektor	125
7.2.6	Civilno društvo.....	126
7.2.7	Privatni sektor	126
7.3	Financijski okvir.....	126
7.4	Praćenje i vrednovanje	129
8	Zaključak	131
9	Prilozi.....	132

9.1	Popis slika	132
9.2	Popis tablica	132
9.3	Popis grafikona.....	133

1 Uvod

Pred Vama se nalazi Strateški razvojni program grada Otoka u kojem je zacrtan smjer razvoja ovog prostora do 2020. godine.

Kao i cijela Republika Hrvatska i ovaj se prostor, unatoč brojnim pogodnostima poput plodnog tla, šumskog i vodnog bogatstva ili povoljnog prometnog smještaja, suočava s brojnim izazovima. Naime, ovo je područje opterećeno brojnim problemima poput nedostatka radnih mjesta, odnosno visoke nezaposlenosti lokalnog stanovništva, negativnog prirodnog prirasta, depopulacije i starenja stanovništva te nezadovoljavajućom infrastrukturnom opremljenošću naselja. S ciljem rješavanja tih gorućih problema, poboljšanja kakvoće života lokalnog stanovništva i izgradnje bolje budućnosti za buduće naraštaje, pristupilo se izradi Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

Ovaj će dokument pomoći u usmjeravanju i iskorištavanju ograničenih resursa i kapaciteta na ciljeve i prioritete koji su strategijom prepoznati i definirani kao ključni.

Važan dio ovog dokumenta predstavlja analiza postojećeg stanja na području grada Otoka (prirodni resursi, klima, tlo, demografska kretanja, stanje na tržištu rada, infrastrukturna opremljenost naselja, gospodarstvo). Sama je analiza postojećeg stanja obavljena temeljito kako bi se što kvalitetnije odredio smjer budućeg razvoja. Pored javno dostupnih podataka, u analizi su postojećeg stanja korišteni i podatci dobiveni od lokalnih dionika, a sve s ciljem davanja što stvarnijeg prikaza. S obzirom da su osim vanjskih konzultanata u izradu ovog dokumenta bili uključeni i članovi lokalne zajednice, održano je više sastanaka i javnih rasprava na kojima je usuglašen smjer budućeg razvoja.

Osim glavnih su strateških ciljeva u ovom strateškom dokumentu sadržani i najvažniji razvojni prioriteti te su dane mjere i smjernice za njihovo ostvarenje. Međutim, izrada Strateškog razvojnog programa grada Otoka sama za sebe nije jamstvo uspjeha u postizanju svekolikog socioekonomskog razvoja. Naprotiv, ona je samo prvi korak na tom putu, a do konačnog se cilja u vidu bolje budućnosti jedino može stići maksimalnim angažmanom i međusobnom suradnjom čitave lokalne zajednice.

2 Pristup izradi strategije

Strateški razvojni program grada Otoka predstavlja temeljni razvojni dokument Grada do 2020. godine. Dokument je rezultat detaljne analize stanja ključnih indikatora za koncipiranje ključnih razvojnih smjernica grada Otoka te promišljanja budućih razvojnih ciljeva i prioriteta svih ključnih dionika društvenog i gospodarskog života Grada. Važnost se ovog dokumenta ogleda upravo u činjenici da određuje budući smjer razvoja grada Otoka jer su njime obuhvaćene vizije te strateški ciljevi, prioriteta i mjere do 2020. godine.

Pristup izradi ovog strateškog dokumenta kojim se planira društveni i gospodarski razvoj Grada Otoka, temelji se na preporučenoj metodologiji izrade strategija jedinica regionalne samouprave te temeljnim načelima strateškog menadžmenta. Pod pojmom 'strateški menadžment' prvenstveno se podrazumijeva dugoročni pristup planiranju u privatnom sektoru, analiza interne i eksterne okoline, definiranje vizije, misije i ciljeva, formuliranje strategije, implementacija te kontrola i evaluacija strategije. Prikazani se pristup planiranja po načelima strateškog menadžmenta može primijeniti i u javnom sektoru, a posebice prilikom strateškog planiranja na lokalnoj i regionalnoj razini. Sukladno tome, Strateški razvojni program grada Otoka objedinjuje dvije osnovne funkcije:

- Prva se funkcija odnosi na njegovu ulogu kao ključnog strateškog dokumenta kojim se analizira postojeće stanje, definiraju potrebe, ciljevi i prioriteta, predlažu konkretne mjere te modeli kontrole i evaluacije;
- Druga se funkcija ovog dokumenta odnosi na jačanje apsorpcijskog kapaciteta Grada u korištenju bespovratnih sredstava Europske unije kroz usklađivanje razvojnih ciljeva i procesa sa županijskom razvojnom strategijom, nacionalnim sektorskim strategijama, operativnim programima i strategijom Europa 2020.

Strateški je razvojni program grada Otoka sadržajno koncipiran na način da u najboljoj mjeri odgovori na pitanja i ocijeni dosadašnji razvoj i stanje, a što je u konačnici poslužilo i za koncipiranje budućeg razvoja. U skladu s tim, u sklopu ovog dokumenta, između ostaloga, analizirani su:

- Opći demografski podatci;
- Prirodni resursi (klima, vegetacija, zemljište, vodno bogatstvo, zaštita prostora);
- Infrastruktura;

- Komunalna djelatnost;
- Društvene djelatnost;
- Lokalno gospodarstvo;
- Financiranje javnih potreba;
- Razvojne politike svih razina vlasti s posebnim osvrtom na Kohezijsku politiku EU.

U Strateškom je razvojnom programu grada Otoka sublimirano sve sagledano, s ciljem određivanja strateških ciljeva i pripadajućih prioriteta. Praćenje provedbe definirane strategije po dinamici, zaduženjima i odgovornosti neizostavni su dio svake razvojne strategije.

2.1 Strategije višeg reda i strateška uvjetovanost

Sa stajališta sustava strateškog planiranja, Republika Hrvatska članstvom je u Europskoj uniji preuzela obvezu usklađivanja vlastitih razvojnih ciljeva s onim na europskoj razini.

Promatrajući članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji s institucionalnog gledišta, važno je naglasiti da Europska unija promiče regionalni razvoj i decentralizaciju. Razvoj država članica trebao bi ići smjerom „bottom-up“ („odozdo prema gore“), što sa stajališta jedinica regionalne i lokalne samouprave znači preuzimanje odgovornosti za definiranje i provođenje razvojnih strategija čiji su strateški ciljevi koherentni sa strategijama na nacionalnoj i europskoj razini.

Cilj je prethodno spomenutog „bottom-up“ pristupa uključivanje lokalnih dionika u promišljanje i definiranje vlastitog razvoja te, u konačnici, smanjenje neravnomjernog razvoja među regijama. Ovakva se politika provodi od strane država kako bi se smanjile gospodarske i društvene razlike među državama članicama, odnosno kako bi se postigla kohezija cijelog prostora Europske unije. Uz pomoć kohezijske politike za koju je do 2020. godine osigurano 351,8 milijardi eura, očekuje se pomoć u rješavanju sadašnjih ekonomskih i društvenih problema te umanjivanje vjerojatnosti pojave sadašnjih problema u budućnosti. Zbog toga, poseban značaj za održivi razvoj država članica i njihovu konkurentnost na međunarodnom tržištu ima upravo kohezijska, odnosno regionalna politika.

Europska unija korisnicima omogućuje korištenje raznih financijskih programa i instrumenata s ciljem jačanja institucionalnih kapaciteta vlasti na lokalnoj i regionalnoj razini. Ovi su financijski programi i instrumenti dostupni kroz europske strukturne i investicijske fondove (ESIF, eng. European Structural and Investment Funds) te razne programe Europske unije. Sredstva se

dostupna iz spomenutih izvora koriste za ostvarenje ciljeva kohezijske politike, tj. za podupiranje razvojnih projekata u državama članicama radi povećanja konkurentnosti te ekonomskog i društvenog blagostanja građana.

Države članice izrađuju strategije razvoja i strateške okvire koji definiraju smjerove razvoja gospodarstva i društva te identificiraju područja od nacionalnog interesa. Sukladno tome, sustav se planiranja posljedično spušta na niže razine, tj. na lokalnu i regionalnu razinu. Stoga razvojne strategije predstavljaju osnovu za povlačenje bespovratnih sredstava Europske unije u programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine.

U Republici Hrvatskoj sustav strateškog planiranja može se podijeliti na:

- nacionalne horizontalne i sektorske strategije – donosi ih Vlada i Sabor RH;
- županijske razvojne strategije – donosi ih županija u suradnji s pripadajućim jedinicama lokalne samouprave;
- strategije razvoja gradova i općina – donose ih gradovi i općine u suradnji sa zainteresiranim dionicima (građani, poduzetnici, udruge...).

Uvažavajući prethodno navedeni princip koherentnosti u sustavu strateškog planiranja, može se zaključiti kako je Strateški razvojni program grada Otoka usklađen s ovim strateškim dokumentima na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini:

1. Europa 2020 – europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast;¹
2. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013.;²
3. Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008.-2013.;³
4. Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014.-2020.;⁴
5. Strategija razvoja poduzetništva Republike Hrvatske 2013.-2020.;⁵
6. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske;⁶

¹ Dostupno na:

http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/Documents/Strukturni%20fondovi%202014.%20%E2%80%93%202020/eu_hr.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

² Dostupno na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/STRATEGIJA_REGIONALNOG_RAZVOJA.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

³ Dostupno na: <http://www.mps.hr/default.aspx?id=3652> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

⁴ Dostupno na: http://www.mingo.hr/public/industrija/Industrijska_strategija_%202014_2020.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

⁵ Dostupno na: <http://www.minpo.hr/UserDocsImages/Strategy-HR-Final.pdf> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

⁶ Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_10_130_3192.html ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

7. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine;⁷
8. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske;⁸
9. Strateškim planom Ministarstva zaštite okoliša i prirode za razdoblje 2014.-2016.;⁹
10. Razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije 2011.-2013.;¹⁰
11. Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije;¹¹
12. Strategija razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije 2015.-2020;¹²
13. Strategija razvoja ljudskih potencijala Vukovarsko-srijemske županije 2011.-2013.;¹³
14. Lokalna razvojna strategija LAG-a Bosutski niz 2013.-2015.;¹⁴
15. Prostorni plan uređenja grada Otoka;¹⁵

Strateškim će se razvojnim programom grada Otoka sagledati stvarna slika o potrebama svih subjekata i društvenih skupina, ali i odgovoriti na pitanje u kojem smjeru treba ići razvoj grada te na koji ga je način moguće ostvariti. Zahvaljujući ovom strateškom dokumentu olakšat će se planiranje proračuna i alokacija proračunskih sredstava te planiranje najvažnijih razvojnih projekata.

2.2 Metodologija izrade

Prilikom izrade Strateškog razvojnog programa grada Otoka primijenjena je metodologija preuzeta od strane Europske unije, a koja počiva na CLLD pristupu – smjernicama za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice namijenjene lokalnim sudionicima. Riječ je o pristupu koji omogućuje da se posebna pitanja ili problemi specifični za lokalnu zajednicu rješavaju u lokalnom kontekstu. Ovaj pristup predstavlja odmak od konvencionalnog modela lokalnog razvoja „odozgo prema dolje“ te

⁷ Dostupno na: <http://www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija-turizam-2020-editfinal.pdf> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

⁸ Dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

⁹ Dostupno na: http://mzoip.hr/doc/strateski_plan_ministarstva_zastite_okolisa_i_prirode_za_razdoblje_2014-2016_1.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹⁰ Dostupno na: <http://www.ar-hrast.hr/UserDocsImages/ZRS%20VSZ%20-%20Final.pdf> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹¹ Dostupno na: <http://www.vusz.hr/info/prostorni-planovi> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹² Dostupno na: http://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/sjednice/18-sjednica-skupstine-05-03-2015/~content/GVU2CVMJXAMY2ZLK/tocka1.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹³ Dostupno na: http://lpz-vs.z.hr/upload/articles/strategija_razvoja_ljudskih_potencijala_10444.pdf ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹⁴ Dostupno na: <http://www.lag-bosutskiniz.hr/> ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

¹⁵ Dostupno na: http://www.otok.hr/grad_otok.php?id_kat=15 ; [pristupljeno na dan 9.3.2016.]

pretpostavlja da planiranje lokalnog razvoja započinje s vizijom gdje lokalna zajednica želi biti u budućnosti.

U Republici Hrvatskoj ne postoji pravilnik koji propisuje obvezni sadržaj i strukturu lokalnih razvojnih strategija. Stoga su prilikom izrade ovog strateškog dokumenta kao smjernice uzeti naputci Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 153/10). Usprkos tome što se navedeni dokument odnosi na županijske razvojne strategije, njegove odredbe primjenjive su i prilikom izrade razvojnih strategija jedinica lokalne samouprave.

2.3 Organizacijska struktura tijela za izradu strategije

U procesu se izrade Strateškog razvojnog programa grada Otoka vodilo načelima partnerskog pristupa i suradnje. Stoga su u sam proces izrade ovog strateškog dokumenta bili uključeni najznačajniji dionici društvenog i gospodarskog života od gradonačelnika, predstavnika gradskog vijeća, djelatnika gradske uprave, gradskih poduzeća i ustanova do predstavnika gospodarskog, civilnog, obrazovnog i kulturnog sektora. To Partnerstvo, s gradonačelnikom na čelu, bilo je najvažnije tijelo u samom procesu izrade Strateškog razvojnog programa grada Otoka budući da je ono bilo ključno za postizanje konsenzusa o budućem smjeru razvoja lokalne zajednice. Treba istaknuti kako je ono aktivno uključeno u sve faze izrade i provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka. Osim toga, u samom je procesu izrade ovog dokumenta Partnerstvo imalo vrlo važnu savjetodavnu ulogu, a također je bilo ključno i za njegovo prihvaćanje. U djelovanju Partnerstva vodilo se načelima:

- konsenzusa – pregovaranjem članova Partnerstava postignut je sporazum oko pitanja ključnih za izradu i provedbu Strateškog razvojnog programa grada Otoka;
- jednakosti – niti jedan član Partnerstva nema dominantan utjecaj na njegov rad;
- transparentnosti – sve su zainteresirane strane u potpunosti informirane o aktivnostima Partnerstva.

Članovi Partnerstva su:

- Josip Šarić, Grad Otok
- Marina Čepo, Gradsko vijeće
- Stjepan Topalović, Gradsko vijeće

- Ivica Breščaković, Gradsko vijeće
- Vinko Matozan, Gradsko vijeće
- Marijan Novoselac, Vijeće MO Komletinci
- Marijana Barnjak Jelić, Gradska knjižnica Otok
- Marina Beuk, OŠ Josipa Lovretića Otok
- Milan Božičević, OPG Milan Božičević
- Marko Carić, OPG Marko Carić
- Marijan Vujčić, Furnir d.o.o. Otok
- Tomislav Marić, Vranjevo d.o.o. za komunalne djelatnosti
- Marija Čepo, Udruga “Hrvatska žena” Otok
- Zvonko Markić, NK Otok
- Larissa Kathrin Peranović, Savjet mladih Grada Otoka

Sa svrhom je izrade Strateškog razvojnog programa grada Otoka ustrojen i Radni tim. Riječ je o operativnom tijelu sastavljenom od predstavnika grada Otoka i Otočke razvojne agencije, a prilikom izrade ovog dokumenta surađivalo je s konzultantom u pogledu dostave raspoloživih podataka o ovom području te koordinacije drugih sudionika.

Članovi Radnog tima su:

- Zvonimir Pućo, Grad Otok
- Mirko Martinović, Grad Otok
- Berislav Vuković, Grad Otok
- Marija Čolaković, Otočka razvojna agencija
- Ksenija Huber, Otočka razvojna agencija

2.4 Implementacija aktivnosti

Izrada je Strateškog razvojnog programa grada Otoka samo početni korak na putu do postizanja svekolikog socioekonomskog razvoja ovog područja. Naime, kako bi ovaj strateški dokument bio učinkovit, potrebno je što prije započeti s njegovom implementacijom, tj. s provođenjem aktivnosti koje su predložene u ovom dokumentu.

Preduvjet je za početak provođenja aktivnosti predloženih u Strateškom razvojnog programu grada Otoka usvajanje samog dokumenta od strane Gradskog vijeća. Tim se činom ovom dokumentu daje legitimitet koji je nužan za brzu provedbu aktivnosti. Sama implementacija projektnih aktivnosti zahtijeva prethodno proračunsko planiranje kako bi se osigurala dostatna

sredstva za provedbu mjera, tj. konkretnih projekata čija će realizacija doprinijeti ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva. Iz tog se razloga preporuča izrada dodatnih operativnih dokumenata koji će osigurati učinkovitu provedbu strateških aktivnosti. Najčešći operativni dokument strateških dokumenata ove vrste i razine je Akcijski plan provedbe razvojne strategije. Njime se identificiraju i prema najvažnijim kriterijima rangiraju konkretne mjere, tj. sami projekti koje će jedinica lokalne samouprave provesti u referentnom razdoblju, izvori i modeli financiranja te dinamika njihove provedbe. Kriteriji o kojima će se voditi računa prilikom odabira projekata odnose se na njihovu prihvatljivost, pripremljenosti i izvedivost. Međutim, zbog nedostatka sredstava u gradskom proračunu, vrlo važan kriterij kod odabira između nekoliko razvojnih projekata bit će mogućnost njihovog sufinanciranja sredstvima iz nacionalnih i europskih izvora. Sama mogućnost financiranja lokalnih projekata bespovratnim sredstvima iz nacionalnih i europskih izvora bit će utoliko veća zbog činjenice da se Otok, s obzirom na nisku vrijednost indeksa razvijenosti, ubraja u potpomognuta područja.

3 Analiza stanja

3.1 Geografsko-komunikacijske karakteristike i prirodni resursi

3.1.1 Geografske i klimatske karakteristike grada Otoka

Grad Otok jedna je od jedinica lokalne samouprave u sastavu Vukovarsko-srijemske županije. Radi se o županiji smještenoj u međurječju između Save i Dunava na krajnjem istoku Republike Hrvatske. Sam grad Otok smješten je u središnjem dijelu bosutske nizine koja obuhvaća južni posavski dio istočnohrvatske ravnice, a prostire se na površini od 136,15 km². Radi se o prostornoj cjelini koja je na sjeveru omeđena rubovima đakovačkog i vukovarskog prapornog ravnjaka, na jugu rijekom Savom, dok su zapadna i istočna granica određene pejzažnim razlikama rubova nizina prema susjednim krajevima. Stoga ne čudi da se radi o području sa specifičnim ravničarskim reljefom te vrlo malim visinskim razlikama koje dodatno naglašavaju pretežno panonska obilježja i izraziti nizinski karakter tog područja.

Slika 1 Geografski smještaj Vukovarsko-srijemske županije i grada Otoka

Izvor: Otočka razvojna agencija

Sjevernu granicu grada Otoka predstavlja vodotok Bosuta čije je korito paralelno s tokom rijeke Save. Za južni su dio otočkog područja, prema zavali Spačve, karakteristična izrazita šumsko-močvarna obilježja. Gledajući litološku građu, na ovom se prostoru mogu pronaći prapor (rasprostranjen oko naselja Otok i Komletinci), holocenske sitnozrnate taložine (ujedno najrasprostranjenije na području grada Otoka) te holocenske sitnozrnate naslage (rasprostranjene na krajnjem sjeveru i jugu grada Otoka).

Zbog geografskog smještaja u užem dijelu panonskog prostora te otvorenosti i nizinskog karaktera prostora, područje grada Otoka u klimatskom se smislu odlikuje kontinentalnošću. Naime, ljeta su sunčana i vruća, dok su zime hladne i snježne. Tako srednja godišnja temperatura iznosi 10,7°C, a amplituda srednjih mjesečnih temperatura iznosi 22,5°C. Iako je prosječna godišnja količina padalina relativno niska, one su relativno ravnomjerno raspoređene po mjesecima. Mjeseci s najviše padalina su svibanj i lipanj, dok je veljača mjesec s najmanje padalina. Zbog činjenice da u vegetacijskom razdoblju godine padne oko 60% ukupne godišnje količine padalina, godišnji raspored padalina pogoduje usjevima. Također, zbog mogućnosti većih odstupanja u godišnjim količinama padalina, na području je Otoka moguća pojava suša. Na području su grada Otoka najučestaliji vjetrovi sjeverozapadnog smjera, a učestali su i vjetrovi jugoistočnog i jugozapadnog smjera. Valja napomenuti kako je ovaj prostor nezaštićen od sjevernih vjetrova zbog nizinske konfiguracije terena te činjenice da se šumski kompleks Spačve nalazi na njegovom južnom dijelu.

3.1.2 Komunikacijska povezanost

Područjem Vukovarsko-srijemske županije prolaze važni kopneni i riječni putevi koji se križaju s međunarodnim prometnim pravcima od istoka prema zapadu uz rijeku Dunav te od sjevera preko rijeke Save prema Jadranskom moru. Zahvaljujući središnjem položaju u bosutskoj nizini, područje grada Otoka odlikuje povoljan geoprometni položaj. Naime, područjem grada Otoka prolazi jedan od glavnih pravaca razvoja Vukovarsko-srijemske županije. Riječ je o tzv. Šokačkoj magistrali, poprečnog smjera, na relaciji Vukovar-Otok-Spačva-Vrbanja-Drenovci-Gunja. Važno je napomenuti da Grad Otok ima izravni izlaz na autocestu Zagreb –Beograd koji je udaljen svega 11 km od središta grada.

U komunikacijskom je smislu područje grada Otoka preko Privlake povezano s Vinkovcima, a preko Vrbanje, Drenovaca i Gunje s BiH. Također, cestovni pravci od Otoka preko Komletinaca

vode do općine Nijemci i dalje prema Srbiji, preko Bosuta do Slakovaca smještenih u općini Stari Jankovci, što je najbliži put od Vukovara te na zapadu do državne ceste Vinkovci-Županja. Također, valja napomenuti kako područjem grada Otoka prolazi željeznička pruga I. reda na relaciji Vinkovci-Drenovci-državna granica-Brčko. Grad Otok je i administrativno središte za susjedne općine (Nijemci, Privilaka, Vrbanja).

3.1.3 Prirodni resursi i kulturna dobra

Prirodni resursi

Najvrjedniji prirodni resurs na području grada Otoka zasigurno je plodno tlo pogodno za bavljenje poljoprivredom te bogate šume. Naime, na području se Otoka mogu izdvojiti četiri skupine tala s različitim pogodnostima za obradu. Prvu skupinu čine dobro obrađivana tla u vidu tipičnog i semiglejnog černozema na praporu, eutrično smeđe tlo, aluvijalno (fluvisol) tlo obranjeno od poplava te eutrično smeđe tlo na praporu. Ta je skupina tala zastupljena na području grada Otoka istočno od Komletinaca. U drugu se skupinu koja se odnosi na umjereno ograničena obradiva tla ubrajaju rigolana tla na praporu, lesirana tla na praporu te semiglejna i pseudoglejna tla, a rasprostranjena je na sjevernom dijelu grada Otoka. Treću skupinu predstavljaju ograničeno obradiva tla poput sirozema na praporu i pseudogleja na zaravni, pri čemu je sirozem na praporu zastupljen na nekoliko izdvojenih lokacija južno od Otoka i Komletinaca. Naposljetku, u četvrtu se skupinu tala privremeno nepogodnih za obradu ubrajaju halomorfna tla, aluvijalna tla (fluvisol), ritska crvenica i močvarno glejna tla, a ta je skupina tala rasprostranjena na južnom dijelu grada Otoka koji ima močvarna obilježja.

Još su jedan vrijedan prirodni resurs šume. Naime, na ovom se području velike površine još uvijek nalaze pod šumama u kojima prevladavaju visokokvalitetne vrste drva poput hrasta lužnjaka, graba i jasena. Točnije, područje grada Otoka obuhvaćeno je spačvanskim šumskim bazenom, najvećom cjelovitom šumom hrasta lužnjaka u Hrvatskoj i Europi. U njoj su, pored hrasta lužnjaka, još zastupljeni poljski jasen, nizinski brijest, obični grab i klen.

Vrijedan prirodni resurs svakako predstavljaju i brojni vodotoci na širem otočkom području među kojima se ističu Bosut na sjevernom dijelu, Spačva u središnjem dijelu te vodotoci Virova i Brežnice na južnom dijelu. Upravo je spačvanski šumski bazen protkan vodotocima Bosuta, Spačve, Virova, Lubnja i Studve, a posebnost predstavljaju vodotok Virovi.

Od ostalih prirodnih resursa treba istaknuti kako se na sjevernom dijelu grada Otoka nalazi manji dio naftnih i plinskih eksploatacijskih polja Privlaka i Đeletovci, a u njemu se nalazi jedna proizvodna bušotina.

Prirodna baština

Na području grada Otoka nalaze se dva prirodna predjela velike prirodne vrijednosti – Virovi i Lože.

Virovi su značajni krajobraz zaštićen od 1999. godine. Radi se o području dijela vodotoka istoimene rječice koje ima značajke močvare. Njihov središnji dio je bez vegetacije, dok se u priobalnom dijelu javlja močvarna vegetacija (lopoč, alba, lokvanj, vodena leća, dvornik, žabnjak ljutić) koju okružuju šume hrasta lužnjaka. Zbog velike su vodene površine i bujne vegetacije Virovi stanište za mnoštvo različitih kukaca, riba, ptica i sisavaca. Od potoka i rijeka Virovi se razlikuju specifičnim hidrodinamičkim, geološkim, klimatskim, fizičko-kemijskim i biološkim osobinama. Tijekom većeg dijela godine Virovi imaju odlike močvare što je vidljivo iz močvarne vegetacije u priobalnom pojasu. S druge strane, uslijed obilnih oborina tijekom proljeća i jeseni, vodostaj znatno naraste zbog čega Virovi uspostavljaju prirodnu protočnu vezu s rijekom Spačvom, a preko nje s Bosutom i Savom, poprimajući pri tome obilježja sporotekuće rječice. Zbog velikih se količina Virovi tijekom proljetnih mjeseci izlijevaju na šumske površine te na pašnjak Čistine, najpoznatije prirodno mrjestilište šarana na području istočne Hrvatske. Zbog izvrsnih se genetskih svojstava žir s obale Virova šalje kao sjemenski materijal po cijeloj Europi, što zasigurno ukazuje na biološku vrijednost ovog ekosustava. Općenito, flora i fauna Virova nalikuju onoj u Kopačkom ritu.

Na pašnjaku Čistine posjetitelji uz rub spačvanskog šumskog bazena mogu vidjeti crnu slavonsku svinju. Riječ je o hrvatskoj autohtonoj pasmini svinje koja se tradicionalno uzgaja na ovom prostoru, a Zakonom je o zaštiti izvornih pasmina zaštićena od izumiranja. Karakteristična je po velikoj otpornosti, a s lakoćom se može uzgajati ekstenzivnim načinom na pašnjacima. Također, meso joj je vrlo kvalitetno te se od mesa odraslih jedinki pripremaju kvalitetni suhomesnati proizvodi (kulen, kobasice)...

U neposrednoj se blizini Virova nalazi rezervat šume hrasta lužnjaka Lože. Riječ je o posebnom rezervatu šumske vegetacije smještenom u Spačvanskom bazenu na površini većoj od 100 hektara. Taj je rezervat stare slavonske hrastove šume pod zaštitom od 1975. godine, a specifičan je po stablima impozantnih dimenzija (neka su stabla hrasta lužnjaka viša od 40 metara). U rezervatu je

najzastupljeniji hrast lužnjak, a od ostale su vegetacije još prisutni grab, klen, poljski jasen, vez, žestilj i nizinski brijest. Rezervat je namijenjen znanstvenim istraživanjima i edukaciji, a u njemu je postavljena trajna ploha u okviru UNESCO-ovog programa „Čovjek i biosfera“.

Područje je spačvanskog šumskog bazena prirodno stanište brojnim životinjskim vrstama. Oko poplavnih se šuma hrasta lužnjaka nalaze malene pašnjačke površine koje predstavljaju hranilišta i odmorišta za brojne ptice kao što su bijela roda, crna roda, bijela čaplja, crna liska, siva čaplja, divlja patka, orao ribič, golub grivnjaš te orao štekavac. Također, u sklopu se spačvanskog šumskog bazena mogu pronaći vidre, lisice, divlje svinje, srne, jeleni, zec, fazan, jarebica i ostalo.

Kulturna dobra

Otočko se područje odlikuje i vrijednom kulturnom baštinom koja je većim dijelom ostala očuvana sve do danas. Tako se na području grada Otoka nalazi 9 zaštićenih kulturnih dobara čiji je pregled dan u Tablici 1.

Tablica 1 Zaštićena kulturna dobra na području grada Otoka

Naziv	Mjesto	Vrsta kulturnog dobra
Grobljanska kapela	Komletinci	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Proljetni godišnji ophod „Filipovčice“	Komletinci	Nematerijalno kulturno dobro
Tradicijska kuća s okućnicom	Komletinci	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Arheološko nalazište „Gradina“	Otok	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Inventar crkve sv. Antuna Padovanskog	Otok	Pokretno kulturno dobro – zbirka
Suvara, Vladimira Nazora 49	Otok	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Zbirka etnografskih i kulturno-povijesnih predmeta Josipa Bašića	Otok	Pokretno kulturno dobro - zbirka
Arheološko nalazište „Virgrad“	Komletinci	Nepokretno kulturno dobro-pojedinačno
Pogrebna zaprežna kola	Otok	Pokretno kulturno dobro- pojedinačno

Izvor: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Registar kulturnih dobara; obrada autora

Posebnost i izuzetnu kulturnu vrijednost ovog područja predstavlja otočka suvara. Riječ je o očuvanom mlinu na suhom iz 19. stoljeća za čije su se pokretanje koristili konji, volovi ili krave. Sastoji se od kuće s mlinom i mlinarevim stanom te šatre okruglog tlocrta sa stožastim krovom u kojoj se nalazio pogonski mehanizam. Šatra i kuća izgrađene su od opeke, a izvorno su bile pokrivenne hrastovom šindrom. Suvare su dobivale nazive po kućnim zadrugama koje su ih gradile ili po vlasniku zemljišta na kojem su izgrađene.

Slika 2 Otočka suvara

Izvor: Grad Otok

Iako je prema povijesnim podacima u Otoku nekoć postojalo osam suvara (Galovićeva, Pavlovićeva, Đurkinova, Sokalićeva, Matanova, Franjkova, Marinkova i Tomašević ili Klarina suvara), do danas je ostala očuvana jedino Tomašević ili Klarina suvara. Njezina se važnost očituje u činjenici da se radi o jedinom obnovljenom i očuvanom objektu ove vrste u Republici Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi zbog čega je evidentirana kao zaštićeni spomenik kulture. O značaju i vrijednosti suvara za ovo područje dovoljno govori činjenica da je suvara glavni motiv na službenom grbu grada Otoka. Iako su bile tri obnove suvare u razdoblju od 1970. do 2004. godine, potrebno je izvršiti najnoviju obnovu osobito pogonskog i prijenosnog mehanizma te mlinašta na način da bude u funkciji radi predstavljanja meljave na tradicionalan način kojom bi se obogatila turistička ponuda Grada Otoka.

O burnoj prošlosti ovog područja svjedoče ostatci Virgrada. Riječ je o nekadašnjoj utvrdi podignutoj u 14. i 15. stoljeću radi obrane od Turaka čiji se arheološki ostatci nalaze uz vodotok Virova.

Ministarstvo kulture 2006. godine kao kulturno je dobro zaštitilo privatnu zbirku etnografskih i kulturno-povijesnih predmeta s područja grada Otoka. Riječ je o zbirci koju je otkupio Grad Otok, a koja se sastoji od raznovrsnih uporabnih predmeta seoskog domaćinstva, odjevnih predmeta,

alata koji su se koristili u poljoprivredi, šumarstvu te zanatstvu i obrtništvu, sakralnih predmeta te predmeta koji predstavljaju kulturnu povijest.

Vrijedno je kulturno dobro i tradicijska kuća u Komletincima izgrađena početkom 20. stoljeća kao zadružna kuća. Riječ je o prizemnici „L“ tlocrta koja je svojom širom stranom okrenuta prema ulici, a čije je ulično pročelje oblikovano u duhu secesije s plastičnim detaljima.

Od sakralnih se objekata svojom sakralnom, kulturnom i spomeničkom vrijednošću ističe crkva Bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije u Komletincima i inventar crkve sv. Antuna Padovanskog u Otoku. Također, valja napomenuti kako je grobljanska kapela u Komletincima uvrštena na listu preventivno zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske. Kapela na groblju u Komletincima ima svojstvo nepokretnog kulturnog dobra Republike Hrvatske. Nalazi se na k.č.br. 1667 (zk. ul. br. 1349). Kapela posvećena Blaženoj Djevici Mariji podignuta je 1858./59. godine na uzvisini mjesnog groblja i položajem dominira cijelim okolnim prostorom. Kapela ima, prije svega, ambijentalnu i povijesnu vrijednost, ali i lokalni značaj jer predstavlja sakralnu arhitekturu iz 19. st. te kao takva ima svojstva kulturnog dobra. Podignuta je sredstvima imućne obitelji Mateja Knolla iz Komletinaca. Nakon izgradnje kapelicu je obitelj predala župi uz uvjet da se svi njezini potomci sahranjuju u kripti ispod kapele. U međuvremenu je kapelica koja se nalazi na mjesnom groblju postala vlasništvo Grada Otoka. To je jednobrodna građevina malih dimenzija s polukružnom apsidom i zvonikom ispred glavnog pročelja.

Kao nematerijalno je kulturno dobro RH zaštićen proljetni godišnji ophod „Filipovčice“. On se održava svake godine uoči blagdana svetog Filipa i Jakova, a u njemu sudjeluju mlade djevojke iz Komletinaca koje prikazuju ophod prema tradiciji bose, odjevene u bjelinu narodnog ruha s povezanim dugačkim vrpcama od vrata na dolje i s prolisanim grabovim granama u rukama. U ophodu ih na scenskom nastupu prate momci te u novije vrijeme i tamburaši. Danas se ova kulturna manifestacija interpretira kao svojevrsna zahvala slavonskoj šumi koja se svake godine iznova zazeleni te koja svojom ljepotom nadahnjuje ljude.

3.2 Povijest grada Otoka

Prvi tragovi ljudske prisutnosti na otočkom području sežu čak 3 900 godina unatrag, o čemu svjedoči razvoj neolitskih naselja te ostatci starčevačke kulture. Također, na arheološkom su nalazištu u Otoku pronađeni ostatci razorenih i izgorjelih kuća sopotsko-lendrske kulture koja se

smatra autohtonom za ovo područje. Tijekom rimskog su se doba u neposrednoj blizini otočkog područja nalazila dva važna naselja (Cibalae-Vinkovci i Saldae-Brčko). Od 1. do 3. Su stoljeća naselja Colonia Aurelia Cibalae (Vinkovci), Otok, Komletinci, Privlaka, Nijemci i Zvezdan-grad imala veliko ekonomsko, kulturno i strateško značenje u rimskom obrambenom sustavu (limesu), a na temelju se pronađenih ostataka konjičke opreme može zaključiti kako je u Otoku bila smještena rimska konjička posada.

U ranom srednjem vijeku nakon Avara na ovo područje dolaze Hrvati, a pronađeni arheološki ostatci svjedoče o ljudskoj prisutnosti u tom razdoblju. Današnje je područje Otoka u hrvatsko-ugarskoj državi pripadalo Pečujskoj biskupiji, odnosno Vukovskom arhiđakonatu. Upravo su u sklopu Vukovskog arhiđakonata između 1333. i 1335. godine zabilježene župa Otok (Possessio Athak) i plemićki posjed Četvrtište (Chethwrthekhely) kome su pripadali Komletinci. Tijekom srednjega su vijeka Otok i okolna manja naselja pripadala Otočkom vlastelinstvu čija su se središta nalazila u Vir-gradu i trgovištu Otoku. Upravo je naselje Otok 1467. godine prvi put od Vir-grada preuzelo važniju upravnu funkciju, a sve do prodora Turaka Otok se razvijao kao važno trgovište. Nakon 1536. godine i turskog osvajanja tog područja opada značenje Otoka i Komletinaca, a oba naselja u upravnom smislu potpadaju pod nahiju Nijemci. Mirom je u Srijemskim Karlovcima 1699. godine Slavonija većim dijelom oslobođena od turske vlasti te ulazi u sastav Habsburške monarhije. Austrijske vlasti radi obrane od Turaka u ovom pograničnom području osnivaju Vojnu krajinu, a prostor današnjeg Otoka bio je dio Brodske pukovnije koja je bila podijeljena na kumpanije ili satnije. Otok i Privlaka pripadali su 9. kumpaniji sa sjedištem u Vinkovcima, dok su Komletinci pripadali 10. kumpaniji čije se sjedište nalazilo u Nijemcima. Ukidanjem Vojne krajine 1873. godine i njezinim pripajanjem ostatku Hrvatske 1881. godine, zahvaljujući povoljnom geografskom smještaju dolazi do ponovnog razvoja Otoka, a veliki se poticaj daljnjem razvoju dogodio 1886. godine kada je kroz naselje izgrađena željeznička pruga na trasi Vinkovci-Privlaka-Otok-Gunja-Brčko. Upravo tijekom tog razdoblja dolazi do doseljavanja stanovništva, ponajviše iz sjeverne Bosne, zbog čega se u Otoku i Komletincima uvelike povećava broj stanovnika. Treba naglasiti kako je u Otoku već 1872. godine ustrojena istoimena općina koja se održala sve do 1961. godine kada ulazi u sastav općine Vinkovci. Osamostaljenjem Republike Hrvatske, Otok ponovno postaje zasebna općina, a 2006. godine dobiva status grada. Za vrijeme Domovinskog rata prva linija bojišnice nalazila se na istočnim granicama grada Otoka uz naselje Komletinci te na sjeveru uz Bosut. Upravo su u Otoku i Komletincima u jesen 1991. godine prognanici iz okolnih hrvatskih

sela pronašli utočište, a sve do sredine 1996. godine oba su naselja trpjela topovska granatiranja uz znatnu materijalnu štetu.

3.3 Demografske karakteristike i kretanja

Na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine na administrativnom je području grada Otoka živjelo 6.343 stanovnika, odnosno 3,53% od ukupnog broja stanovnika Vukovarsko-srijemske županije. S gustoćom naseljenosti od 46,59 stanovnika na km² područje grada Otoka bilo je rjeđe naseljeno u odnosu na nacionalni (75,71 stan/km²) i županijski prosjek (73,15 stan/km²).

Tijekom posljednjih dvadeset godina Republiku Hrvatsku i Vukovarsko-srijemsku županiju karakterizira smanjenje broja stanovnika. Naime, usporedbom podataka iz zadnjih dvaju popisa stanovništva, ustanovljeno je kako se broj stanovnika u Republici Hrvatskoj smanjio za 3,44%, dok je u Vukovarsko-srijemskoj županiji došlo do smanjenja od 12,33%. Jednaka su kretanja vidljiva i na lokalnoj razini, budući da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine u gradu Otoka živjelo čak 18,21% manje stanovnika u odnosu na rezultate prethodnog popisa stanovništva iz 2001. godine. O nepovoljnim učincima prikazanih kretanja svjedoči činjenica da je na lokalnoj razini došlo do smanjenja broja stanovnika od 3,89% u odnosu na 50-e godine 20. stoljeća. Usporedni je prikaz kretanja broja stanovnika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini dan u Tablici 2.

Tablica 2 Kretanje broja stanovnika na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske; 1953.-2011. godina

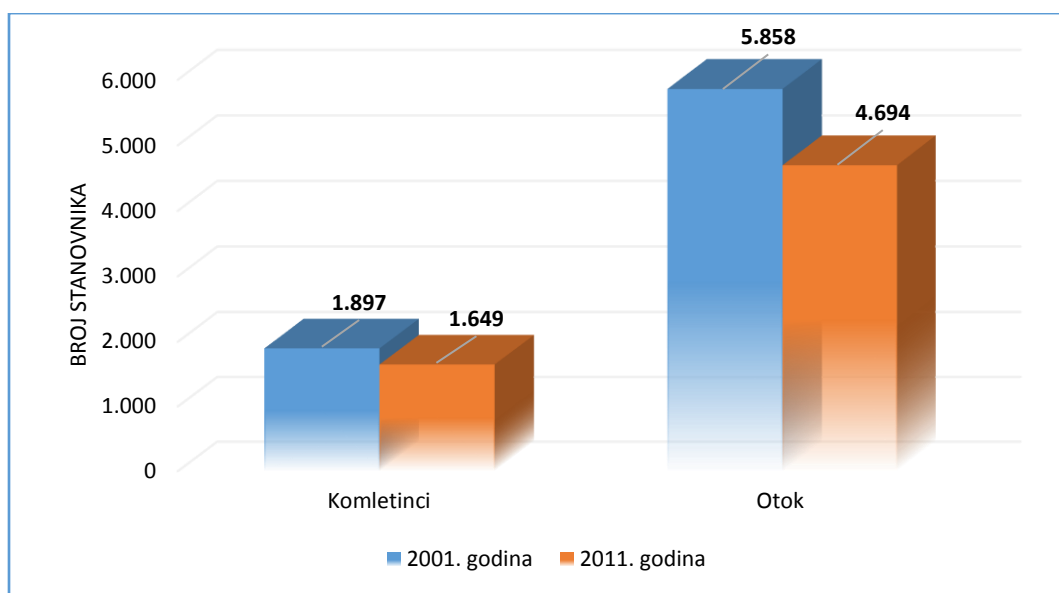
Godina	Grad Otok		Vukovarsko-srijemska županija		Republika Hrvatska	
	Broj stanovnika	% promjene	Broj stanovnika	% promjene	Broj stanovnika	% promjene
1953.	6.600	-	166.956	-	3.936.022	-
1961.	7.394	12,03%	193.224	15,73%	4.159.696	5,68%
1971.	7.896	6,79%	217.115	12,36%	4.426.221	6,41%
1981.	7.721	-2,22%	223.919	3,13%	4.601.469	3,96%
1991.	7.924	2,63%	231.241	3,27%	4.784.265	3,97%
2001.	7.755	-2,13%	204.768	-11,45%	4.437.460	-7,25%
2011.	6.343	-18,21%	179.521	-12,33%	4.284.889	-3,44%

Promjena u odnosu na 1953. godinu	-	-3,89%	-	7,53%	-	8,86%
-----------------------------------	---	--------	---	-------	---	-------

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

U vremenskom se razdoblju između posljednjih dvaju popisa stanovništva smanjio broj stanovnika u oba naselja koja administrativno pripadaju gradu Otoku. Tako se u naselju Komletinci broj stanovnika u odnosu na 2001. godinu smanjio za 13,07%, dok je u naselju Otok smanjenje iznosilo čak 19,87%.

Grafikon 1 Kretanje broja stanovnika po naseljima u sastavu grada Otoka; 2001.-2011.

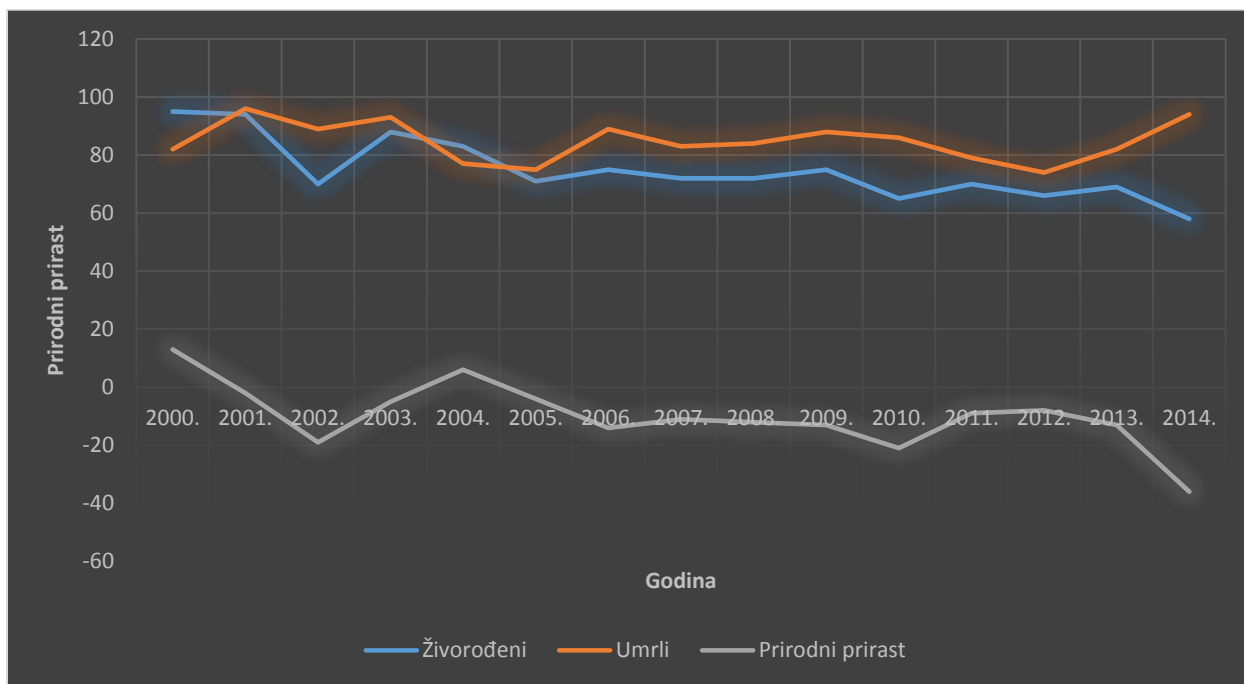

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

O negativnim demografskim kretanjima na području grada Otoka svjedoči činjenica da je u promatranom vremenskom razdoblju (2000.-2014.) tijekom samo dviju godina zabilježen pozitivan prirodni prirast. Zabrinjavajuće je da je na području grada Otoka pozitivan prirodni prirast posljednji put zabilježen 2004. godine, dok je u 2014. godini broj umrlih bio gotovo dvostruko veći od broja rođenih, a o čemu svjedoči vrijednost vitalnog indeksa¹⁶ od 61,7. Grafički prikaz kretanja prirodnog prirasta na području grada Otoka od 2000. do 2014. godine dan je u nastavku na Grafikonu 2.

¹⁶ Vitalni je indeks pokazatelj koji mjeri broj rođenih na 100 umrlih osoba.

Grafikon 2 Kretanje prirodnog prirasta na području grada Otoka; 2000.-2014. godina

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Međutim, i u širim razmjerima nepovoljna kretanja prirodnog prirasta predstavljaju veliki problem budući da se na nacionalnoj i županijskoj razini od 2000. godine u kontinuitetu bilježi negativni prirodni prirast.

Uspoređujući vrijednosti vitalnog indeksa iz 2014. godine vidljivo je kako je negativni prirodni prirast izraženiji problem na području grada Otoka nego na susjednom području. Naime, kao što je vidljivo iz Tablice 3, grad Otok imao je nižu vrijednost vitalnog indeksa u odnosu na nacionalni i županijski prosjek, ali i većinu susjednih jedinica lokalne samouprave.

Tablica 3 Usporedba vrijednosti vitalnog indeksa grada Otoka s okruženjem; 2014. godina

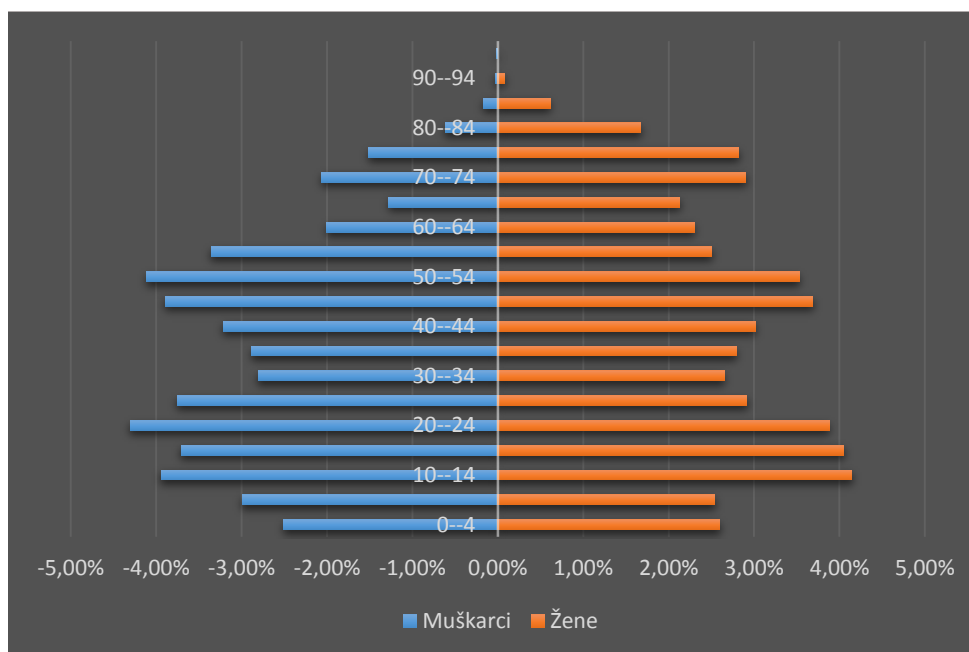
Administrativno područje	Vrijednost vitalnog indeksa
Grad Otok	61,7
Republika Hrvatska	77,8
Vukovarsko-srijemska županija	72,7
Gradovi Vukovarsko-srijemske županije	73,1
Općine Vukovarsko-srijemske županije	72,4
Općina Stari Jankovci	61,8
Općina Nijemci	56,5
Općina Bošnjaci	91,8

Grad Županja	79,3
Općina Gradište	85,7
Općina Privlaka	51,3

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Gledajući spolnu strukturu lokalnog stanovništva, na temelju podataka dobivenih posljednjim popisom stanovništva, vidljivo je kako su muškarci (49,17%) i žene (50,83%) podjednako zastupljeni. Međutim, gledajući dobnu strukturu stanovništva vidljivo je kako su među lokalnim stanovništvom najučestalije dobne skupine od 20 do 24 godine (8,18% stanovništva) te od 10 do 14 godina (8,09% stanovništva), pri čemu je većina žena stara između 10 i 14 godina, dok je većina muškaraca stara između 20 i 24 godine. Općenito, u dobnoj su strukturi lokalnog stanovništva najzastupljenije osobe stare između 20 i 59 godina, tj. zrele dobi (53,30% stanovništva), dok je udio mladog stanovništva (0-19 godina) nešto veći od udjela starog stanovništva (60 i više godina). Međutim, u usporedbi s podacima iz prethodnog popisa stanovništva, vidljivo je kako se dobna struktura lokalnog stanovništva pogoršala budući da je povećao udio zrelog (s 48,98% na 53,30%) i starog (s 19,69% na 20,21%) stanovništva, dok se istovremeno smanjio udio mladog stanovništva (s 31,33% na 26,49%). Grafički je prikaz dobno-spolne strukture lokalnog stanovništva dan na Grafikonu 3 pomoću dobno-spolne piramide.

Grafikon 3 Dobno-spolna struktura stanovništva grada Otoka; 2011. godina

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Proces starenja lokalnog stanovništva očituje se u povećanju njegove prosječne starosti između posljednjih dvaju popisa stanovništva (stanovništvo grada Otoka 2001. godine u prosjeku je bilo staro 35,6 godina, dok se 2011. godine prosječna starost stanovništva povećala na 38,8 godina) ali i na temelju vrijednosti indeksa starenja¹⁷ i koeficijenta starosti¹⁸. Naime, u razdoblju između posljednjih dvaju popisa stanovništva vidljivo je pogoršanje vrijednosti oba pokazatelja pa se tako indeks starenja povećao s 62,85% na 76,31%, dok se koeficijent starosti povećao s 19,69% na 20,21%. Iako je proces starenja stanovništva prisutan na županijskoj i nacionalnoj razini, valja naglasiti kako on na području grada Otoka nije izražen u tolikoj mjeri, a o čemu svjedoče vrijednosti relevantnih pokazatelja prikazane u Tablici 4.

Tablica 4 Usporedba vrijednosti pokazatelja koji ukazuju na starenje stanovništva sa županijskim i nacionalnim prosjekom

Godina	Grad Otok			Vukovarsko-srijemska županija			Republika Hrvatska		
	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
2001.	35,6	62,85%	19,69%	37,8	76,48%	20,29%	39,3	90,73%	21,63%
2011.	38,8	76,31%	20,21%	40,6	98,28%	23,05%	41,7	115,03%	24,07%

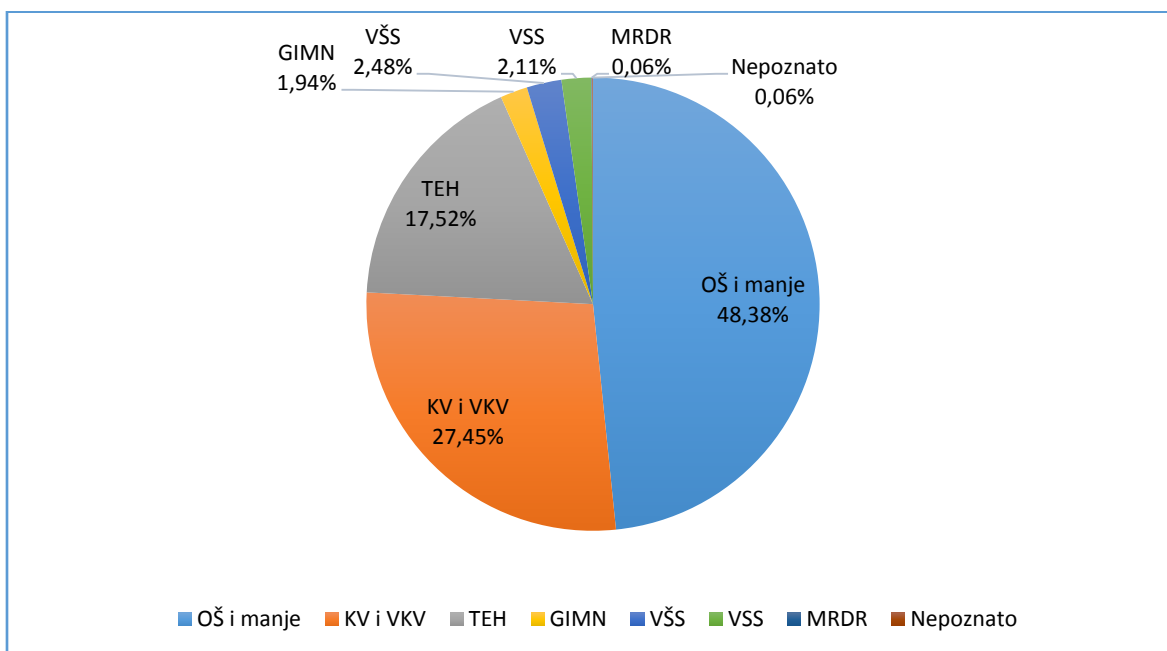
Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Gledajući obrazovnu strukturu lokalnog stanovništva, na temelju podataka iz Grafikona 4 vidljivo je kako gotovo polovicu stanovništva starijeg od 15 godina čine osobe čija je najviša razina obrazovanja završena osnovna škola (48,38%). Nakon toga, po brojnosti ih slijede osobe sa završenim srednjim školama u trajanju do 3 godine i školama za KV i VKV radnike (27,45%) te srednjim školama za zanimanja u trajanju od 4 i više godina (17,52%). Međutim, udio je visokoobrazovanog stanovništva (skupine VŠS, VSS, MRDR) vrlo malen te iznosi svega 4,66%.

¹⁷ Indeks starenja pokazuje postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0-19 godina. U slučaju da je njegova vrijednost veća od 40%, ukazuje na starenje stanovništva nekog područja.

¹⁸ Koeficijent starosti predstavlja postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. U slučaju da njegova vrijednost prelazi 12%, ukazuje na starenje stanovništva nekog područja.

Grafikon 4 Obrazovna struktura stanovništva grada Otoka; 2011. godina

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Iako je u odnosu na rezultate prethodnog popisa stanovništva, zahvaljujući povećanju udjela visokoobrazovanih i smanjenju udjela osoba čija je najviša razina obrazovanja završena osnovna škola, došlo do poboljšanja obrazovne strukture lokalnog stanovništva, ona je u usporedbi s nacionalnim i županijskim prosjekom još uvijek nepovoljna. Kao što se može iščitati iz Tablice 5 udio je visokoobrazovanog stanovništva u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj višestruko veći u usporedbi s gradom Otokom, dok od susjednih jedinica lokalne samouprave samo općina Nijemci ima manji udio visokoobrazovanog stanovništva.

Tablica 5 Usporedba obrazovne strukture lokalnog stanovništva sa susjednim jedinicama lokalne samouprave te sa županijskim i nacionalnim prosjekom; 2011. godina

JLS	OŠ i manje	KV i VKV ¹⁹	TEH ²⁰	GIMN ²¹	VŠS ²²	VSS ²³	MRDR ²⁴	Nepoznato	Ukupno
Otok	48,38%	27,45%	17,52%	1,94%	2,48%	2,11%	0,06%	0,06%	100,00%
RH	30,82%	27,49%	20,03%	5,11%	5,84%	9,69%	0,85%	0,16%	100,00%
VSŽ	40,67%	27,30%	18,73%	3,73%	4,30%	4,92%	0,24%	0,12%	100,00%

¹⁹ Srednje škole za zanimanja u trajanju 1-3 godine i škole za KV i VKV radnike

²⁰ Srednje škole za zanimanja u trajanju od 4 i više godina

²¹ Gimnazija

²² Viša škola, I. stupanj fakulteta i stručni studij

²³ Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij

²⁴ Magisterij i doktorat

Stari Jankovci	49,69%	25,50%	17,13%	2,02%	3,35%	2,04%	0,16%	0,11%	100,00%
Nijemci	58,57%	21,77%	14,11%	1,80%	1,90%	1,62%	0,03%	0,21%	100,00%
Bošnjaci	51,58%	25,08%	11,33%	4,95%	3,41%	3,50%	0,12%	0,03%	100,00%
Županija	33,39%	27,59%	17,45%	7,26%	5,15%	8,15%	0,30%	0,72%	100,00%
Gradište	50,27%	25,56%	15,00%	3,58%	2,91%	2,55%	0,09%	0,04%	100,00%
Privlaka	48,11%	24,93%	19,39%	2,50%	2,62%	2,37%	0,00%	0,08%	100,00%

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

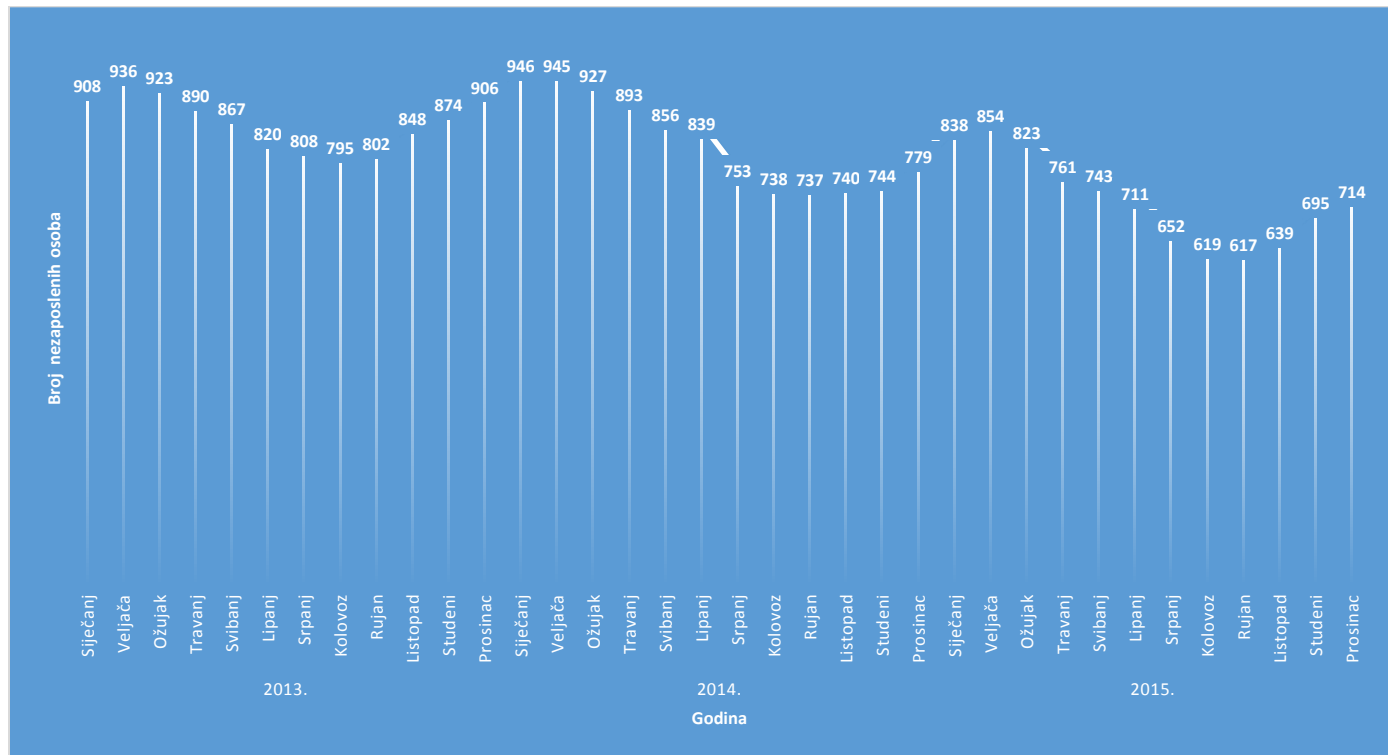
Analizirajući dob i obrazovnu strukturu lokalnog stanovništva vidljivo je kako osobe starije od 70 godina čine čak 29,71% stanovništva čija je najviša razina obrazovanja završena osnovna škola, dok čak 40,83% visokoobrazovanih čine osobe stare između 20 i 34 godine. Također, na području grada Otoka udio nepismenog stanovništva iznosi 3,35% što je više u odnosu na županijski (1,61%) i nacionalni (0,84%) prosjek. Pri tome, valja naglasiti kako osobe starije od 70 godina čine čak 72,63% nezaposlenih na području grada Otoka. Uzimajući u obzir navedene podatke, ali i činjenice da je osnovnoškolsko obrazovanje zakonski obvezno u Republici Hrvatskoj te da sve više osoba nakon završetka srednje škole nastavlja svoje obrazovanje, za očekivati je kako će se obrazovna struktura stanovništva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini u budućnosti još više poboljšati.

3.4 Tržište rada

3.4.1 Nezaposlenost

Prema podacima Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje, krajem prosinca 2015. godine na području grada Otoka evidentirano je 714 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje od 8,34% u odnosu na prethodnu godinu. Pri tome, krajem 2015. godine većinu nezaposlenih osoba činile su žene (59,52%). Gledajući kretanje broja nezaposlenih osoba tijekom posljednjih triju godina po mjesecima, na Grafikonu 5 vidljivo je kako se njihov broj smanjuje s dolaskom ljetnih mjeseci, dok s približavanjem zimskih mjeseci on ponovno raste.

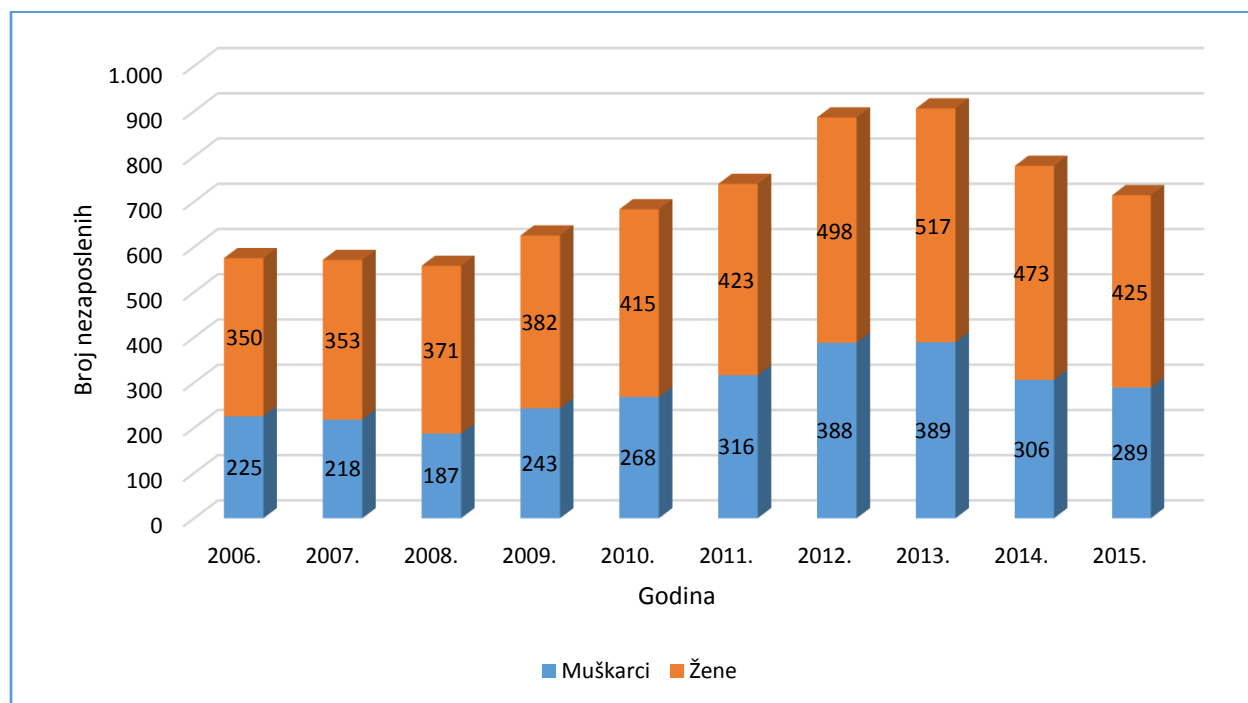
Grafikon 5 Kretanje broja nezaposlenih osoba na području grada Otoka po mjesecima; siječanj 2013.-prosinac 2015.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

Općenito, u usporedbi s 2006. godinom, krajem prosinca 2015. godine broj nezaposlenih osoba na području grada Otoka porastao je za 24,17%. Pri tome, zbog utjecaja je negativnih gospodarskih kretanja nezaposlenost kontinuirano rasla od 2009. do 2013. godine, a u sljedeće je dvije godine došlo do smanjenja broja nezaposlenih osoba. Slična su kretanja primjetna na županijskoj i nacionalnoj razini budući da je broj nezaposlenih osoba rastao sve do 2013. godine, nakon čega se on u sljedeće dvije godine smanjuje. Međutim, valja napomenuti kako u usporedbi s nacionalnim i županijskim prosjekom oporavak teče znatno sporije na području grada Otoka. Naime, prethodno je rečeno kako je broj nezaposlenih osoba krajem 2015. godine na lokalnoj razini bio veći u usporedbi s 2006. godinom, dok je na nacionalnoj i županijskoj razini broj nezaposlenih osoba bio manji za 2,62%, odnosno 8,52% u odnosu na 2006. godinu. Valja istaknuti kako je na području grada Otoka, ali i Vukovarsko-srijemske županije te Republike Hrvatske tijekom cijelog promatranog razdoblja broj nezaposlenih žena bio veći u odnosu na broj nezaposlenih muškaraca. Grafički prikaz kretanja broja nezaposlenih žena, muškaraca i ukupnog broj nezaposlenih osoba dan je na Grafikonu 6.

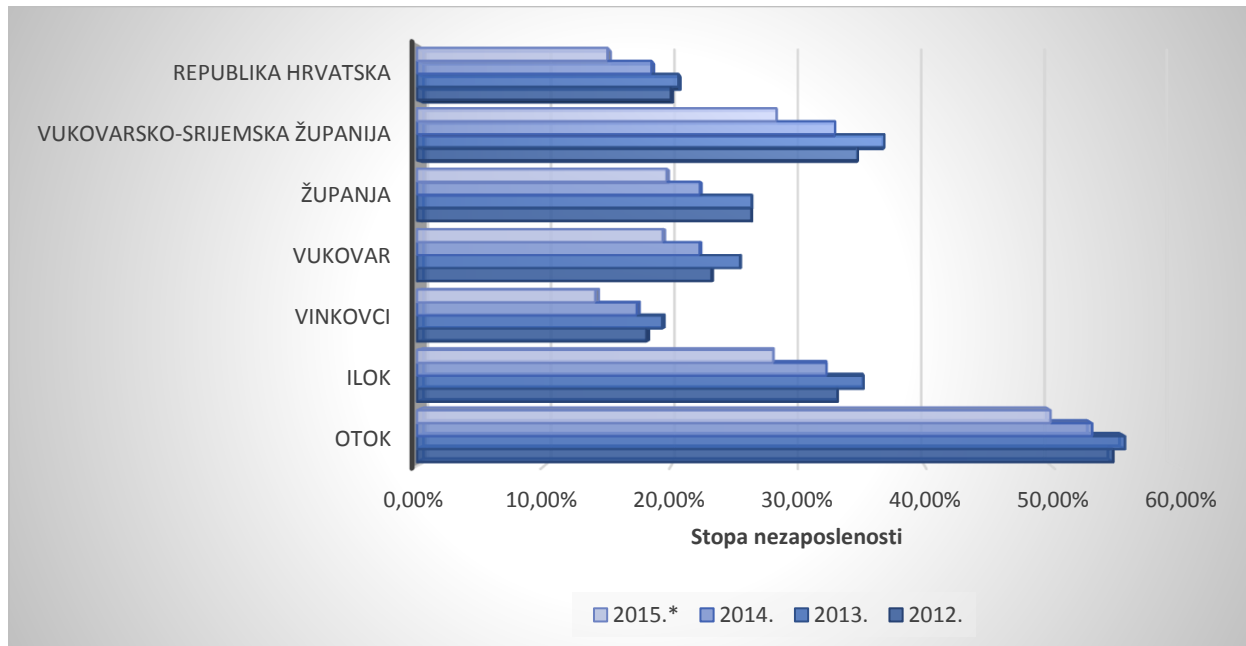
Grafikon 6 Kretanje broja nezaposlenih žena i muškaraca na području grada Otoka; 2006.-2015. godina

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

U usporedbi je sa širim okruženjem vidljivo kako visoka nezaposlenost predstavlja veliki problem za lokalnu zajednicu s obzirom da je vrijednost stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj, Vukovarsko-srijemskoj županiji te preostalim gradovima Vukovarsko-srijemske županije krajem lipnja 2015. godine bila znatno niža u usporedbi s gradom Otokom. Primjerice, tako je stopa nezaposlenosti na lokalnoj razini (49,89%) bila gotovo dvostruko veća u odnosu na županijski prosjek (28,32%) te približno tri puta veća u odnosu na nacionalni prosjek (15,01%). Kao što se može iščitati iz usporednog prikaza na Grafikonu 7, stopa nezaposlenosti bila je najveća krajem 2013. godine, dok nakon toga u narednim godinama dolazi do njezinog smanjenja.

Grafikon 7 Usporedba stope nezaposlenosti na području grada Otoka s nacionalnim i županijskim prosjekom te preostalim gradovima u VSŽ; 2012.-2015.²⁵

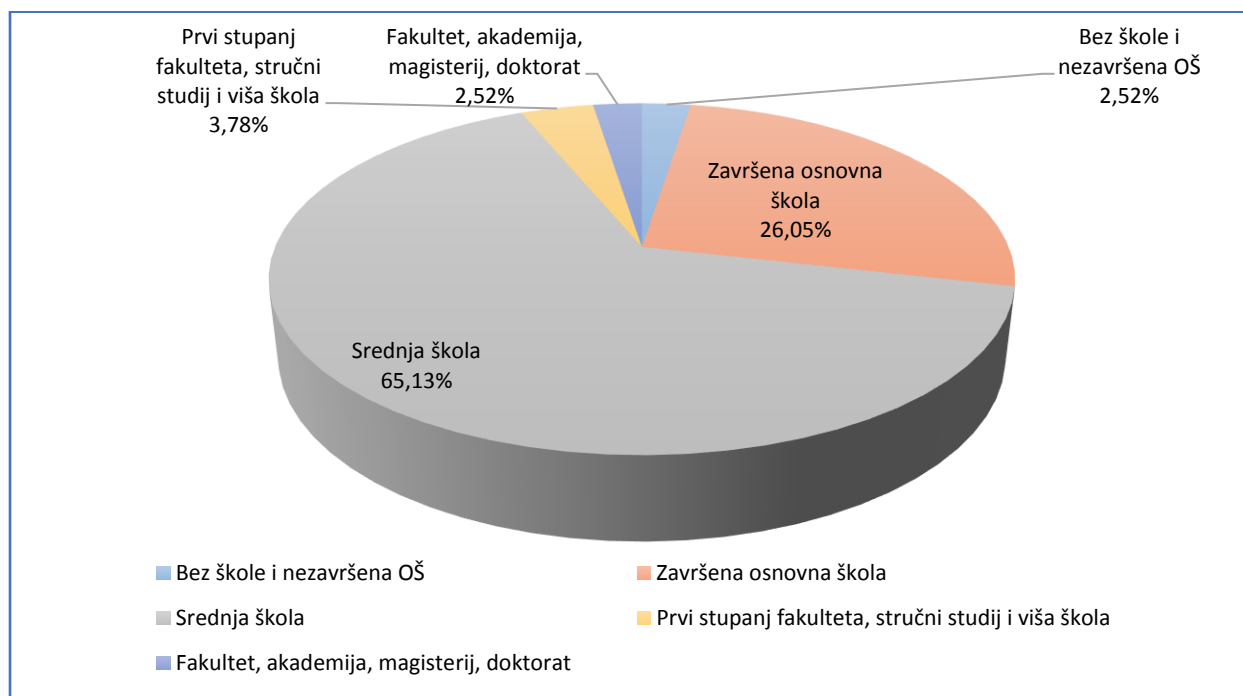

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje; obrada autora

S obzirom na razinu obrazovanja, krajem 2015. godine većina je nezaposlenih osoba na području grada Otoka završila srednju školu (65,13%). Po brojnosti ih slijede nezaposlene osobe sa završenom osnovnom školom (26,05%), dok je među nezaposlenima broj visokoobrazovanih (6,30%) veći u odnosu na nezaposlene osobe s nezavršenom osnovnom školom (2,52%). To je u skladu sa županijskim i nacionalnim prosjekom, pri čemu vrijedi istaknuti veći udio visokoobrazovanih na županijskoj (7,86%) i nacionalnoj razini (12,99%). Prikaz obrazovne strukture nezaposlenih osoba na području grad Otoka krajem 2015. godine dan je na Grafikonu 8.

²⁵ Podaci za 2015. godine prikazuju stanje na dan 30.06., dok podatci prethodnih godina prikazuju stanje na dan 31.12.

Grafikon 8 *Obrazovna struktura nezaposlenih osoba na području grada Otoka; prosinac 2015. godine*

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

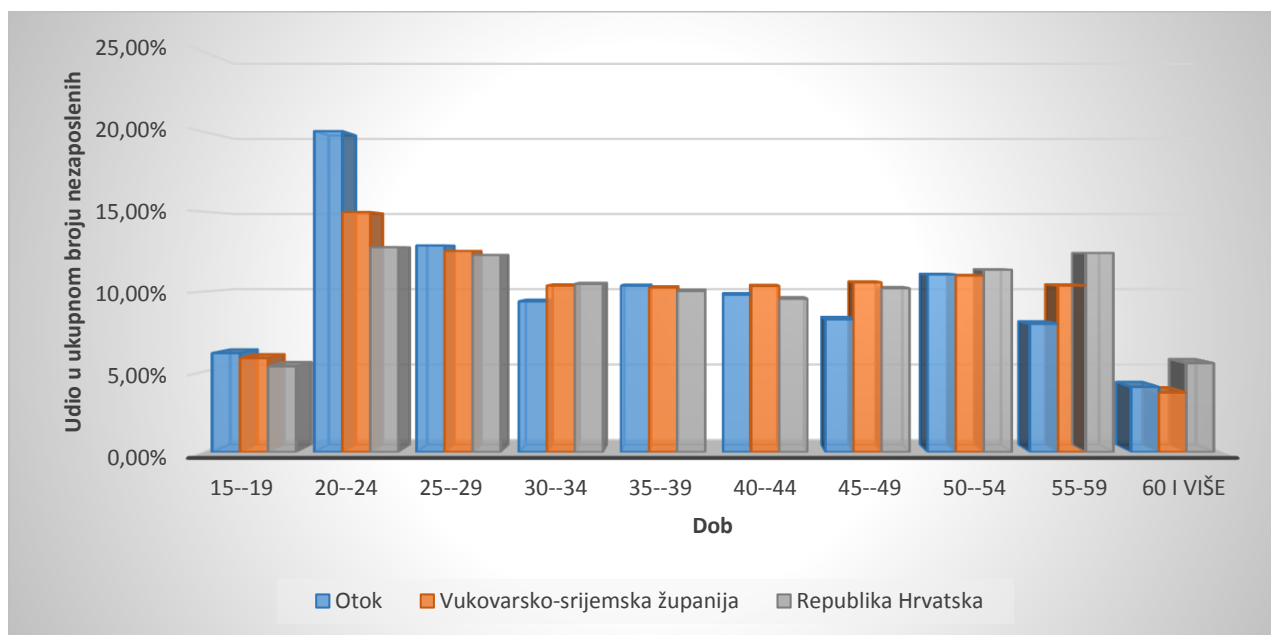
Gledajući kretanja u obrazovnoj strukturi nezaposlenih osoba vidljivo je kako je u odnosu na 2006. godinu broj nezaposlenih s nezavršenom osnovnom školom bio manji za trećinu (37,93%), dok se među nezaposlenima povećao udio svih drugih skupina. Pri tome, do najvećeg je povećanja nezaposlenosti došlo je među visokoobrazovanim stanovništvom (350%) dok se broj nezaposlenih osoba sa srednjoškolskim i osnovnoškolskim obrazovanjem povećao za 24,00%, odnosno 15,53%. Vrijedi istaknuti da se tijekom istog vremenskog razdoblja povećao i broj nezaposlenih osoba s visokim obrazovanjem na nacionalnoj (73,88%) i županijskoj (132,16) razini, no među preostalim je skupinama došlo do smanjenja broja nezaposlenih osoba.

Prema podacima je Hrvatskog zavoda za zapošljavanje krajem 2015. godine gotovo trećina nezaposlenih osoba (32,91%) bila stara između 20 i 29 godina. Pri tome je čak 23,18% nezaposlenih muškaraca bilo staro između 20 i 24 godine, a u istu se dobnu skupinu ubrajalo 17,88% nezaposlenih žena. Kao što se može iščitati iz Grafikona 9, nezaposlenost je učestala i među drugim dobnim skupinama. Tako je 11,06% nezaposlenih bilo staro između 50 i 54 godine, dok je 10,36% nezaposlenih osoba bilo staro između 35 i 39 godina.

Iako je nezaposlenost osoba starih između 20 i 29 godina veliki problem i u Vukovarsko-srijemskoj županiji te Republici Hrvatskoj, mladi koji su se nakon završetka fakulteta uključili na

tržište rada (dobna skupina od 20 do 24 godine) imaju znatno veći udio u ukupnom broju nezaposlenih u odnosu na nacionalni i županijski prosjek. Istodobno, osobe su u dobi od 55 do 59 godina znatno učestalije među nezaposlenima u Republici Hrvatskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji, nego na području grada Otoka. Usporedni prikaz dobne strukture nezaposlenih osoba s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske dan je na Grafikonu 9.

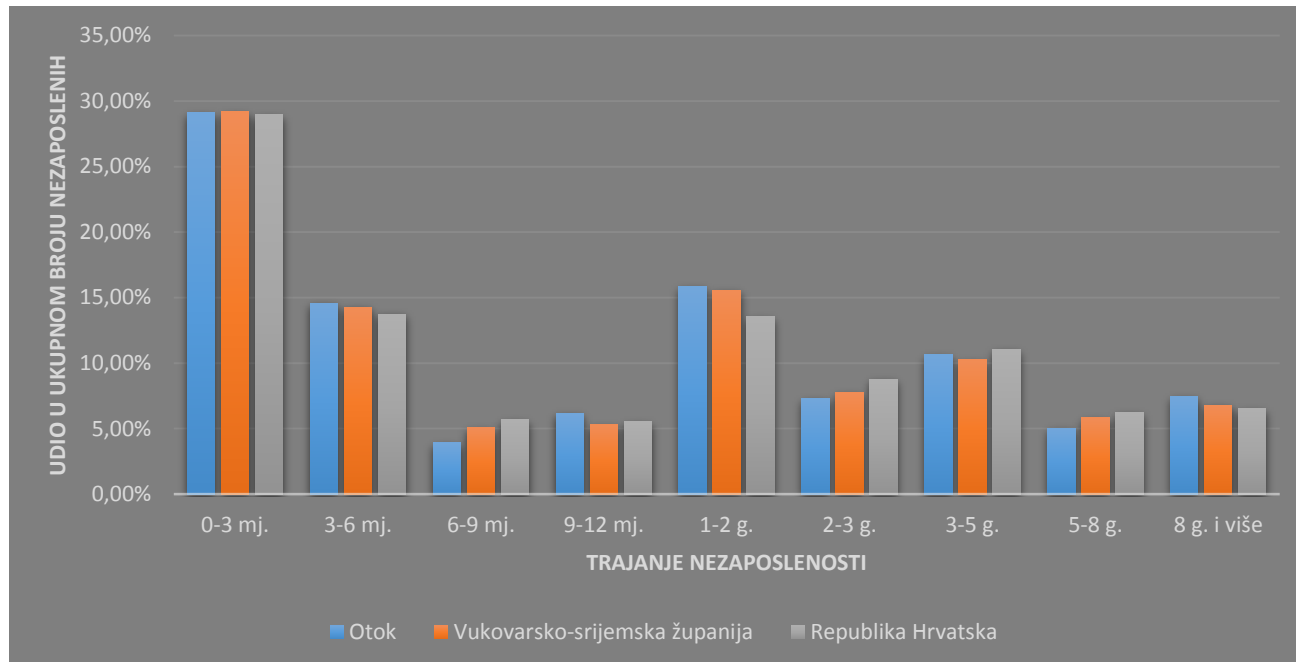
Grafikon 9 Dobna struktura nezaposlenih osoba s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske; prosinac 2015. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

S obzirom na trajanje nezaposlenosti, krajem prosinca 2015. godine među nezaposlenima su s područja grada Otoka najmnogobrojnije bile osobe koje su bez zaposlenja do 3 mjeseca (29,13%). Ti se rezultati mogu povezati s ranije iznesenim podacima o cikličkom kretanju nezaposlenosti, tj. o rastu broja nezaposlenih osoba s približavanjem zimskih mjeseci. Među nezaposlenima se po brojnosti ističu i osobe koje su bez posla već jednu do dvije godine (15,83% nezaposlenih) te tri do šest mjeseci (14,57% nezaposlenih). S druge strane, dugotrajno nezaposleni, tj. osobe koje su bez zaposlenja više od 5 godina čine 12,46% nezaposlenih na području grada Otoka. Usporedbom sa širim okruženjem, vidljivo je kako ove vrijednosti u značajnijoj mjeri ne odstupaju od nacionalnog i županijskog prosjeka. Kao što je vidljivo iz Grafikona 10, na lokalnoj je razini tek neznatno veći udio osoba koje su bez posla 8 i više godina, a udio osoba koje su bez posla 2-3 godine neznatno je manji u usporedbi sa županijskim u nacionalnim prosjekom.

Grafikon 10 Nezaposlene osobe s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske s obzirom na trajanje nezaposlenosti; prosinac 2015. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

Analizirajući nezaposlene prema djelatnosti prethodnog zaposlenja, vidljivo je kako su krajem 2015. godine na području grada Otoka među nezaposlenima s udjelom od 19,05% najmnogobrojnije osobe bez prethodnog radnog iskustva. Po brojnosti ih slijede osobe koje su prethodno bile zaposlene u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (12,18%), javnoj upravi i obrani (10,92%), trgovini na veliko i malo (10,78%) i prerađivačkoj industriji (10,08%). Usporedni je prikaz strukture nezaposlenih osoba s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske s obzirom na djelatnost prethodnog zaposlenja dan u Tablici 6.

Tablica 6 Nezaposleni s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske prema djelatnosti prethodnog zaposlenja; prosinac 2015. godine

Skupina djelatnosti prema NKD-u	Grad Otok	Vukovarsko-srijemska županija	Republika Hrvatska
A	6,72%	8,14%	3,59%
B	0,00%	0,05%	0,19%
C	10,08%	12,14%	14,57%
D	0,00%	0,10%	0,12%
E	0,98%	1,06%	1,22%

F	7,14%	6,88%	7,20%
G	10,78%	9,72%	13,72%
H	0,70%	1,36%	2,65%
I	12,18%	13,73%	12,76%
J	0,28%	0,47%	1,13%
K	0,14%	0,39%	0,91%
L	0,00%	0,22%	0,48%
M	1,82%	1,74%	2,70%
N	7,14%	3,47%	4,55%
O	10,92%	12,08%	5,89%
P	0,84%	1,59%	2,07%
Q	3,22%	3,35%	2,50%
R	0,14%	0,51%	1,21%
S	4,76%	3,50%	3,64%
T	3,08%	2,03%	1,28%
U	0,00%	0,01%	0,02%
Osobe bez radnog iskustva	19,05%	17,46%	17,62%
Ukupno	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; obrada autora

Uspoređujući podatke iz Tablice 6, vidljivo je da su i u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj među nezaposlenima najbrojnije osobe bez ikakvog radnog iskustva. Međutim, dok su po brojnosti među nezaposlenima u Vukovarsko-srijemskoj županiji najzastupljenije osobe koje su prethodno bile zaposlene u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (13,73%), prerađivačkoj industriji (12,14%) i javnoj upravi i obrani (12,08%), u Republici su Hrvatskoj među nezaposlenima najzastupljenije osobe koje su prethodno bile zaposlene u prerađivačkoj industriji (14,57%), trgovini na veliko i malo (13,72%) i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (12,76%). Zbog činjenice da su grad Otok i Vukovarsko-srijemska županija prepoznatljivi kao poljoprivredna područja, vidljivo je kako je tamo broj nezaposlenih osoba koje su prethodno bile zaposlene u poljoprivredi veći u odnosu na nacionalni prosjek. Također, u usporedbi s nacionalnim prosjekom, na području grada Otoka i Vukovarsko-srijemske županije među nezaposlenima su znatno učestalije osobe prethodno zaposlene u javnoj upravi i obrani.

3.4.2 Zaposlenost

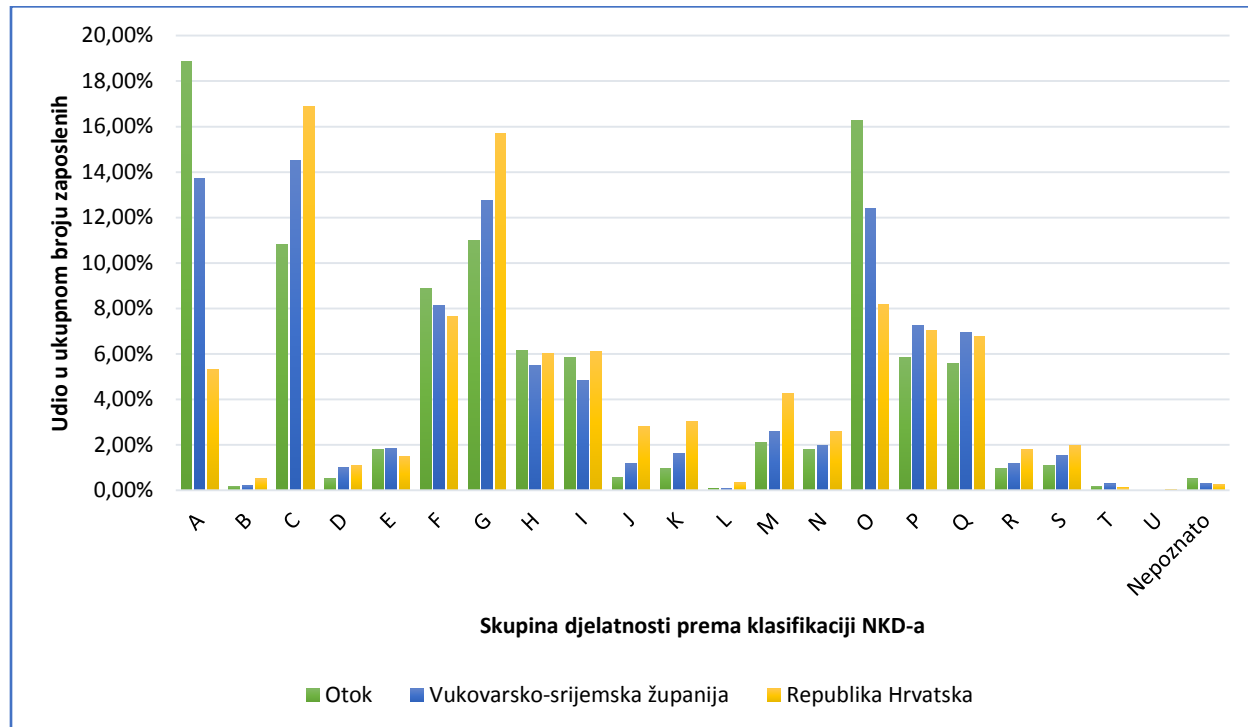
Sukladno podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, krajem prosinca 2015. godine na području je grada Otoka evidentirano 679 zaposlenih osoba (osiguranika mirovinskog osiguranja) što predstavlja svega 1,76% zaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Među osiguranicima, uvjerljivo su najbrojniji radnici kod pravnih osoba s udjelom od 60,82%, dok se prema brojnosti još ističu radnici kod fizičkih osoba (16,94%) i poljoprivrednici (11,93%). Time je struktura osiguranika mirovinskog osiguranja nešto raznovrsnija u odnosu na županijski i nacionalni prosjek gdje radnici kod pravnih osoba imaju udio od oko 80%, odnosno 85%.

Od kraja 2012. godine broj se zaposlenih na lokalnoj i županijskoj razini kontinuirano smanjivao, a jedino je na nacionalnoj razini tijekom 2015. godine došlo do laganog povećanja broja zaposlenih osoba. O lošem stanju na tržištu rada dovoljno govori podatak kako je u usporedbi s 2012. godinom tijekom 2015. godine evidentirano manje osiguranika mirovinskog osiguranja (zaposlenih osoba) na lokalnoj (smanjenje od 6,73%), regionalnoj (smanjenje od 4,91%) i nacionalnoj razini (smanjenje od 1,33%). Pri tome, zabrinjavajuće je da je u usporedbi s 2012. godinom na području grada Otoka evidentiran manji broj osiguranika mirovinskog osiguranja u svim skupinama osim radnika kod pravnih osoba i osiguranika s produženim osiguranjem.

Iz navedenog se može zaključiti kako je ranije prikazano smanjenje stope nezaposlenosti ponajprije posljedica brisanja nezaposlenih osoba iz evidencije, a ne otvaranja novih radnih mjesta, s obzirom da je prethodno utvrđeno kako je došlo do smanjenja broja radnih mjesta na području grada Otoka.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku dobivenim iz popisa stanovništva iz 2011. godine većina je zaposlenih stanovnika s područja grada Otoka radila u poljoprivredi (18,89%) i javnoj upravi i obrani (16,26%). Među zaposlenima su brojne i osobe koje rade u trgovini na veliko i malo (11,01%), prerađivačkoj industriji (10,82%) te građevinarstvu (8,90%). U Vukovarsko-srijemskoj županiji većina je zaposlenih radila u prerađivačkoj industriji (14,52%), poljoprivredi (13,70%), trgovini na veliko i malo (12,74%) te javnoj upravi i obrani (12,42%), dok je na nacionalnoj razini većina zaposlenih osoba radila u prerađivačkoj industriji (16,90%) i trgovini na veliko i malo (15,71%).

Grafikon 11 Zaposleni prema području djelatnosti u gradu Otoku, Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj; 2011. godina

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Kao što je vidljivo iz Grafikona 11, na području grada Otoka i Vukovarsko-srijemske županije osobe zaposlene u poljoprivredi te javnoj upravi i obrani imale su znatno veći udio među zaposlenim stanovništvom nego u usporedbi s nacionalnim prosjekom. S druge strane, osobe zaposlene u prerađivačkoj industriji te trgovini na veliko i malo, na nacionalnoj su razini znatno učestalije nego u usporedbi s lokalnim i regionalnim prosjekom.

3.4.3 Korisnici mirovina

Podatci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ukazuju kako je krajem lipnja 2015. godine na području Vukovarsko-srijemske županije evidentirano 36311 umirovljenika. Među umirovljenicima u Vukovarsko-srijemskoj županiji, s udjelom od 63,18% najbrojniji su korisnici starosnih mirovina, dok su znatno manji udio imali korisnici obiteljskih (23,51%) i invalidskih mirovina (13,31%).

Prosječna je mirovina koja se isplaćivala umirovljenicima u Vukovarsko-srijemskoj županiji iznosila 2.024 kune te je bila 15% niža u odnosu na prosječnu mirovinu u Republici Hrvatskoj.

Ovisno o vrsti mirovine, najveće su bile starosne mirovine (2.169 kuna), dok su korisnicima obiteljskih mirovina isplaćene najniže mirovine u Vukovarsko-srijemskoj županiji (1.765 kuna). Gledajući omjer broja umirovljenika i osiguranika mirovinskog osiguranja (zaposlenih osoba) na području Vukovarsko-srijemske županije utvrđeno je kako je on krajem lipnja 2015. godine iznosio 1:1,09 iz čega proizlazi kako je njihov broj gotovo izjednačen, što se pak nepovoljno odražava na samu održivost mirovinskog sustava. Da je riječ o velikom problemu govori činjenica kako je omjer broja umirovljenika i zaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj krajem lipnja 2015. godine iznosio 1:1,30.

Zbog povećanja udjela starijeg stanovništva na području grada Otoka, ali i zbog malenih mirovina u Vukovarsko-srijemskoj županiji, za očekivati je kako će umirovljenici u budućnosti postati još ranjivija društvena skupina.

3.5 Društvena infrastruktura

3.5.1 Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje

Predškolski odgoj

Za odvijanje je predškolskog odgoja na području grada Otoka zadužena Predškolska ustanova „Pupoljak“. Naime, ovo je područje dobilo dječji vrtić još 1982. godine kada pri Osnovnoj školi Josipa Lovretića djeluje dječji vrtić Bambi. Od 1991. do 1995. godine predškolski odgoj organiziran je u sklopu Centra društvene brige o djeci predškolskog uzrasta Vinkovci, odnosno Centra za predškolski odgoj Vinkovci. Međutim, Općina Otok je 1. lipnja 1995. godine preuzela Dječji vrtić Bambi, a 13. lipnja 1995. godine registrirala ga je pod današnjim nazivom Predškolska ustanova „Pupoljak“. Ova ustanova za predškolski odgoj zapošljava 6 djelatnika (4 odgajateljice, kuharicu i spremačicu) koji brinu za najmanje 50 djece koliko ih svake godine pohađa ovu predškolsku ustanovu. U budućnosti je nužno dograditi Predškolsku ustanovu „Pupoljak“ kako bi se u potpunosti moglo udovoljiti Državnim pedagoškim standardima.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Počeci školstva na otočkom području sežu sve do 1773. godine kada su krajiške vlasti u Otoku otvorile školu, dok u Komletincima osnovna škola djeluje od 1830. godine. Danas su za

provođenje osnovnoškolskog obrazovanja na otočkom području zadužene Osnovna škola Josipa Lovretića u Otoku te Osnovna škola „Vladimir Nazor“ u Komletincima. Obje su škole nakratko prestale s radom zbog ratnih razaranja tijekom Domovinskog rata, a iako su naknadno obnovljene, potrebna su dodatna ulaganja kako bi se u potpunosti zadovoljio Državni pedagoški standard. Obje je škole osnovala Vukovarsko-srijemska županija, ali pored tog grad Otok nastoji pomagati u radu i uređenje te redovito iz gradskom proračuna osigurava sredstva za obje škole. Valja napomenuti kako se zbog nepovoljnih demografskih kretanja smanjuje broj učenika u osnovnim školama, a zbog malene udaljenosti ne postoji potreba za organiziranim prijevozom učenika do Osnovne škole „Vladimir Nazor“ u Komletincima.

3.5.2 Srednjoškolsko i visoko obrazovanje

Srednjoškolsko obrazovanje

Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, srednje je škole pohađalo 359 učenika s područja grada Otoka. Među srednjoškolcima je čak $\frac{2}{3}$ učenika pohađalo tehničke i srodne srednje škole, a gimnazije je pohađalo svega 11,98% srednjoškolaca s područja grada Otoka. Iako su i na nacionalnoj te županijskoj razini među srednjoškolcima najbrojniji učenici tehničkih i srednjih škola, primjetno je kako je udio gimnazijalaca na regionalnoj i nacionalnoj razini gotovo dvostruko odnosno trostruko veći u usporedbi s gradom Otokom.

Zahvaljujući dugom kontinuitetu školstva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta izdalo je suglasnost o osnivanju srednjoškolske ustanove na području grada Otoka koja je danas administrativno i pravno osnovana, a još je uvijek u tijeku izrada projektne dokumentacije. Grad Otok ima veliko gravitacijsko područje zbog središnjeg geografskog i geoprometnog položaja u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Samo iz osnovnih škola grada Otoka i susjednih općina Nijemci i Privlaka u 2016. godini izlazi 170 učenika koji se upisuju u prvi razred srednje škole. Ako se to umnoži sa četiri srednjoškolske godine dolazi se do broja od 613 učenika. Prema projekciji sadašnjih polaznika osnovnoškolskih učenika u najužem gravitacijskom području za naredno se osmogodišnje razdoblje od školske 2017./2018. do 2023., odnosno 2023. godine očekuje 550 upisanih polaznika Srednje škole Otok. Samo u školskoj 2015./2016. 662 učenika svakodnevno putuju i preko 30 km u srednje škole u Vinkovcima. Imajući na umu kako je materijalno stanje roditelja vrlo loše te da su ljudi na rubu egzistencije, veliki izdatci za prijevoz do srednje škole

zasigurno su jedan od čimbenika zbog kojeg ljudi sve više iseljavaju s ovog područja. Organiziranjem bi se srednjoškolskog obrazovanja u Otoku smanjile dnevne migracije i troškovi prijevoza učenika, a istodobno bi se povećala kakvoća života lokalnog stanovništva i dostupnost srednjoškolskog obrazovanja.

Kao osnivač će Srednje škole Otok, Vukovarsko-srijemska županija predložiti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa da se u sklopu izmjene i dopune Odluke o donošenju mreže osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja uvrsti projekt Srednje škole Otok u Mrežu srednjih škola koju donosi Vlada Republike Hrvatske, sukladno strateškom razvoju i prioritetnim potrebama obrazovanja na području Vukovarsko-srijemske županije. MZOS utvrđuje moguće izvore financiranja srednjoškolskog objekta i trodijelne nastavno-športske dvorane u čijem će sufinanciranju sudjelovati i Grad Otok razmjerno propisanim pedagoškim standardima te potrebama i mogućnostima.

Visoko obrazovanje

Iako je prethodno pokazano kako je udio visokoobrazovanog stanovništva na području grada Otoka znatno manji u odnosu na županijski i nacionalni prosjek, ohrabrujuće je da se broj osoba uključenih u sustav visokog obrazovanja povećao za čak 138,10% u odnosu na rezultate popisa stanovništva iz 2001. godine. Budući da na području grada Otoka ne postoje visokoobrazovne institucije radi stjecanja visokog obrazovanja studenti s ovog područja moraju pohađati visokoobrazovne ustanove u većim sredinama poput Vinkovaca, Vukovara, Osijeka i Zagreba.

3.5.3 Zdravstvo

Lokalno stanovništvo medicinske usluge može potražiti u nekoliko ustanova na području grada Otoka. Naime, na području grada Otoka djeluje ispostava hitne medicinske pomoći. Također, na području grada Otoka djeluje ambulanta Doma zdravlja Vinkovci s dvije ordinacije opće medicine. Od preostale zdravstvene infrastrukture na području grada Otoka još djeluju dvije stomatološke ordinacije te ljekarna u državnom vlasništvu. Ukoliko lokalno stanovništvo ima druge potrebe koje prethodno spomenute zdravstvene ustanove ne mogu zadovoljiti, zdravstvenu skrb moraju potražiti u većim sredinama poput Vinkovaca, Osijeka i Zagreba. Kako bi se zajamčila kvaliteta

zdravstva, nužno je podići razinu zdravstvene zaštite kroz razne vidove skrbi na čemu se intenzivno radi.

3.5.4 Kultura

Bogati se kulturni život na otočkom području ogleda u velikom broju kulturnih manifestacija te kroz djelovanje velikog broja udruga.

Najvažnija je kulturna manifestacija na ovom području zasigurno „Otočko proljeće“. Riječ je o kulturnoj, gospodarskoj i športskoj manifestaciji s bogatim popratnim programom koja se od 1993. tradicionalno održava svake godine. Njezin je cilj očuvanje te razvoj slavonske i šokačke kulturne baštine, a u osmišljavanju i organizaciji njezinog programa pored Kulturno-umjetničkog društva „Josip Lovretić“ iz Otoka te Kulturno-umjetničkog društva „Filipovčice“ iz Komletinaca također sudjeluju gotovo sve civilne udruge koje djeluju na području grada Otoka, čime se dodatno potiče rad udruga te omogućava njihova afirmacija.

U čast Otočaninu Josipu Lovretiću, svećeniku i etnografu koji je ostavio u naslijeđe etnografsku monografiju „Otok“ sa zapisima o narodnom životu i običajima ovog kraja iz 19. stoljeća, u sklopu se Otočkog proljeća organiziraju manifestacije na kojima se pomno iščitava njegova monografija. Kao dio se programa Otočkog proljeća tradicionalno održava i konjička manifestacija pod nazivom „Zlatne grive“. Njezin je cilj promicanje konjogojstva, uzgoj i očuvanje pasmina te promidžba konjičkoga športa, a pored obrazovnog ima i natjecateljski karakter. Naime, u sklopu se manifestacije organizira izložba konja članova Konjogojske udruge Otok, turnir u tekličkom i dresurnom jahanju, natjecanja u vožnji dvoprega i preskakanju prepona, a osobitu pozornost pobuđuju tradicionalna natjecanja poput potkovijade.

Pored Zlatnih griva još je jedna manifestacija kojom se promiče naslijeđe ovog kraja, a koja nema isključivo kulturni karakter. To je Otočka kulenijada, gospodarska manifestacija kojom se povezuju proizvođači domaćeg slavonskog kulena ili kulina. Ocjenjuje se kakvoća kulena i dodjeljuju priznanja i nagrade najboljim proizvođačima, promiče meso od crne slavonske pasmine svinja kao ekološka hrana i ostalih pasmina svinja uz degustacije kulenova i služenje tradicionalnom slavonskom kuhinjom te prikaz narodnih običaja.

O očuvanju kulturnog nasljeđa ovog područja prvenstveno brinu kulturno-umjetnička društva iz Otoka i Komletinaca. Kulturno-umjetničko društvo „Josip Lovretić“ iz Otoka osnovano je 1971. godine radi očuvanja hrvatske, slavonske i šokačke narodne baštine. Društvo u svom sastavu ima tamburašku, folklornu i dramsku sekciju za stare i mlađe uzraste, a stalni je sudionik Vinkovačkih jeseni, Otočkog proljeća te Međunarodne smotre folkloru u Zagrebu. Kulturno-umjetničko društvo „Filipovčice“ iz Komletinaca osnovano je 1964. godine radi njegovanja i očuvanja izvornih narodnih pjesama, nošnji i plesova, a dobilo je ime po istoimenom proljetnom godišnjem ophodu. U sklopu društva djeluju plesna skupina, tamburaška sekcija, štokavčići Gagulančići koji njeguju izvorni govor sela te muška i ženska pjevačka skupina. Tijekom svog postojanja Kulturno-umjetničko društvo „Filipovčice“ gostovalo je diljem Hrvatske te su sudionici Međunarodne smotre folkloru u Zagrebu, Đakovačkih vezova i Vinkovačkih jeseni. Osim toga, stvaralaštvo i kulturno naslijeđe na području grada Otoka promiču razni pjevački zborovi, Udruga dramskih amatera „Josip Kosor“ Otok, udruga „Pisanac“ Otok. Otočki list izvještava o radu i djelovanju lokalnih udruga, društava i klubova, a upravo su zahvaljujući djelovanju mnogobrojnih udruga civilnog društva zastupljeni interesi različitih društvenih skupina, dok je svakodnevni život lokalnog stanovništva obogaćen raznolikim društvenim sadržajima.

Poticaaj je razvoju kulture na području grada Otoka svakako dao novoizgrađeni Dom kulture. Naime, pored dvorane, u sklopu ovog objekta smještena je i Gradska knjižnica koju je Otok dobio tek 2010. godine unatoč tradiciji knjižničarstva duljoj od 100 godina. Sama knjižnica sastoji se od posudbenog odjela, zavičajne zbirke, dječjeg kutka, studijske učionice i čitaonice dnevnog tiska, a zahvaljujući velikoj terasi moguća je organizacija ljetnih književnih večeri i filmskih projekcija. Knjižnica također posebnu brigu posvećuje djeci i mladima za koje se organiziraju raznovrsne aktivnosti koje potiču učenje, čitanje i kreativnost.

Također, radi promidžbe i turističke valorizacije kulturne baštine, lokalna zajednica namjerava obnoviti tradicijsku kuću u Komletincima koja je pod preventivnom zaštitom čime će se dobiti izvorni ambijent za održavanje kulturnih priredbi koje prikazuju nekadašnji način života.

3.5.5 Šport

Za promidžbu je športa i tjelesne aktivnosti zaduženo mnoštvo športskih klubova i udruga koje djeluju na području grada Otoka, a zahvaljujući kojima se lokalno stanovništvo može aktivno ili rekreativno baviti raznovrsnim športovima te tako kvalitetno iskoristiti svoje slobodno vrijeme. Točnije, na području grada Otoka djeluje 11 športskih klubova: Nogometni klub „Otok“, Nogometni klub „Slavonac“ Komletinci, Šahovski klub „Komletinci“, Taekwando klub „Otok“, Atletski klub „Otok“, Kickboksing klub „Otok“, Ribičko društvo „Virovi“ Otok, Ribičko društvo „Brežnica“ Komletinci, Košarkaški klub „Komletinci“, Teniski klub „Otok“, Športsko-ribolovna udruga „Starovirac“ te Zajednica sportskih udruga.

Športska se infrastruktura prvenstveno odnosi na školska športska igrališta i dvorane u Otoku i Komletincima, a također valja izdvojiti i nogometna igrališta u Otoku i Komletincima, tenisko igralište i atletsku stazu u Otoku te lovačke i ribičke domove. Treba napomenuti kako unatoč nedostatku financijskih sredstava i neprimjerenj infrastrukturi lokalni športaši ostvaruju zapažene rezultate.

S ciljem izgradnje športske infrastrukture, ali i obogaćivanja lokalne turističke ponude, namjera je lokalne zajednice uređenje športsko-rekreacijskih zona „Virovi“ i „Čistine“ s brojnim pratećim sadržajima kako bi se potaknuo razvoj konjičkog športa te dao doprinos daljnjem jačanju manifestacije Zlatne grive, u Otoku se namjerava izgraditi primjereno uređena športsko-rekreacijska zona. Kroz izgradnju infrastrukture nastojat će se pomoći i ostalim športovima.

3.5.6 Organizacije civilnog društva

Pored prethodno spomenutih kulturnih i športskih udruga, na području grada Otoka također djeluju i brojne druge civilne udruge poput braniteljskih udruga, automobilističke i motociklističke udruge, humanitarne udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, udruge za očuvanje tradicije, udruge osoba s invaliditetom te vjerske udruge, političke stranke, itd.

Među brojnim se udrugama ističu one s najdužom tradicijom, tj. dobrovoljna vatrogasna društva iz Komletinaca i Otoka osnovana 1899., odnosno 1896. godine. Ta društva na dobrovoljnoj osnovi provode preventivne mjere zaštite od požara, spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom, elementarnim nepogodama i nezgodama. Društva veliku pozornost posvećuju radu s djecom i

mladima te sudjeluju na vatrogasnim natjecanjima na kojima njihovi članovi postižu dobre rezultate.

3.5.7 Marginalizirane skupine i socijalna politika

Grad Otok kao socijalna osjetljiva jedinica lokalne samouprave brine o marginaliziranim društvenim skupinama provedbom Socijalnog programa. Primjerice, tijekom 2015. godine Grad Otok isplatio je preko 100 jednokratnih novčanih pomoći. Radi potpomaganja roditelja, ali i kao mjera pronatalitetne politike, Grad Otok od 1995. godine svim novorođenima isplaćuje naknadu. Također, kako bi se potpomoglo učenike i njihove roditelje, Grad Otok u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom sufinancira troškove prijevozne karte za učenike srednjih škola. Osim toga, valja istaknuti kako Grad Otok sufinancira asistente u nastavi.

Sukladno odluci o ostvarivanju prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja i drugih prava u sustavu socijalne skrbi, Grad Otok sufinancira režijske troškove (struja, voda, komunalna naknada i smeće) za socijalno ugrožene obitelji. Također, Grad Otok potpomaže socijalno ugrožene obitelji podmirenjem troškova ogrijeva, ali i dodjelom poklona tijekom blagdana. Umirovljenici su još jedna ranjiva društvena skupina o kojoj brine lokalna uprava budući da mogu ostvariti pravo na sufinanciranje njihovih potreba i aktivnosti s ciljem uključivanja u društveni život zajednice. Obzirom da se radi o području koje je stradalo tijekom Domovinskog rata, Grad Otok podmiruje troškove komunalne naknade za obitelji poginulih branitelja, ali i troškove sahrane za umrle branitelje.

O socijalno-ugroženim i ranjivim skupinama brine i nekoliko udruga poput Udruge „Sv. Vinko Paulski“ (Caritas Otok), Udruge osoba s invaliditetom, Udruge „Hrvatska žena“ Otok i Udruge umirovljenika Grada Otoka,.

3.6 Komunalna i prometna infrastruktura

3.6.1 Prometna infrastruktura

Područjem grada Otoka prolaze tri županijske ceste i jedna lokalna cesta koje povezuju Otok i Komletince s okolnim područjem.

Tablica 7 Prometnice na području grada Otoka

ŽUPANIJSKE CESTE	
NAZIV CESTE	DIONICA
ŽC 4172	Vinkovci – Privlaka – Otok – Vrbanja – Gunja (D214)
ŽC 4223	Otok (Ž4172) – Bošnjaci (D214)
ŽC 4224	Otok (Ž4172) – Nijemci (D57)
LOKALNE CESTE	
NAZIV CESTE	DIONICA
LC 46058	Slakovci (L46029) – Otok (Ž4172)

Izvor: III. Izmjene i dopune prostornog plana uređenja grada Otoka; obrada autora

Zahvaljujući navedenim prometnicama, Otok je preko Privlake povezan s Vinkovcima, dok je preko Vrbanje, Drenovaca i Gunje povezan s distriktom Brčko. Također, cestovni pravci povezuju Otok s općinom Nijemci, Slakovcima u općini Stari Jankovci te na zapadu do državne ceste Vinkovci – Županja. Važno je napomenuti da Grad Otok ima izravni izlaz na autocestu Zagreb – Beograd koji je udaljen svega 11 km od središta Otoka. Područjem Otoka prolazi i trasa željezničke pruge I. reda na relaciji Vinkovci – Drenovci – državna granica – Brčko.

Iako je prometna povezanost otočkog područja s ostatkom Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske zadovoljavajuća, potrebna je rekonstrukcija te primjereno označavanje razvrstanih i nerazvrstanih cesta kako bi se podigla sigurnost sudionika u prometu.

3.6.2 Telekomunikacije

Na administrativnom se području grada Otoka nalaze dva poštanska ureda. Njihova uža dostavna područja obuhvaćaju istoimena naselja, dok šire dostavno područje otočkog poštanskog ureda obuhvaća cjelokupnu jedinicu lokalne samouprave.

Stanje se telekomunikacijske infrastrukture na području grada Otoka može ocijeniti zadovoljavajućim s obzirom da je čitavo područje pokriveno fiksnom i pokretnom mrežom te radio i TV signalom.

3.6.3 Opskrba energijom, vodoopskrba i odvodnja

Plinoopskrba

Plinara istočne Slavonije d.o.o. iz Vinkovaca zadužena je za distribuciju prirodnog plina na području grada Otoka. Temeljni je izvor napajanja plinom Vukovarsko-srijemske županije magistralni VT plinovod Slavonski Brod – Vinkovci. Na njega je izgrađen odvojak visokotlačnog plinovoda do RS Privlaka gdje je izgrađena distribucijska redukcijaska stanica. Mjesne su srednjetačne plinovodne mreže u naseljima Otok i Komletinci izgrađene u ranijim planskim razdobljima, a napajanje je iz pravca naselja Privlaka. Plinoopskrbni je sustav distribucijske razine s tlakom plina u plinovodima od 1 do 4 bara te zadovoljava potrebe građana. Sam plinoopskrbni sustav grada Otoka čine opskrbljujući srednjetačni plinovod iz smjera Privlake, mjesna srednjetačna plinovodna mreža te distributivna srednjetačna plinovodna mreža naselja Otok i Komletinci. Prema podacima Plinare istočne Slavonije d.o.o., preuzetim iz Lokalne razvojne strategije LAG-a „Bosutski niz“ za razdoblje od 2013. do 2015. godine, od oko 2.250 kućanstava na administrativnom području grada Otoka tek je trećina njih bila priključena na plinsku mrežu.

Elektroopskrba

Elektra Vinkovci zadužena je za opskrbu otočkog područja električnom energijom. Postojeće distribucijsko elektroenergetsko postrojenje zadovoljava potrebe korisnika na otočkom području. Na 35 kV naponskoj razini izgrađena je TS 35/10(20) kV koja je na elektroenergetski sustav priključena nadzemnim dalekovodima iz pravca Cerne i Đeletovaca.

Srednjenaponska se mreža naselja Otok sastoji od nadzemnih i podzemnih dionica dalekovoda napojenih iz dvaju 10 kV vodnih polja, dok je srednjenaponska mreža naselja Komletinci pretežno nadzemna te se napaja s 10(20) kV nadzemnog dalekovoda iz TS Otok. Niskonaponska je mreža u oba naselja pretežno nadzemnog tipa te je izvedena preko krovnih stalaka na krovovima kuća ili preko betonskih stupova s javnom rasvjetom. Unatoč tome što je opskrba električnom energijom osigurana za većinu potrošača, potrebna su dodatna ulaganja kojima će se poboljšati i rekonstruirati prijenosna i distribucijska mreža.

Iako u naseljima Otok i Komletinci postoji sustav javne rasvjete, ona se razlikuje u pojedinim dijelovima naselja ovisno o starosti i kakvoći te ih je potrebno modernizirati.

Korištenje obnovljivih izvora energije

Premda na otočkom području postoji potencijal za korištenje biomase, geotermalnih izvora, energije sunca, on je još uvijek u manjem dijelu iskorišten. Točnije, na području grada Otoka postoje značajne količine biljnih otpadaka i ostale biomase koje se mogu koristiti u proizvodnji energije. Također, postoji potencijal za korištenje sunčeve energije za pripremu tople vode u kućanstvima i poljoprivredi. Međutim, treba naglasiti kako su izmjenama i dopunama prostorno-planske dokumentacije stvoreni preduvjeti za korištenje dopunskih, a ponajprije obnovljivih izvora energije.

Vodoopskrba

Za upravljanje je vodoopskrbnim sustavom na području grada Otoka nadležna tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Stanovnici otočkog područja opskrbljuju se vodom iz lokalnih vodoopskrbnih sustava pojedinog naselja. Lokalni se vodoopskrbni sustav javnog vodovoda naselja Otok temelji na dvama izvorištima vode i to vodocrpilištima „Skorotinci“ i „Šumarija Otok“. S druge strane, lokalni vodoopskrbni sustav naselja Komletinci temelji se na zahvatu vode podzemnih vodonosnih horizonata na vodocrpilištu „Livade“. Problemi se lokalnog vodoopskrbnog sustava ponajprije odnose na velike gubitke u sustavu, lošu kakvoću te nemogućnost postojećih kapaciteta za zadovoljenje potražnje tijekom vrhova sezonske potrošnje. Stoga dugoročno rješenje vodoopskrbe otočkog područja leži u izgradnji regionalnog vodoopskrbnog sustava istočne Slavonije na dionici Slakovci-Privlaka-Otok-Komletinci te rekonstrukciju i izgradnju vodovodne mreže. Prema podacima Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije d.o.o., preuzetim iz Lokalne razvojne strategije LAG-a „Bosutski niz“ za razdoblje od 2013. do 2015. godine, oko $\frac{3}{4}$ otočkih kućanstava bilo je priključeno na vodovodnu mrežu.

Odvodnja

Tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. također je nadležna za upravljanje, korištenje i održavanje sustava odvodnje na području grada Otoka. Na otočkom je području odvodnja sanitarnih, otpadnih i oborinskih voda većim dijelom riješena u naselju Otok, dok u naselju Komletinci djelomično postoji sustav odvodnje otpadnih voda. Otpadne se vode naselja Otok onih koji su priključeni na sustav ispuštaju u melioracijski kanal „Skorotinci“ uz mehaničko pročišćavanje, dok se ostale otpadne vode u naselju Otok i Komletinci ispuštaju u septičke jame, što predstavlja potencijalnu opasnost za podzemne vode i okoliš. Kako bi se trajno riješio problem

odvodnje otpadnih i sanitarnih voda te spriječilo moguće zagađenje okoliša, nužan je nastavak izgradnje odvodnog sustava te priključenje većeg broja kućanstava.

Uređenje vodotoka

Područje se grada Otoka nalazi u slivu rijeke Bosut i vodotoka Spačva s pritokama Brežnica, Bistra-Spačva i Virovi putem kojih se prema rijeci Savi odvodi voda s ovog područja. Rijeka Bosut i vodotok Spačve s pritokama Brežnica i Bistra-Spačva u dijelu su svog toka koji prolazi kroz šume na otočkom području neregulirane. Premda su kanali Vranjevo i Skorotinci rekonstruirani, potrebna je daljnja rekonstrukcija kanala II. i III. reda na području grada kako bi se osigurala odvodnja sa poljoprivrednih i ostalih površina.

3.6.4 Gospodarenje otpadom

Trgovačko društvo Vranjevo d.o.o. zaduženo je za prikupljanje i zbrinjavanje otpada na cjelokupnom području grada Otoka. Ovo društvo s ograničenom odgovornošću osnovala je Općina Otok (sadašnjeg Grada Otoka), a njegove su primarne djelatnosti komunalne naravi (održavanje javnih površina, odvoz komunalnog otpada, održavanje gradskog groblja i pogreba, te razni građevinski radovi koji se obavljaju po potrebi).

Samo je zbrinjavanje otpada organizirano na način da se miješani komunalni otpad prikuplja od kućanstava i pravnih osoba četiri puta mjesečno, dok se papir i kartoni prikupljaju jednom mjesečno. Miješani se komunalni otpad predaje Komunalcu Vukovar kao ovlaštenoj ustanovi za deponiranje otpada, a papir i karton predaju se komunalnom poduzeću Nevkoš koje prikupljeni otpad razdvaja i dalje distribuira. Radi što učinkovitijeg prikupljanja otpada na javnim su površinama postavljeni eko-otoci u koje građani mogu odlagati razdvojeni otpad (papir, staklo, plastiku), a dodatnim će se opremanjem postojećeg reciklažnog dvorišta na kojem građani mogu besplatno razdvojiti sve vrste otpada smanjiti količina otpada u posudama za miješani komunalni otpad.

Kako bi trgovačko društvo „Vranjevo d.o.o.“ svoju djelatnost u budućnosti obavljalo još uspješnije, potrebno je provesti modernizaciju opreme i strojeva za rad, bolju izobrazbu kadrova te izgraditi novo sjedište s pratećom infrastrukturom.

3.7 Lokalno gospodarstvo

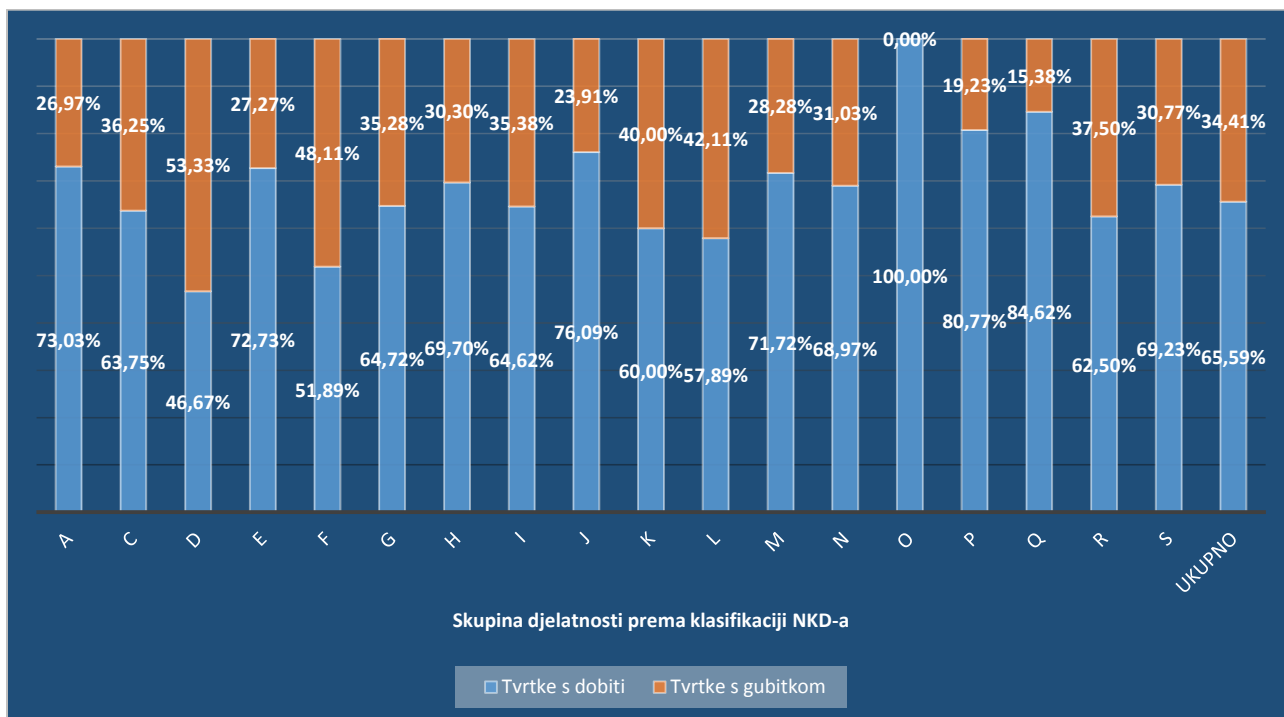
3.7.1 Poduzetništvo i obrti

Poduzetništvo

Prema podacima ispostave Hrvatske gospodarske komore za Vukovarsko-srijemsku županiju, tijekom 2013. godine na području je županije poslovalo 1.511 tvrtki koje su zapošljavale 16.248 osoba. Gledajući strukturu tvrtki s obzirom na djelatnost poslovanja, vidljivo je kako su najbrojnije tvrtke koje su se bavile trgovinom na veliko i malo (27,20%), dok ih prema brojnosti slijede tvrtke u prerađivačkoj industriji (15,88%), građevinarstvu (12,24%), poljoprivredi i šumarstvu (10,06%) te stručnoj, znanstvenoj i tehničkoj djelatnosti (9,60%). Valja naglasiti kako je gotovo trećina zaposlenih radila u tvrtkama u prerađivačkoj industriji (31,56%), a velik je broj radnika bio zaposlen u tvrtkama koje su se bavile trgovinom na veliko i malo (22,26%), poljoprivredom i šumarstvom (15,42%) te građevinarstvom (11,18%).

Analizirajući uspješnost poslovanja tvrtki, iz Grafikona 12 može se iščitati kako je čak $\frac{1}{3}$ tvrtki u Vukovarsko-srijemskoj županiji poslovala s gubitkom. Točnije, promatrajući djelatnosti s najvećim brojem tvrtki i zaposlenih u Vukovarsko-srijemskoj županiji, vidljivo je kako je situacija bila najteža u građevinarstvu s obzirom da je udio tvrtki koje su poslovale s gubitkom (48,11%) bio gotovo jednak udjelu tvrtki koje su u svom poslovanju ostvarile dobit (51,89%). Za razliku od toga, u djelatnosti su poljoprivrede i šumarstva gotovo $\frac{3}{4}$ tvrtki u poslovanju ostvarile dobit.

Grafikon 12 Tvrtke u Vukovarsko-srijemskoj županiji prema djelatnosti i uspješnosti poslovanja; 2013. godina

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Vukovar; obrada autora

Na temelju podatak FINA-e, tijekom 2014. godine na području je grada Otoka evidentirano 38 poduzetnika što predstavlja svega 2,39% od ukupnog broja poduzetnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Premda su poslovali uspješno te u poslovanju ostvarili neto dobit, lokalni su poduzetnici zapošljavali svega 108 osoba što predstavlja manje od 1% od ukupnog broja osoba zaposlenih kod poduzetnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Uspoređujući ovo s podacima iz 2010. i 2012. godine, uočeno je kako je s jedne strane došlo do povećanja broja poduzetnika, dok je s druge strane došlo do pogoršanja njihove učinkovitosti budući da su zapošljavali manje osoba te ostvarili manje prihode i neto dobit. Iz Tablice 8 i prikaza poslovnih rezultata lokalnih poduzetnika vidljivo je kako je u samo pet jedinica lokalne samouprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji poslovalo više poduzetnika. Za razliku od toga, podaci iz Tablice 8 također ukazuju na činjenicu kako poduzetnici s područja grada Otoka ostvaruju tek osrednje poslovne rezultate u usporedbi s poduzetnicima iz preostalih jedinica lokalne samouprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Tablica 8 Poslovni rezultati poduzetnika s područja grada Otoka; 2014. godina

Pokazatelj	Grad Otok	Vukovarsko-srijemska županija	Rang u VSŽ	Rang u RH
------------	-----------	-------------------------------	------------	-----------

Broj poduzetnika	38	1.587	6	255
Broj zaposlenih	108	16.196	14	360
Ukupni prihodi*	42.868	12.603.288	18	378
Dobit razdoblja*	589	495.193	25	462
Gubitak razdoblja*	82	548.051	25	508
Neto dobit*	507	-52.858	18	319

* Iznosi u tisućama kuna

Izvor: Financijska agencija; obrada autora

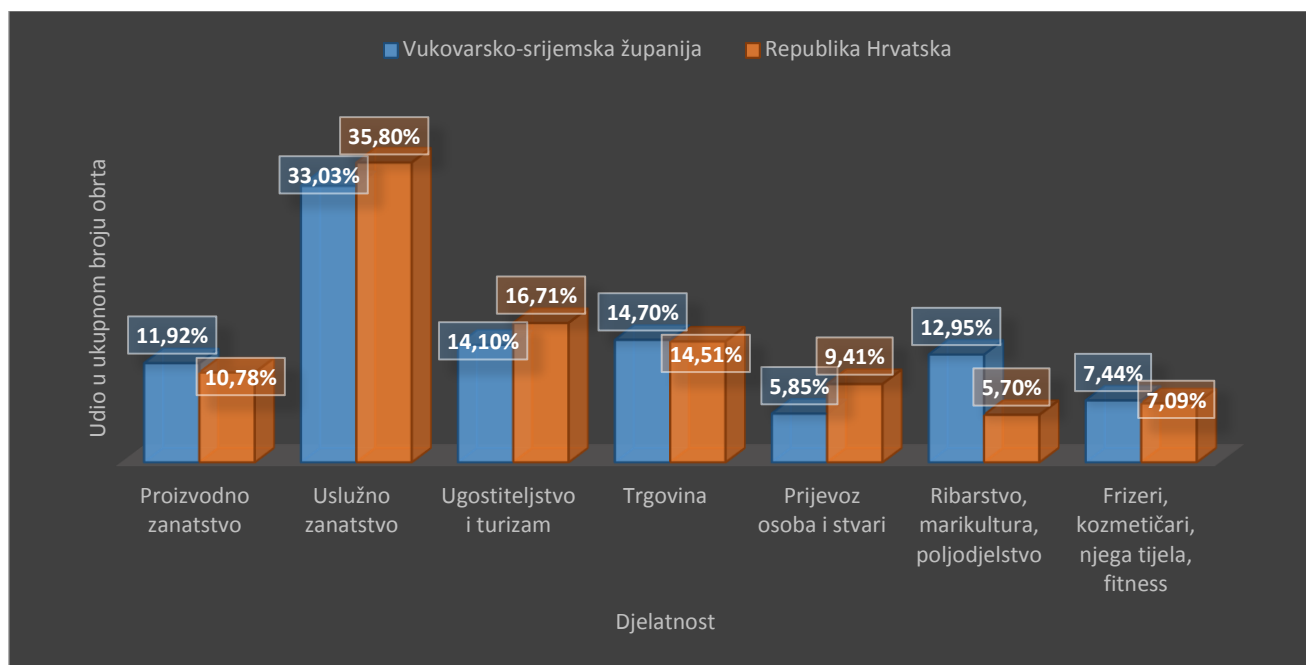
Kao najznačajniji se gospodarski subjekti s otočkog područja mogu izdvojiti „Furnir Otok d.o.o.“, „Poljoposkrba međunarodna trgovina d.o.o.“, „Cezareja d.o.o.“ i „Vranjevo d.o.o.“, a djelatnost svih spomenutih tvrtki osim „Vranjeva d.o.o.“ vezana je za poljoprivredu i preradu drva.

Obrti

Prema podacima Hrvatske obrtničke komore krajem prosinca 2015. godine na području Vukovarsko-srijemske županije evidentirano je 2.208 obrtnika što predstavlja 2,90% od ukupnog broja obrtnika u Republici Hrvatskoj te smanjenje od 5,64% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Općenito, iz godine se u godinu kontinuirano smanjuje broj obrtnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji pa je tako u odnosu na 2008. u Vukovarsko-srijemskoj županiji bilo 31,62% manje obrtnika. Kontinuirano je smanjenje broja obrtnika prisutno i na nacionalnoj razini pa je tako u usporedbi s 2008. godinom krajem prosinca 2015. godine u Republici Hrvatskoj bilo čak 24,36% manje obrtnika.

Krajem 2015. godine glavnina se obrtnika s područja Vukovarsko-srijemske županije bavila uslužnim zanatstvom, dok je udio obrtnika koji su se bavili drugim djelatnostima bio gotovo ujednačen. Takva struktura obrtnika odgovara onoj na nacionalnoj razini, međutim, u usporedbi s nacionalnim prosjekom na području Vukovarsko-srijemske županije udio obrtnika koji se bave poljodjelstvom dvostruko je veći.

Grafikon 13 Obrtnici prema djelatnosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj; prosinac 2015. godine

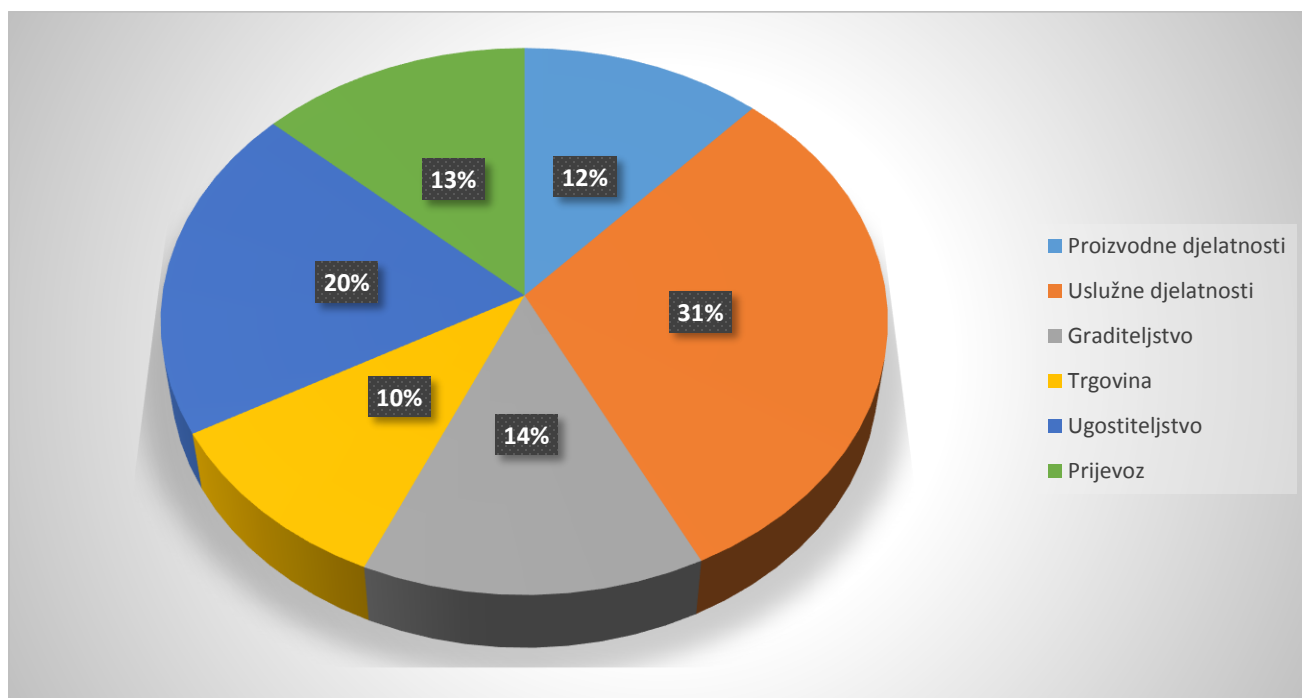

Izvor: Hrvatska obrtnička komora; obrada autora

Prema podacima Ureda državne uprave krajem lipnja 2013. godine na području je grada Otoka poslovalo 136 obrta što je predstavljalo svega 5,27% od ukupnog broja obrta u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Sama je struktura lokalnih obrta prema djelatnosti bila heterogena. Naime, premda su na području grada Otok najzastupljeniji obrti koji se bave uslužnom djelatnošću (31%) te ugostiteljstvom (20%), obrti koji su se bavili proizvodnom djelatnošću, graditeljstvom, trgovinom i prijevozom bili su podjednako zastupljeni. Unatoč tome što otočko područje posjeduje prirodne resurse koji predstavljaju potencijal za intenzivniji gospodarski razvoj, oni nisu primjereno iskorišteni budući da obrti koji su se bavili proizvodnjom hrane i proizvoda od drva imaju udio od svega 8%. Prikaz strukture lokalnih obrta s obzirom na gospodarsku djelatnost dan je na Grafikonu 14.

Grafikon 14 Struktura obrta na području grada Otoka prema gospodarskoj djelatnosti; lipanj 2013. godine²⁶

Izvor: Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove Vukovar; obrada autora

Prema podacima je s kraja 2015. godine na području grada Otoka djelovalo 58 obrta, pri čemu ih se čak 34 bavilo uslužnom djelatnošću, 12 ugostiteljstvom, 7 proizvodnom djelatnošću, a 4 poljoprivredom.

3.7.2 Poslovne zone

Radi poticanja je razvoja gospodarstva na području Otoka osnovana Poduzetnička zona Otok. Zona se prostire na oko 60 ha, a nalazi se između Otoka i Komletinaca uz županijsku cestu Vinkovci-Otok-Komletinci-Nijemci. Odlikuje ju odličan geoprometni položaj s obzirom da se nalazi u blizini granice s čak trima državama (od granice s Mađarskom udaljena je 100 km, od granice s Bosnom i Hercegovinom 40 km, a od granice sa Srbijom 25 km) te je udaljena svega 11 km od izlaza na međunarodnu autocestu Zagreb-Beograd. Također, Poduzetnička je zona Otok preko luke u Vukovaru povezana s Dunavom, Rajnom i srednjom Europom, preko Brčkog je

²⁶ Unutar kategorije obrta koji se bave proizvodnom djelatnošću uključeni su obrti koji se bave preradom metala, proizvodnjom proizvoda od drva, proizvodnjom hrane, proizvodnjom plastičnih proizvoda, proizvodnjom nemetala te proizvodnjom odjevnih predmeta.

povezana s tuzlanskim bazenom, a zbog blizine je budućeg europskog prometnog koridora 5c ostvarena veza prema srednjoj Europi i Jadranskom moru.

Poduzetnička se zona prostire na oko 60 ha pri čemu je jedan njezin dio u potpunosti opremljen komunalnom infrastrukturom (cestovni prilaz te priključci na vodu, plin, električnu energiju, odvodnju, ali i mogućnost priključka na pročištač otpadnih voda), dok opremanje preostalog dijela ovisi o zanimanju ulagača i punjenju površina.

Premda u Poduzetničkoj zoni Otok posluje 8 poduzetnika s više od 100 zaposlenih, veliki je dio poduzetničke zone još uvijek neiskorišten. Kako bi se u poduzetničku zonu privukli novi ulagači, lokalne su vlasti osmislile niz pogodnosti vezanih za kupovinu zemljišta, komunalnu naknadu, komunalni doprinos i gradske poreze. Primjerice, jedna je od pogodnosti za moguće ulagače umanjenje cijene zemljišta u poduzetničkoj zoni za određeni postotak ovisno o čimbenicima kao što su broj novozaposlenih radnika, vrsta djelatnosti i visina ulaganja. Nadalje, poduzetnici koji žele kupiti zemljište i organizirati gospodarsku djelatnost u poduzetničkoj zoni, tijekom prvih 5 godina od početka poslovanja u potpunosti se oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Osim toga, Grad se odriče dijela komunalnog doprinosa za poduzetnike u zoni ovisno o broju radnika koje će tvrtka zapošljavati. Konačno, sukladno odluci Gradskog vijeća, poduzetnici koji organiziraju gospodarsku djelatnost u zoni oslobađaju se plaćanja poreza na tvrtku i drugih poreza.

3.7.3 Turizam

Područje grada Otoka raspolaže brojnim turističkim potencijalima u vidu prirodnih ljepota, kompleksa hrastovih šuma, očuvanog ruralnog područja, mnogobrojnih kulturnih vrijednosti te bogate folklorne baštine zahvaljujući kojima je moguć razvoj različitih oblika kontinentalnog turizma, počevši od lovnog i ribolovnog turizma pa sve do izletničkog i ruralnog turizma. Stoga ne čudi kako zahvaljujući mnogobrojnim turističkim potencijalima počeci razvoja turizma na otočkom području sežu sve do 70-ih godina prošlog stoljeća kada se po uzoru na Austriju i Sloveniju razvija seoski turizam. Međutim, unatoč brojnim potencijalima za razvoj turizma, ova djelatnost još uvijek nema veće značenje za lokalnu zajednicu i gospodarstvo. Naime, razvoj se turizma još uvijek nalazi na samom početku što se ponajprije ogleda kroz činjenicu da na području grada Otoka ne postoje smještajni kapaciteti za prihvat turista.

S obzirom na mnogobrojne turističke potencijale ovog područja te činjenicu da turizam predstavlja profitabilnu gospodarsku djelatnost, lokalna je zajednica započela s provedbom projekata usmjerenih prema izgradnji turističke infrastrukture i jačanju lokalne turističke ponude. Smještajni se kapaciteti namjeravaju povećati i uključivanjem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u turističku ponudu. Osim toga, u planu je obnova tradicijske kuće u Komletincima kako bi se turistima u izvornom ambijentu predstavio nekadašnji način života, narodni običaji za kulturno naslijeđe otočkog kraja. Također, radi obogaćivanja je lokalne turističke ponude u tijeku uređenje poučnih staza Virovi i Lože, a namjera je da se u budućnosti izgradi i uredi bioekološki centar koji će služiti kao polazišna točka na Virovima, proširi poučna staza prema Čistinama, nabavi brodica na solarni pogon te rekonstruira arheološko nalazište Virgrad.

3.7.4 Poljoprivreda

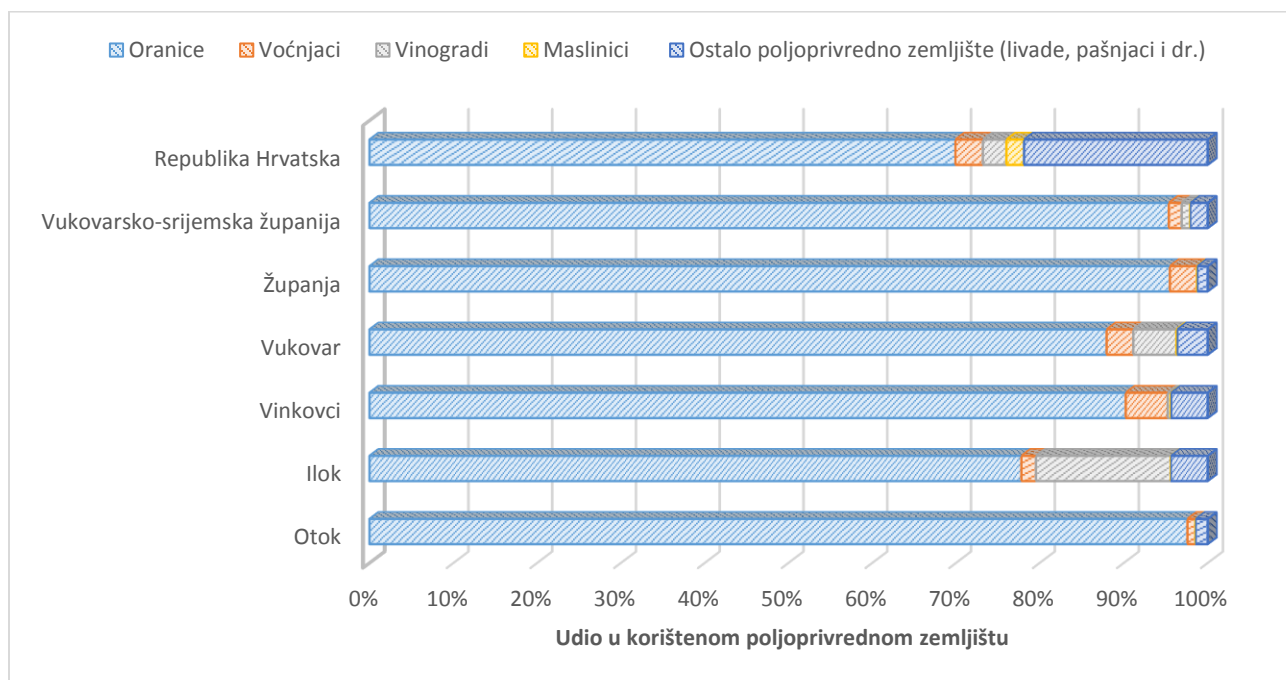
Poljoprivreda su i bavljene poljoprivredom oduvijek bili glavni izvor prihoda za stanovništvo na istoku Hrvatske. Naime, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u ukupnoj je bruto dodanoj vrijednosti Vukovarsko-srijemske županije iz 2013. godine poljoprivreda sudjelovala s udjelom od 17,3% što je višestruko više u odnosu na NUTS II regiju Kontinentalna Hrvatska i nacionalni prosjek gdje je udio ove djelatnosti u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti iznosio svega 5,2% odnosno 4,4%.

Zahvaljujući plodnom tlu i prirodnim preduvjetima, otočko se gospodarstvo oduvijek temeljilo na poljoprivredi, a o važnosti poljoprivrede za otočko područje svjedoče podatci Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine prema kojima je gotovo 20% lokalnog stanovništva bilo zaposleno u poljoprivredi. Gledajući uporabu zemljišta na području grada Otoka, uočeno je kako oko 90% prostora čine šume (45,90%) i oranice (44,48%). Podatci iz istog izvora govore kako je na području grada Otoka ukupna površina korištenog poljoprivrednog zemljišta u 2011. godini iznosila 4.714,91 ha, što je predstavljalo 5,54% od ukupne površine korištenog poljoprivrednog zemljišta u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Pri tome, u usporedbi s preostalim gradovima u Vukovarsko-srijemskoj županiji, veličina je korištenog poljoprivrednog zemljišta upravo bila najveća na području grada Otoka.

Gledajući namjenu korištenog poljoprivrednog zemljišta na području grada Otoka, primjetno je kako su se na njemu gotovo u potpunosti nalazile oranice (97,60%), dok se vrlo mali udio odnosio

na ostalo poljoprivredno zemljište (1,43%) i voćnjake (0,95%). Takva struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta uvelike odgovara županijskom prosjeku, a od nacionalnog se razlikuje upravo po znatno većem udjelu oranica. Međutim, primjetno je kako u strukturi korištenog poljoprivrednog zemljišta preostalih gradova Vukovarsko-srijemske županije, oranice zauzimaju nešto manji udio, dok je istovremeno nešto veći udio voćnjaka, vinograda i ostalog poljoprivrednog zemljišta. Usporedni prikaz strukture korištenog poljoprivrednog zemljišta s nacionalnim i županijskim prosjekom te preostalim gradovima u Vukovarsko-srijemskoj županiji dan je na Grafikonu 15.

Grafikon 15 *Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije, preostalih gradova u Vukovarsko-srijemskoj županiji te Republici Hrvatskoj; 2011. godina*

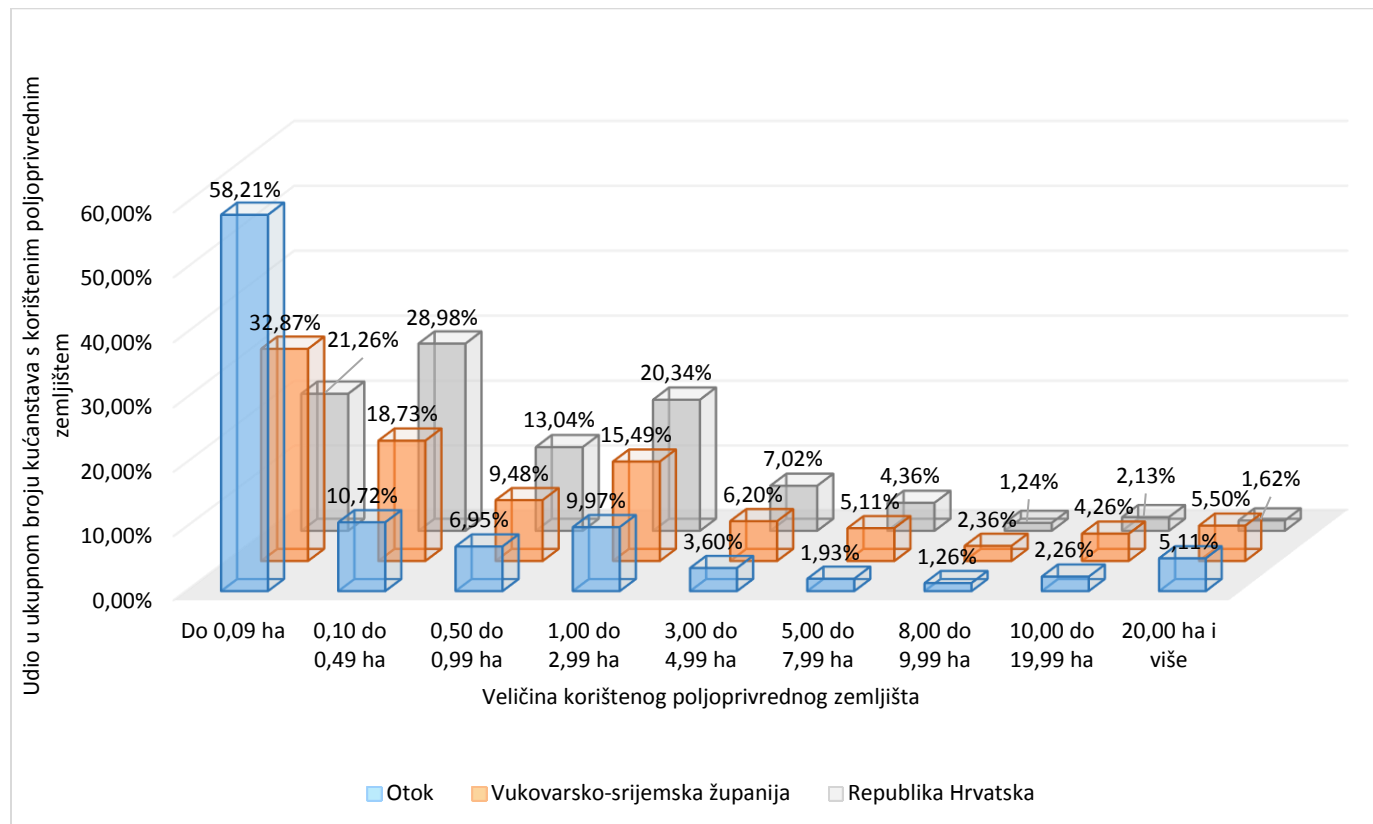
Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Potrebno je naglasiti kako su prema podacima Popisa poljoprivrede iz 2003. godine oranice na području grada Otoka bile prvenstveno zasijane žitaricama (71,36%) te manjim dijelom uljanim sjemenjem i plodovima (14,52%), šećernom repom (8,67%) i krmnim biljem (3,04%) što je bilo u skladu sa županijskim prosjekom. Prema tome, vidljivo je kako je najveći dio poljoprivrednog zemljišta bio zasađen kulturama čiji uzgoj nije u tolikoj mjeri profitabilan.

Osim nepovoljne strukture uzgoja, probleme lokalnim poljoprivrednicima zasigurno pravi i usitnjenost poljoprivrednog zemljišta. Naime, prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine od oko 1.200 kućanstava s korištenim poljoprivrednim zemljištem, čak 58,21%

kućanstava posjedovalo je poljoprivredno zemljište manje od 0,10 ha, dok je svega 7,37% kućanstava posjedovalo poljoprivredno zemljište veće od 10 ha. Pri tome, kao što se može vidjeti iz Grafikona 16 problem je usitnjenosti poljoprivrednog zemljišta znatno izraženiji na otočkom području u odnosu na županijski i nacionalni prosjek, dok je s druge strane, na županijskoj razini veći udio kućanstava s poljoprivrednim zemljištem većim od 10 ha.

Grafikon 16 Kućanstva na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske s obzirom na veličinu korištenog poljoprivrednog zemljišta; 2011. godina

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada autora

Premda otočkim područjem protječu brojni vodotoci, ne postoji cjeloviti sustav navodnjavanja i odvodnje poljoprivrednih površina što, imajući na umu veliki poljoprivredni potencijal i sve češću pojavu elementarnih nepogoda, predstavlja veliki problem za lokalne poljoprivrednike.

Šumarstvo

Šume predstavljaju jedan od najvrjednijih resursa otočkog područja s obzirom da zauzimaju oko 45% njegove površine. Međutim, pored veličine, vrijednost se šumskih površina ogleda i u njihovoj kakvoći s obzirom da se uglavnom sastoje od hrasta lužnjaka, graba i jasena. Šumama na otočkom području gospodari Šumarija Otok koja se nalazi u sastavu Uprave šuma Vinkovci. Pri

tome, valja naglasiti kako otočke šume pored estetske i biološke vrijednosti imaju i veliki gospodarski potencijal s obzirom da predstavljaju izvor vrhunske sirovine za razvoj drvoprerađivačke industrije, a upravo je ovo glavna djelatnost jednog od vodećih gospodarskih subjekata na području grada Otoka. Lokalna je zajednica prepoznala važnost njihovog očuvanja i gospodarske valorizacije te je osim poticanja drvoprerađivačke industrije usmjerena i na razvoj turizma.

Lov i ribolov

Goleme očuvane šumske površine premrežene brojnim vodotocima obiluju raznolikim životinjskim vrstama poput jelena, srna, divljih svinja, lisica, zečeva, jazavaca i ptica zahvaljujući čemu na otočkom području postoji duga tradicija lovstva. Na području se grada Otoka nalaze zajednička lovišta „Lovakovica“ i „Ripača“ te dio državnog lovišta „Spačva – sjever“. Zahvaljujući idealnim prirodnim uvjetima i velikom turističkom potencijalu, lovstvo se u narednom razdoblju prvenstveno namjerava razvijati kao dio ukupne turističke ponude otočkog područja.

Zahvaljujući kakvoći vode, otočki su Virovi i rijeka Spačva bogati različitim ribljim vrstama (som, smuđ, šaran, štika, deverika, linjak, karas) što daje idealne preduvjete za razvoj ribolova. Poput lova, i ribolov se u budućnosti namjerava razvijati kao dio sveukupne lokalne turističke ponude.

3.8 Stanje okoliša

U Republici Hrvatskoj postoji više od 60 šumskih zajednica i sve su u usporedbi s Europskim šumama dobro očuvane i većina ih je prirodnog sastava. Gotovo sva šumska staništa u RH pripadaju klasama NATURA 2000 – staništa pa tako i Spačvanski bazen.

Područje se grada Otoka odlikuje slikovitim i još uvijek očuvanim okolišem. Kao područja zaštićena na temelju Zakona o zaštiti prirode, na području se grada Otoka ističu Posebni rezervat šumske vegetacije „Lože“ te značajni krajobraz „Virovi“.

„Lože“ su posebni rezervat šumske vegetacije koji predstavlja cjelokupno biljno bogatstvo hrastovih šuma i svjetski poznatu slavonsku šumu sa stablima zadivljujućih dimenzija. Radi očuvanja povoljnih uvjeta staništa i očuvanja šumske fitocenoze, na području rezervata i njegovoj okolici nisu dopuštene radnje poput sječe, izgradnje prometnica, eksploatacije mineralnih sirovina, hidrotehničkih zahvata. Međutim, u rezervatu je moguće vršiti sanitarnu sječu.

Značajni krajobraz „Virovi“ obuhvaća dio vodotoka istoimene rječice te predstavlja značajno rekreacijsko područje i izletišta za sve ljubitelje netaknute prirode. Tijekom većeg dijela godine Virovi imaju obilježja močvare, a nakon što im se vodostaj u proljeće i jesen podigne, imaju obilježja sporotekuće rječice. Poput Loža, na području Virova i u njihovoj neposrednoj okolini nisu dopušteni zahvati koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa te očuvanje stabilnosti biljnih i životinjskih vrsta.

Pored toga, dio Spačvanskog bazena na administrativnom je području grada Otoka uključen u Ekološku mrežu Republike Hrvatske koju čine područja očuvanja značajna za ptice te područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove.

Također, kao posebnu se vrijednost ovdašnjeg područja treba istaknuti kako se na području grada Otoka nalazi više ugroženih i rijetkih staništa u vidu zajednica trokrpe vodene leće, zajednica vodenih leća i obične mješinke, zajednica žabogriza, zajednica krute roščike, zajednica lopoča i lokvanja, zajednica vodenog orašca, zajednica običnog oblića, rogozika uskolisnog rogoza, vlažnih livada srednje Europe, poplavnih šuma vrba, poplavnih šuma topola, poplavnih šuma hrasta lužnjaka, mješovitih hrastovo-grabovih i čistih grabovih šuma.

S obzirom da na otočkom području te u neposrednom okruženju ne postoje veći izvori zagađenja, kakvoća zraka nije značajnije ugrožena. Međutim, potencijalnu opasnost od onečišćenja zraka na otočkom području predstavljaju gospodarski pogoni te sve veći obujam prometa. Sve veći obujam prometa predstavlja i jedan od glavnih izvora buke i vibracija, a premda na otočkom području ne postoji sustav za praćenje stanja buke, ovdašnje područje nije značajnije izloženo nepovoljnim utjecajima buke i vibracija. Iako čistoća ovdašnjih vodotoka predstavlja jednu od najvećih vrijednosti na otočkom području, neuređeni sustav odvodnje otpadnih voda te primjena mineralnih gnojiva i pesticida predstavljaju potencijalni izvor njihovog onečišćenja. Također, plodno je tlo još jedan vrijedni prirodni resurs kojem prijeti opasnost od zagađenja u slučaju ekstenzivne primjene mineralnih gnojiva i pesticida u poljoprivrednoj proizvodnji te neuređenosti sustava odvodnje otpadnih voda.

Zahvaljujući školama i eko svijesti vodećih ljudi grada, lokalno je stanovništvo upoznato sa značenjem i važnosti očuvanja ovdašnjeg prirodnog naslijeđa, a veliki bi doprinos promicanju otočke prirodne baštine i važnosti njezinog očuvanja trebala dati izgradnja bioekološkog centra.

3.9 Druga područja relevantna za razvoj

Radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave koristi se pokazatelj indeksa razvijenosti. Riječ je o kompozitnom pokazatelju koji se računa kao ponderirani prosjek nekoliko osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja, a ovisno o odstupanju vrijednosti izračunatog pokazatelja u odnosu na državni prosjek, jedinice se lokalne i regionalne samouprave razvrstavaju u skupine razvijenosti. Pri tome, treba naglasiti kako teritorijalne jedinice koje za nacionalnim prosjekom zaostaju više od 25%, tj. čiji je indeks razvijenosti niži od 75% imaju status potpomognutog područja.

Pokazatelji koji se koriste za izračun indeksa razvijenosti su stopa nezaposlenosti²⁷, dohodak po stanovniku²⁸, proračunski prihodi jedinica lokalne/regionalne samouprave po stanovniku²⁹, opće kretanje stanovništva³⁰ i stopa obrazovanosti³¹. Prilikom izračuna indeksa razvijenosti, svaki od navedenih pokazatelja ima svoj ponder (udio u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti). Tako stopa nezaposlenosti ima udio od 30%, dok dohodak po stanovniku ima udio od 25%. Udio preostalih pokazatelja (proračunski prihodi jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku, opće kretanje stanovništva i stopa obrazovanosti) u ukupnoj je vrijednosti indeksa razvijenosti manji te iznosi 15%.

²⁷ Pokazatelj stope nezaposlenosti računa se kao omjer broja nezaposlenih i zbroja svih zaposlenih i nezaposlenih osoba na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Broj se nezaposlenih osoba dobiva na temelju podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o broju registriranih nezaposlenih osoba, dok se broj zaposlenih dobiva na temelju podataka Porezne uprave o broju zaposlenih na razini lokalne/regionalne samouprave tijekom jedne kalendarske godine.

²⁸ Pokazatelj dohotka po stanovniku predstavlja omjer ukupnog iznosa dohotka kojeg su tijekom jednog poreznog razdoblja (kalendarske godine) ostvarili porezni obveznici, fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području lokalne/regionalne samouprave. Dohodak od samostalne djelatnosti podrazumijeva dohodak umanjen za propisana umanjena i preneseni gubitak, sukladno Zakonu o porezu na dohodak. Za izračun ovog pokazatelja koriste se podaci Porezne uprave o isplaćenim dohocima te podaci Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika jedinice lokalne/regionalne samouprave.

²⁹ Pokazatelj proračunskih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku predstavlja omjer ostvarenih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave umanjenih za propisane slučajeve te broja stanovnika na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Propisani slučajevi uključuju prihode prikupljene od domaćih i stranih donacija; posebnih ugovora; ostvarenih na temelju dodatnih udjela u porezu na dohodak i pomoći za izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija; od prireza porezu na dohodak. Za njegov se izračun koriste podatci Ministarstva financija o prihodima proračuna jedinice lokalne/regionalne samouprave te podatci Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika na području jedinice lokalne/regionalne samouprave.

³⁰ Pokazatelj općeg kretanja stanovništva predstavlja omjer usporedivog broja stanovnika jedinice lokalne/regionalne samouprave tijekom zadnjih dvaju popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj.

³¹ Pokazatelj stope obrazovanosti računa se kao udio stanovništva sa završenom srednjom školom i višom razinom obrazovanosti u skupini stanovništva jedinice lokalne/regionalne samouprave čija je dob između 16 i 65 godina. Za izračun su tog pokazatelja potrebni podatci Državnog zavoda za statistiku o obrazovnoj strukturi stanovništva Republike Hrvatske te broja stanovnika u dobi između 16 i 65 godina na području jedinice lokalne/regionalne samouprave.

Zakonom se o regionalnom razvoju Republike Hrvatske nalaže da se postupak ocjenjivanja provodi svakih pet godina. Pri tome, ocjena je razvijenosti jedinica lokalne/regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj posljednji put provedena 2013. godine.

Prema posljednjem je izračunu iz 2013. godine, s vrijednošću indeksa razvijenosti od 61,09% grad Otok imao status potpomognutog područja te se ubrajao u drugu skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti iznosila između 50 i 75% nacionalnog prosjeka. U odnosu na prethodni izračun iz 2010. godine, vidljivo je da je indeks razvijenosti grada Otoka tek neznatno porastao s obzirom da je njegova tadašnja vrijednost iznosila 60,26%. Gledajući vrijednosti pokazatelja koji služe za izračun indeksa razvijenosti, vidljivo je pogoršanje stope nezaposlenosti i općeg kretanja stanovništva, što je u skladu s ranije prikazanim stanjem na lokalnom tržištu rada i nepovoljnim demografskim kretanjima. S druge je strane poboljšanje dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinice lokalne samouprave po stanovniku i stope obrazovanosti doprinijelo spomenutom neznatnom povećanju indeksa razvijenosti. Međutim, razlozi se za njihovo poboljšanje također mogu pronaći u nepovoljnim demografskim kretanjima. Zbog činjenice smanjenja ukupnog broja stanovnika grada Otoka između posljednjih dvaju popisa stanovništva došlo do povećanja dohotka po stanovniku i proračunskih prihoda jedinice lokalne samouprave po stanovniku, starenje i smanjenje broja stanovnika (prvenstveno kroz umiranje starijeg stanovništva sa slabijim obrazovanjem) pozitivno su se odrazili na poboljšanje obrazovne strukture lokalnog stanovništva.

Tablica 9 Usporedba indeksa razvijenosti grada Otoka; 2010. i 2013. godina

Godina	Prosječni dohodak per capita (HRK)	Prosječni izvorni prihodi per capita (HRK)	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Indeks razvijenosti	Skupina	Razred
2010.	13.374	789	23,50%	98,0	45,50%	60,26%	50-75%	II.
2013.	16.785	1.077	26,70%	92,5	63,33%	61,09%	50-75%	II.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije; obrada autora

Od ukupno 31 jedinice lokalne samouprave u sastavu Vukovarsko-srijemske županije, čak njih 14 ima viši indeks razvijenosti u odnosu na grad Otok. Pri tome, u usporedbi s preostalim jedinicama

lokalne samouprave sa statusom grada u Vukovarsko-srijemskoj županiji, grad Otok ima najnižu vrijednost indeksa razvijenosti. Treba naglasiti kako se Vukovarsko-srijemska županija s indeksom razvijenosti od svega 18,73% ubraja među najnerazvijenije županije u Republici Hrvatskoj.

3.9.1 Međuregionalna i međunarodna suradnja

Grad Otok jedna je od jedinica lokalne samouprave u sastavu Lokalne akcijske grupe (LAG) „Bosutski niz“. Osim grada Otoka njegove su članice i općine Andrijaševci, Babina Greda, Cerna, Gradište, Jarmina, Ivankovo, Nijemci, Privlaka, Stari Mikanovci i Vođinci. Ciljevi su LAG-a Bosutski niz sljedeći:

- razvoj konkurentne poljoprivrede na području LAG-a;
- diverzifikacija gospodarstva razvojem poduzetništva i turizma na području LAG-a;
- razvoj ljudskih resursa te jačanje kapaciteta i prepoznatljivosti na području LAG-a;
- poboljšanje kakvoće življenja i unaprjeđenje zaštite okoliša na području LAG-a.

Jedan bi od najvažnijih zadataka LAG-a u budućem razdoblju trebao biti odabir projekata financiranih iz LEADER mjera.

Također, kao oblik međuregionalne suradnje treba istaknuti kako je grad Otok sklopio prijateljstvo s gradom Čazmom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, gradom Vodnjanom u Istarskoj županiji te općinom Otok u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

3.10 Analiza kapaciteta lokalne samouprave

Ustroj Grada Otoka

Grad Otok jedna je od pet jedinica lokalne samouprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji sa statusom grada. Sam je Otok s proglašenjem samostalnosti Republike Hrvatske 1993. godine drugi put u svojoj povijesti stekao status općine, a 2006. godine odlukom Hrvatskoga sabora područje Otoka uzdignuto je na status grada.

Gradsko su vijeće i gradonačelnik jedina tijela u sastavu Grada Otoka. Gradsko je vijeće predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje u okviru svog djelokruga donosi opće i druge akte te obavlja druge poslove sukladno Ustavu, zakonima i Statutu. Gradsko se vijeće

sastoji od 15 članova, a na njegovom se čelu nalazi predsjednik i dva potpredsjednika. S druge je strane, gradonačelnik nositelj izvršne vlasti te zastupa Grad. Gradonačelnik rukovodi radom gradske uprave, a ima i jednog zamjenika. Pored toga, za obavljanje je upravnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada te poslova prenesenih od strane državne uprave zadužen Jedinstveni upravni odjel kojim rukovodi pročelnik imenovan od strane gradonačelnika, a na temelju javnog natječaja.

S ciljem se pružanja usluga kojima se osiguravaju nezamjenjivi uvjeti života i rada građana te gospodarskih i drugih subjekata na području grada osnivaju javne gradske službe. Na području Otoka djeluju gradske ustanove i poduzeća poput Gradskog komunalnog poduzeća Vranjevo, Predškolske ustanove Pupoljak, Gradske knjižnice Otok i Otočke razvojne agencije. Također, kao oblik je mjesne samouprave osnovan Mjesni odbor za naselje Komletinci.

Kao jedinica lokalne samouprave grad Otok u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji Ustavom ili zakonom nisu dodijeljeni državnim tijelima poput uređenja naselja i stanovanja, prostornog i urbanističkog planiranja, komunalnog gospodarstva, brige o djeci, socijalne skrbi, primarne zdravstvene zaštite, predškolskog odgoja, kulture, tjelesne kulture i športa, zaštite potrošača, zaštite i unaprjeđenja prirodnog okoliša, protupožarne i civilne zaštite, prometa na svom području.

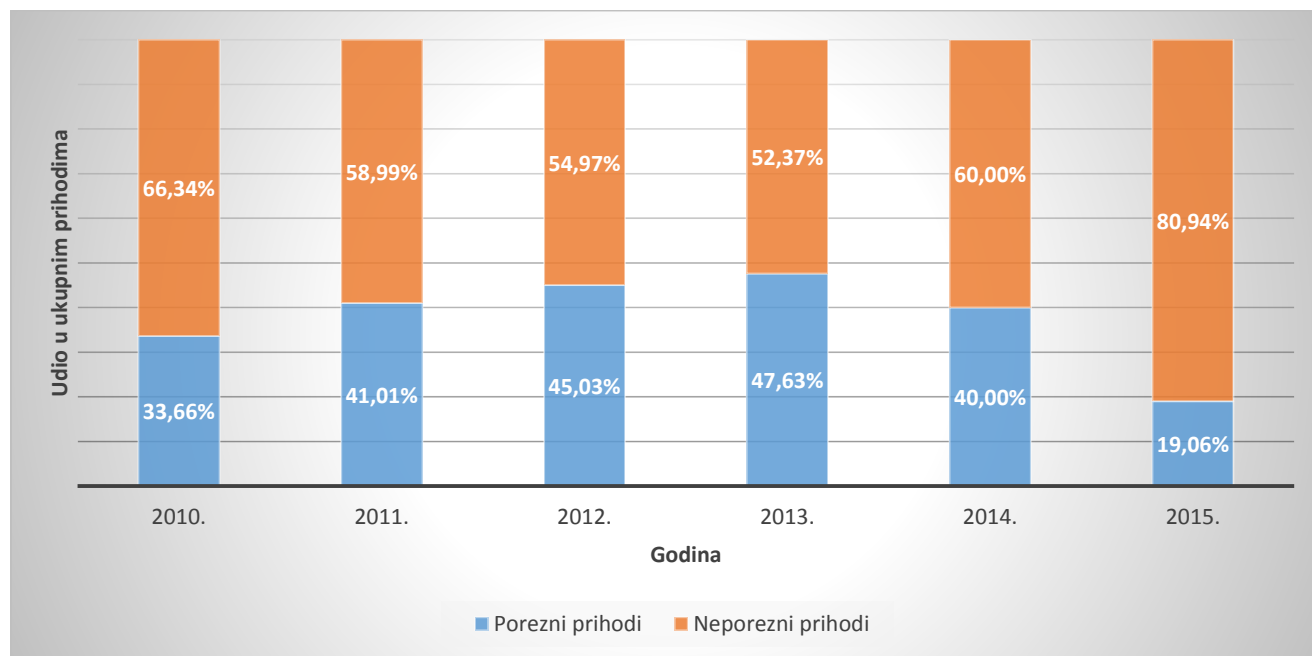
Analiza proračuna Grada Otoka

Tijekom 2015. godine ukupni su proračunski prihodi u lokalnom proračunu iznosili nešto više od 14,1 milijuna kuna, što predstavlja povećanje od 4,89% u odnosu na prethodnu godinu. U usporedbi s 2010. godinom kada su prihodi u lokalnom proračunu iznosili 17,2 milijuna kuna, to predstavlja smanjenje sredstava u gradskom proračunu od čak 17,84%. Općenito, u proteklom je šestogodišnjem razdoblju primjetno kako su se proračunski prihodi kontinuirano smanjivali do iznosa od 11,8 milijuna kuna, a nakon čega u naredne dvije godine oni ponovno rastu.

Gledajući strukturu proračunskih prihoda iz 2015. godine vidljivo je kako porezni prihodi čine svega 19,06% ukupnih proračunskih prihoda, dok na neporezne prihode otpada čak 80,94% ukupnih prihoda. Pri tome, unutar neporeznih izvora prihoda najznačajniji su bili prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima (36,28% ukupnih proračunskih prihoda), pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države (21,17%) te prihodi od imovine (18,09%). Uspoređujući odnos poreznih i neporeznih prihoda tijekom proteklih godina, primjetno je kako se s povećanjem ukupnih proračunskih prihoda od 2013. godine smanjuje udio poreznih prihoda. Pri

tome, do najvećeg je smanjenja poreznih prihoda došlo upravo tijekom 2015. godine budući da se iznos poreznih prihoda u odnosu na prethodnu godinu prepolovio zbog porezne politike RH. Grafički je prikaz kretanja poreznih i neporeznih prihoda u proteklom šestogodišnjem razdoblju dan na Grafikonu 17.

Grafikon 17 Odnos poreznih i neporeznih prihoda u proračunu Grada Otoka; 2010.-2015. godina

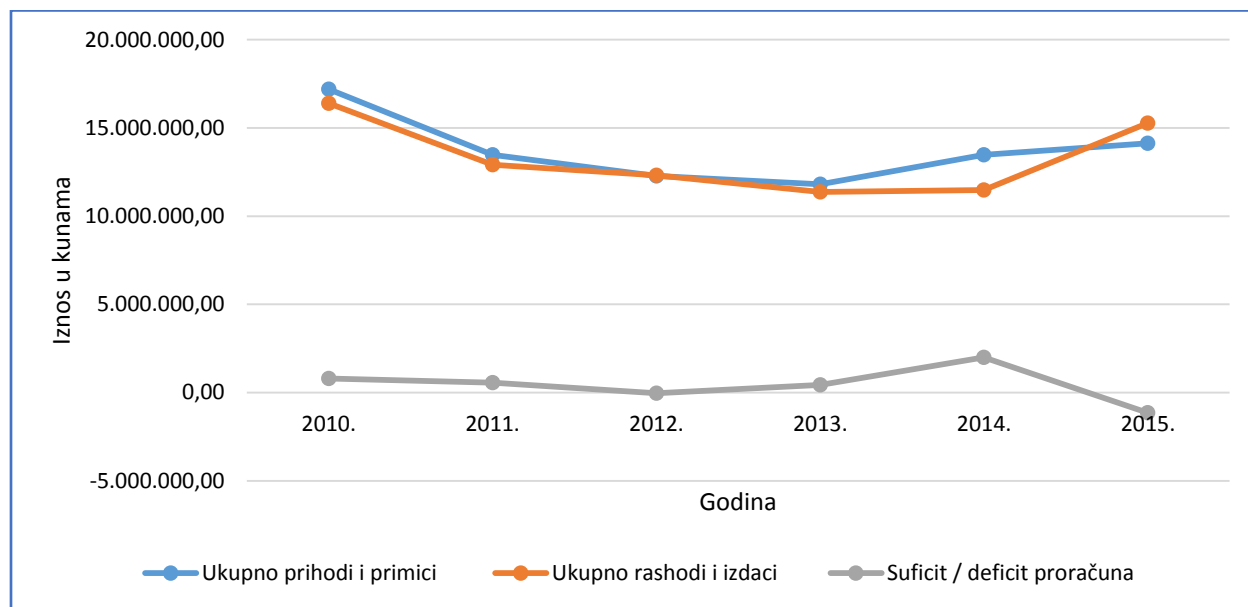
Izvor: Grad Otok; obrada autora

S druge strane, proračunski su rashodi tijekom 2015. godine iznosili gotovo 15,3 milijuna kuna, što predstavlja porast od čak 33,02% u odnosu na 2014. godinu. Poput proračunskih prihoda i proračunski rashodi također su se smanjivali od 2010. do 2013. godine nakon čega tijekom narednih dviju godina dolazi do njihovog rasta. U ukupnoj su strukturi proračunskih rashoda najveći udio imali materijalni rashodi (38,62%) i rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (25,44%). Treba istaknuti kako se upravo udio rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine najviše povećao u proteklom šestogodišnjem razdoblju (s 8,57% u 2010. godini na 25,44% u 2015. godini), dok se, s druge strane, u istom vremenskom razdoblju najviše smanjio udio ostalih rashoda (s 29,98% na 6,27%).

Prethodno je spomenuto kako su u vremenskom razdoblju od 2010. do 2015. godine proračunski prihodi pratili kretanje proračunskih rashoda. Tijekom promatranog je vremenskog razdoblja vrijednost proračunskih rashoda bila veća od vrijednosti proračunskih prihoda tijekom 2012. i 2015. godine, dok je u preostalim godinama lokalni proračun bio u suficitu. Pri tome, valja

naglasiti kako je najveći suficit u iznosu od gotovo 2 milijuna kuna zabilježen tijekom 2014. godine, dok je već u narednoj godini vidljiv najveći proračunski deficit u iznosu od oko 1,1 milijuna kuna. Kretanje je proračunskih prihoda, rashoda te suficita/deficita tijekom proteklog šestogodišnjeg razdoblja prikazano na Grafikonu 18.

Grafikon 18 Kretanje prihoda, rashoda te proračunskog suficita/deficita Grada Otoka; 2010.-2015. godina

Izvor: Grada Otok; obrada autora

4 SWOT analiza

GEPROMETNI POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ	
<p><u>SNAGE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Raspoložive visokokvalitetne poljoprivredne i šumske površine ▪ Očuvani ruralni krajolik koji je većim dijelom prekriven šumama i oranicama; ▪ Zaštita prirodnih predjela velike estetske i biološke vrijednosti (Posebni rezervat šumske vegetacije „Lože“, Značajni krajobraz „Virovi“, uključenje dijela otočkog područja obuhvaćenog Spačvanskim bazenom u Ekološku mrežu Republike Hrvatske); ▪ Korištenje šuma i drva vrhunske kakvoće kao sirovina u drvoprerađivačkoj industriji; ▪ Očuvana rijetka prirodna staništa mnogobrojnih biljnih i životinjskih vrsta. 	<p><u>SLABOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljno valorizirani povoljni geoprometni položaj za intenzivniji razvoj gospodarstva (npr. izletnički turizam, malo i srednje poduzetništvo,...); ▪ Nekorištenje brojnih tekućica za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta; ▪ Neiskorišteni potencijal očuvane prirodne baštine za razvoj športsko-rekreacijskih sadržaja i izletničkog turizma; ▪ Nedovoljna promidžba ovdašnjih prirodnih vrijednosti i očuvanog krajolika unutar Republike Hrvatske te u inozemstvu.
<p><u>PRILIKE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Povoljan geoprometni položaj zahvaljujući smještaju u središnjem dijelu Vukovarsko-srijemske županije čijim područjem prolaze važni paneuropski prometni pravci; ▪ Reagiranje na tržišne trendove kroz gospodarsku valorizaciju vrijednih prirodnih resursa (slikoviti krajolik, plodno tlo, brojne tekućice, velike šumske površine) za razvoj turizma i ekološke poljoprivrede; 	<p><u>PRIJETNJE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opadanje važnosti geoprometnog položaja zbog društvenih previranja i političke nestabilnosti u regiji; ▪ Narušavanje ravnoteže ekosustava te nestanak brojnih biljnih i životinjskih vrsta te njihovih staništa uslijed ubrzanja nepovoljnih klimatskih promjena ili ljudske aktivnosti; ▪ Ugrožavanje zdravlja ljudi u slučaju zagađenja vodocrpilišta iz kojih se lokalno stanovništvo opskrbljuje pitkom vodom;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ugodno podneblje bez izraženih ekstremnih vremenskih pojava pogodno za boravak ljudi te bavljenje poljoprivredom i turizmom; ▪ Mogućnost privlačenja većeg broja posjetitelja i razvoj posebnih oblika turizma (npr. izletnički, lovni, ribolovni,...) zahvaljujući sve većem zanimanju za boravak u očuvanom krajoliku; ▪ Korištenje povoljnog zakonodavnog okvira te bespovratnih izvora financiranja za zaštitu i ekonomsku valorizaciju prirodne baštine. 	
---	--

GOSPODARSTVO I INFRASTRUKTURA

GOSPODARSTVO I INFRASTRUKTURA	
<p><u>SNAGE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Korištenje vrijednog poljoprivrednog zemljišta te duga tradicija bavljenja poljoprivredom; ▪ Izgrađena i opremljena poslovna zona s izvrsnim geoprometnim položajem; ▪ Postojanje brojnih poticajnih mjera za privlačenje novih ulagača u poslovnu zonu; ▪ Konkurentnost lokalnih drvoprerađivača na tržištu zahvaljujući proizvodima vrhunske kakvoće; ▪ Dobra prometna povezanost grada Otoka s okruženjem; 	<p><u>SLABOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Maleni broj radnih mjesta ▪ Vrlo visoka nezaposlenost među lokalnim stanovništvom koja se ogleda u stopi nezaposlenosti koja je znatno viša u odnosu na nacionalni i županijski prosjek; ▪ Visoka nezaposlenost mladih koji u usporedbi s nacionalnim i županijskim prosjekom imaju veći udio među nezaposlenim osobama;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogoršanje poslovnih rezultata lokalnih poduzetnika koje se ogleda u smanjenju broja zaposlenika te ostvarenih prihoda i neto dobiti; ▪ Lokalni poljoprivrednici većinom uzgajaju neprofitabilne poljoprivredne kulture; ▪ Usitnjenost poljoprivrednih površina; ▪ Slaba popunjenost poslovne zone obzirom na površinu; ▪ Nepostojanje smještajnih kapaciteta za prihvata i boravak turista; ▪ Veliki gubitci u sustavu te poteškoće u opskrbi pitkom vodom tijekom ljetnih mjeseci zbog opskrbe vodom iz lokalnih vodovoda; ▪ Nezavršeno uređenje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda u svim naseljima;
<p><u>PRILIKE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Usmjerenost prema ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji i uzgoju unosnijih poljoprivrednih kultura nekarakterističnih za ovo područje zahvaljujući plodnom tlu, povoljnim prirodnim uvjetima i rastućoj potražnji na tržištu; ▪ Povećanje smještajnih kapaciteta te bolja promidžba i tržišni plasman lokalnih poljoprivrednih proizvoda uključivanjem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u lokalnu turističku ponudu zbog rastućeg zanimanja za boravak u izvornom ambijentu te lokalnim proizvodima; 	<p><u>PRIJETNJE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Velike štete i gubici u poljoprivrednoj proizvodnji zbog sve češćih elementarnih nepogoda; ▪ Neriješeni imovinsko-pravni odnosi i sporost birokracije kao ograničavajući faktori ▪ Uvoz velike količine jeftinih poljoprivrednih proizvoda lošije kakvoće i neprirodnog podrijetla; ▪ Smanjenje konkurentnosti lokalnih gospodarstvenika uslijed stalnih tehnoloških inovacija te osmišljavanja novih proizvodnih postupaka;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogućnost uređenja komunalne i prometne infrastrukture te podizanje konkurentnosti lokalnog gospodarstva provedbom projekata financiranih bespovratnim sredstvima; ▪ Korištenje rastuće potražnje za energijom i ovdašnjim prirodnim potencijalima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (biomasa, sunce,); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Loša poslovna i investicijska klima u zemlji; ▪ Krhki gospodarski oporavak te opasnost od ponovnog nastupanja nepovoljnih gospodarskih kretanja na nacionalnoj razini; ▪ Veliki broj konkurentskih turističkih odredišta s razvijenijom infrastrukturom te raznovrsnijom ponudom sadržaja; ▪ Propadanje prometne i komunalne infrastrukture zbog nedostatka financijskih sredstava
---	---

LJUDSKI RESURSI I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

LJUDSKI RESURSI I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
<p><u>SNAGE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Očuvana i vrijedna kulturna baština (otočka suvara, proljetni ophod „Filipovčice“, zbirka etnografskih i kulturno-povijesnih predmeta, U Otoku moba, Kraljičari...); ▪ Održavanje raznolikih manifestacija kojima se predstavlja i njeguje lokalna kulturna baština („Otočko proljeće“, „Zlatne grive“, „Otočka kulenijada“,...); ▪ Brojni nastupi i zapaženi rezultati djelovanja lokalnih kulturno-umjetničkih društava; ▪ Ustrojen sustav s brojnim mjerama kojima se skrbi o socijalno ugroženim skupinama; 	<p><u>SLABOSTI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Negativni prirodni prirast, trend starenja i iseljavanje stanovništva; ▪ Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva u odnosu na županijski i nacionalni prosjek; ▪ Neudovoljavanje svim pedagoškim standardima radi nedostatka financijskih sredstava za ulaganja u predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Djelovanje velikog broja raznovrsnih organizacija civilnog društva; 	
<p><u>PRILIKE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Turistička valorizacija kulturne baštine zahvaljujući sve većem zanimanju turista za upoznavanje lokalne kulture i običaja; ▪ Unaprjeđenje lokalnog obrazovnog sustava radi prepoznavanja važnosti obrazovanja u nacionalnim i europskim strateškim dokumentima; ▪ Mogućnost financiranja djelovanja civilnih udruga te unaprjeđenja društvene infrastrukture zahvaljujući korištenju bespovratnih sredstava iz europskih fondova; 	<p><u>PRIJETNJE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Smanjenje broja stanovništva u naseljima zbog starenja stanovništva i nastavka negativnog prirodnog prirasta; ▪ Iseljavanje stanovništva, a posebice mladih zbog nepovoljnih gospodarskih kretanja u RH i nedostatka radnih mjesta; ▪ Teža zapošljivost i smanjenje konkurentnosti lokalnog stanovništva na tržištu rada zbog raskoraka između obrazovnog sustava i stvarnih potreba u gospodarstvu; ▪ Smanjenje broja civilnih udruga i propadanje društvene infrastrukture zbog sveopćeg nedostatka financijskih sredstava i komplicirane administracije oko rada udruga;

5 Strategija razvoja grada Otoka

U prethodnim je poglavljima prikazana analiza trenutnog stanja koja je poslužila kao temelj za identifikaciju glavnih prednosti, nedostataka i razvojnih potreba na području grada Otoka. Pored toga, na analizi je postojećeg stanja ujedno utemeljena vizija budućeg razvoja, ali i strateški ciljevi koji se žele ostvariti u narednom razdoblju.

5.1 Vizija

Vizija je opći, dugoročni cilj razvoja lokalne zajednice, tj. predstavlja željeno stanje grada Otoka u budućnosti. Nastala je kao rezultat konsenzusa svih dionika te sažima sve ono što lokalna zajednica želi ostaviti kao naslijeđe budućim generacijama. U njoj su istaknuti svi oni razvojni potencijali koji zbog raznih internih i eksternih čimbenika trenutno nisu primjereno valorizirani za postizanje socioekonomskog razvoja.

Vizija grada Otoka 2020. godine glasi:

„ Grad Otok mirna je i prosperitetna sredina u kojoj su ljudi na prvom mjestu. Učinkovitijim će se korištenjem prirodnih potencijala i razvojem poduzetništva zaposliti lokalno stanovništvo te stvoriti preduvjeti za razvoj sredine u kojoj će lokalno stanovništvo moći ugodno živjeti, zadovoljiti sve svoje potrebe te realizirati sve svoje potencijale.“

Na temelju se predočene vizije može iščitati kako je razvoj gospodarstva i zapošljavanje lokalnog stanovništva glavni strateški cilj na koji se nadovezuju preostali strateški ciljevi i bez čijeg ostvarenja nije moguća niti njihova realizacija. Naime, razvojem će se gospodarstva temeljenog na poljoprivredi, poduzetništvu i turizmu potaknuti ostanak stanovništva i omogućiti socioekonomski napredak Otoka i Komletinaca.

5.2 Ciljevi

Strateški su ciljevi ciljevi najviše razine te proizlaze iz prethodno definirane vizije razvoja grada Otoka za buduće plansko razdoblje. Oni ujedno predstavljaju glavne pravce dostizanja vizije te izražavaju krajnje rezultate koji se namjeravaju ostvariti do kraja promatranog planskog razdoblja.

Strateški ciljevi sadrže konzistentan i sažet opis namjeravanih ishoda s jasno izraženim i mjerljivim postignućima koja proizlaze iz vizije.

Prilikom njihovog se osmišljavanja vodilo tzv. „SMART“ načelom, zahvaljujući kojem su strateški ciljevi:

- specifični (eng. Specific);
- mjerljivi (eng. Measurable);
- ostvarivi (eng. Achievable);
- relevantni (eng. Relevant);
- vremenski određeni (eng. Time-bound).

Također, kao što je prethodno spomenuto, strateški su ciljevi grada Otoka za buduće vremensko razdoblje usklađeni sa ciljevima definiranim u strateškim dokumentima više razine.

Sukladno uočenim problemima i razvojnim potrebama na području grada Otoka kao strateški su ciljevi za naredno razdoblje do 2020. godine definirani:

1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo;
2. Jačati demografsku stabilnost te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada;
3. Učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima te razviti društvene sadržaje u naseljima;
4. Zaštititi i staviti u funkciju prirodnu i kulturnu baštinu.

S druge strane, prioriteti detaljnije razrađuju strateške ciljeve te predstavljaju aktivnosti i intervencije koje u nekom području doprinose ostvarenju strateških ciljeva.

Pregled je strateških ciljeva grada Otoka do 2020. godine te daljnji raspis prioriteta i mjera dan u nastavku.

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA
1. RAZVITI UČINKOVITO I KONKURENTNO GOSPODARSTVO	1.1. JAČANJE MALIH I SREDNJIH PODUZETNIKA	1.1.1. PROMICANJE PODUZETNIŠTVA I PODUZETNIČKE INICIJATIVE
		1.1.2. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI MALIH I SREDNJIH PODUZETNIKA
		1.1.3. PRIVLAČENJE I POTICANJE NOVIH ULAGANJA
	1.2. RAZVIJANJE UČINKOVITE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE, ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE	1.2.1. POTICANJE STANOVNIŠTVA NA BAVLJENJE POLJOPRIVREDOM
		1.2.2. OSUVREMENJIVANJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE
		1.2.3. JAČANJE KONKURENTNOSTI LOKALNIH POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
		1.2.4. POTICANJE SURADNJE S DRUGIM GOSPODARSKIM GRANAMA
		1.2.5. POTICANJE RAZVOJA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE
	1.3. RAZVOJ TURIZMA I JAČANJE TURISTIČKE PONUDE	1.3.1. POBOLJŠANJE TURISTIČKE VALORIZACIJE PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE
		1.3.2. OSUVREMENJIVANJE TURISTIČKE PONUDE
		1.3.3. IZGRADNJA IMIDŽA USPJEŠNE DESTINACIJE RURALNOG TURIZMA

2. JAČATI DEMOGRAFSKU STABILNOST TE POVEĆATI KONKURENTNOST LOKALNOG STANOVNIŠTVA NA TRŽIŠTU RADA	2.1. RAZVOJ SADRŽAJA NAMIJENJENIH DJECI I MLADIMA	2.1.1. UREĐENJE I OPREMANJE JAVNIH POVRŠINA, PROSTORA I DJEČJIH IGRALIŠTA
		2.1.2. PROMICANJE I OSIGURANJE AKTIVNOSTI ZA DJECU I MLADE
	2.2. POTPOMAGANJE RODITELJA I POTICANJE PRONATALITETNE POLITIKE	2.2.1. POBOLJŠANJE PREDŠKOLSKOG ODGOJNO-OBRAZOVNOG SUSTAVA
		2.2.2. OSMIŠLJAVANJE I PROVOĐENJE PRONATALITETNE POLITIKE
	2.3. RAZVOJ I OSUVREMENJIVANJE ŠKOLSTVA TE POTICANJE OBRAZOVANJA	2.3.1. POBOLJŠANJE STANJA I OPREMLJENOST ŠKOLSKIH USTANOVA TE DOVRŠETAK IZGRADNJE SREDNJE ŠKOLE
		2.3.2. PRILAGOĐAVANJE NASTAVE SUVREMENIM POTREBAMA
		2.3.3. PROMOVIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA I NADARENH POJEDINACA
	2.4. ULAGANJE U LJUDSKE POTENCIJALE	2.4.1. IZOBRAZBA DJELATNIKA JAVNIH INSTITUCIJA
		2.4.2. POTICANJE PREKVALIFIKACIJE I DODATNOG USAVRŠAVANJA STANOVNIŠTVA
	3. UČINITI PROMETNU I KOMUNALNU INFRASTRUKTURU DOSTUPNU SVIMA TE RAZVITI DRUŠTVENE SADRŽAJE U NASELJIMA	3.1. RAZVOJ KOMUNALNE, PROMETNE I ICT INFRASTRUKTURE TE UNAPREĐENJE ENERGETSKE INFRASTRUKTURE
3.1.2. MODERNIZACIJA SUSTAVA VODOOPSKRBE I ODVODNJE		
3.1.3. PODIZANJE KVALITETE PROMETNE INFRASTRUKTURE		
3.1.4. MODERNIZACIJA TELEKOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE		

	3.2. IZGRADNJA I UNAPREĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE U SVIM NASELJIMA TE POTPOMAGANJE CIVILNOG DRUŠTVA I RANJIVIH SKUPINA	3.2.1. UNAPREĐENJE SPORTSKE INFRASTRUKTURE
		3.2.2. OSIGURANJE OSNOVNIH SADRŽAJA I USLUGA U SVIM NASELJIMA
		3.2.3. POTICANJE CIVILNIH UDRUGA
		3.2.4. SKRB O RANJIVIM DRUŠTVENIM SKUPINAMA
4. ZAŠTITITI I STAVITI U FUNKCIJU PRIRODNU I KULTURNU BAŠTINU	4.1. ZAŠTITA OKOLIŠA I STAVLJANJE U FUNKCIJU PRIRODNE BAŠTINE	4.1.1. OČUVANJE PRIRODNIH I KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI
		4.1.2. POTICANJE I PROMOVIRANJE PRIMJENE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI
		4.1.3. MODERNIZACIJA SUSTAVA ZA GOSPODARENJE OTPADOM
	4.2. ZAŠTITA KULTURNOG NASLIJEĐA I POTICANJE KULTURNOG STVARALAŠTVA	4.2.1. OČUVANJE KULTURNOG NASLIJEĐA I OŽIVLJAVANJE NARODNIH OBIČAJA
		4.2.2. POTICANJE KREATIVNOSTI I KULTURNOG STVARALAŠTVA

Strateški cilj 1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo

Zbog još uvijek prisutnih posljedica Domovinskog rata, recentnih negativnih gospodarskih kretanja te činjenice da se s obzirom na vrijednost indeksa razvijenosti radi o nerazvijenom području, lokalno gospodarstvo sve više kaska za nacionalnim i županijskim prosjekom. Ovo je ponajprije vidljivo kroz visoku stopu nezaposlenosti koja je višestruko veća u odnosu na županijski i nacionalni prosjek. S obzirom da slabašno lokalno gospodarstvo posredno uvjetuje nedostatak ulaganja u razvoj i održavanje prometne, komunalne i društvene infrastrukture, jasno je da je lokalno stanovništvo, pored nemogućnosti za zaposlenjem, također pogođeno i smanjenjem kvalitete života. Stoga slabost lokalnog gospodarstva posredno dovodi do polaganog zamiranja ovog područja i iseljavanja stanovništva u sredine s boljim životnim uvjetima.

Budući da su nerazvijeno lokalno gospodarstvo i manjak radnih mjesta uzrok većine problema s kojima se suočava lokalna zajednica, njezin prvi strateški cilj svakako će biti razvoj učinkovitog i konkurentnog gospodarstva. Ovaj strateški cilj namjerava se realizirati poticanjem razvoja malog i srednjeg poduzetništva, poljoprivrede, šumarstva, drvne industrije i turizma. Pri tome, za njegovu realizaciju potrebno je učinkovito iskoristiti sve uočene snage i potencijale čitave lokalne zajednice.

Prioritet 1.1. Jačanje malih i srednjih poduzetnika

Kao posljedica sveopće loše gospodarske situacije, u proteklim je godinama primjetno smanjenje konkurentnosti lokalnih poduzetnika koje se prvenstveno očituje u smanjenju njihovih prihoda, dobiti i broja zaposlenih. S obzirom na važnost malih i srednjih poduzetnika za svekoliko gospodarstvo, jedan od prioriteta lokalne zajednice u budućem razdoblju svakako će biti ojačati malo i srednje poduzetništvo.

Da bi se ojačalo male i srednje poduzetnike, potrebno je mijenjati percepciju građana o poduzetništvu te u njima pobuditi poduzetničku inicijativu kako bi pokretanjem vlastitog poslovanja bili generator rasta i novih radnih mjesta u lokalnoj zajednici. Nadalje, lokalna zajednica mjerama poput stvaranja infrastrukturnih preduvjeta, bolje edukacije te poticanja udruživanja lokalnih poduzetnika treba povećati njihovu konkurentnost kako bi se u budućnosti poboljšali njihovi poslovni rezultati. Naposljetku, posebno osmišljenim mjerama nužno je stvoriti poticajno poduzetničko okruženje kako bi se privukle nove investicije te omogućilo otvaranje novih radnih mjesta.

Prioritet 1.2. Razvijanje učinkovite poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i drvne industrije

Zahvaljujući idealnim prirodnim preduvjetima za razvoj poljoprivrede, ova djelatnost oduvijek je bila glavni izvor prihoda i zaposlenja za lokalno stanovništvo. Međutim, zbog djelovanja vanjskih čimbenika poput sve brojnije konkurencije, novih proizvodnih postupaka i sve učestalijih elementarnih nepogoda, lokalni poljoprivrednici nalaze se u sve težem položaju. S obzirom na rastuću potražnju za prehrambenim i poljoprivrednim proizvodima uslijed stalnog porasta svjetskog stanovništva te činjenicu da poljoprivreda predstavlja jednu od rijetkih gospodarskih djelatnosti na koju nepovoljna gospodarska kretanja nisu utjecala u značajnijoj mjeri, razumljivo je da razvoj učinkovite poljoprivredne proizvodnje mora biti temelj lokalnog gospodarstva.

Prvi korak na putu razvoja učinkovite poljoprivredne proizvodnje svakako predstavlja poticanje lokalnog stanovništva na bavljenje poljoprivredom kako bi se dano prirodno bogatstvo u vidu plodnog tla u potpunosti iskoristilo. Daljnji razvoj učinkovite poljoprivredne proizvodnje nezamisliv je bez njezinog osuvremenjivanja. Naime, zbog zastarjelosti poljoprivrednih strojeva, opreme i načina proizvodnje, lokalni poljoprivrednici sve teže konkuriraju na tržištu. Stoga je važno da se u budućem razdoblju nizom mjera osuvremeni poljoprivredna proizvodnja. Usko s tim, povezano je jačanje konkurentnosti lokalnih poljoprivrednih proizvoda. Konkretno, poticanje suradnje i zajedničkog tržišnog nastupa lokalnih poljoprivrednika te brendiranje i standardizacija kvalitete lokalnih poljoprivrednih proizvoda samo su neke od aktivnosti kojima se želi ojačati konkurentnost lokalnih poljoprivrednih proizvoda. Naposljetku, zbog činjenice da su poljoprivredni proizvodi vrlo često ulazne sirovine u drugim djelatnostima, na lokalnoj razini potrebno je poticati suradnju poljoprivrede i drugih gospodarskih grana. Poticati daljnju obradu i preradu voća i povrća.

Pored vrijednog poljoprivrednog zemljišta šume i drvna masa predstavljaju izniman i vrijedan prirodni resurs otočkog prostora. Područje grada Otoka obuhvaćeno je spačvanskim šumskim bazenom, najvećom cjelovitom šumom hrasta lužnjaka u Hrvatskoj i Europi. U njoj su pored hrasta lužnjaka još zastupljeni poljski jasen, nizinski brijest, obični grab i klen. Ovo predstavlja značajan potencijal razvoja gospodarskih djelatnosti baziranih na šumi, drvnjoj masi, šumskoj biomasi itd. Grad Otok planira promovirati i poticati razvoj šumarstva, drvne industrije i povezanih djelatnosti.

Prioritet 1.3. Razvoj turizma i jačanje turističke ponude

Zbog sve većeg broja turista i rasta turističke potrošnje, a samim time i ukupnih prihoda, turizam predstavlja vrlo perspektivnu gospodarsku djelatnost. Stoga bi, imajući na umu veliki turistički potencijal ovog područja, u budućnosti i dalje treba razvijati turizam i jačati turističku ponudu otočkog područja.

Kako bi se u budućnosti razvio turizam i ojačala turistička ponuda ovog područja za početak je kroz poboljšanje turističke valorizacije prirodne i kulturne baštine potrebno u znatno bolje iskoristiti sve turističke potencijale ovog područja i tako ujedno proširiti lokalnu turističku ponudu. Iduća mjera, kojom se želi razviti turizam i ojačati turistička ponuda, treba ići u smjeru razvoja turističke infrastrukture i njezinog osuvremenjivanja. Naposljetku, zbog sve većeg interesa za ruralnim turizmom s jedne strane, te rastućeg broja konkurentskih destinacija s druge strane, zasebnom mjerom potrebno je izgraditi imidž uspješne destinacije ruralnog turizma kako bi otočko područje u budućnosti bilo prepoznatljivo na turističkom tržištu.

Strateški cilj 2. Jačati demografsku stabilnost te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada

Stanovništvo je temelj svake zajednice te ujedno najvažniji čimbenik o kojem ovisi njezin napredak. S druge strane, obavljanjem poslova lokalnog značaja poput brige o djeci te odgoja i osnovnog obrazovanja, lokalna uprava može na njega direktno utjecati. Zbog nedostatka primjerenih sadržaja i infrastrukture te nerijetko lošijih mogućnosti za obrazovanje, stanovništvo iz manjih sredina sve češće odlazi u veće sredine da bi sebi i vlastitoj obitelji osigurali bolje uvjete. Kako bi se spriječio daljnji odljev stanovništva, potaknuo natalitet i olakšalo zapošljavanje lokalnog stanovništva, jedan od glavnih strateških ciljeva grada Otoka u budućem razdoblju biti će stimulirati obitelji i znanje te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada. S ciljem njegove realizacije, lokalna zajednica u narednom bi razdoblju trebala razvijati sadržaje namijenjene djeci i mladima, potpomagati roditelje i poticati pronatalitetnu politiku, razvijati i osuvremenjivati školstvo te poticati obrazovanje te u konačnici ulagati u ljudske potencijale.

Prioritet 2.1. Razvoj sadržaja namijenjenih djeci i mladima

Veliki problem manjih sredina je nedostatak primjerenih sadržaja za djecu i mlade zbog čega obitelji s djecom nerijetko odlaze u veće sredine kako bi svojoj djeci osigurali bolje uvjete prilikom odrastanja. Da bi i najmlađi stanovnici bili zadovoljni životom u lokalnoj zajednici te kako bi se stvorili preduvjeti da jednog dana izrastu u članove koji će pridonositi napretku čitave zajednice, već je sada potrebno pristupiti razvoju sadržaja namijenjenih djeci i mladima. Za početak, potrebno je urediti i opremiti javne površine i prostore te dječja igrališta kako bi se dobila infrastruktura primjerena za djecu i mlade. Nadalje, nakon osiguranja materijalnih preduvjeta, potrebno je pristupiti osmišljavanju aktivnosti koje će s jedne strane omogućiti okupljanje i međusobno druženje ovih skupina te im s druge strane omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Prioritet 2.2. Potpomaganje roditelja i poticanje pronatalitetne politike

Veliki problem otočkog područja već duži niz godina predstavljaju nepovoljna demografske kretanja koja se ponajprije očituju u negativnom prirodnom prirastu te starenju i iseljavanju stanovništva. Kako područje grada Otoka ne bi zadesio crni scenarij i potpuna demografska devastacija, jedan od najvažnijih prioriteta u budućem razdoblju svakako treba biti potpomaganje roditelja i poticanje pronatalitetne politike.

Jedna od mjera kojima se u narednom razdoblju želi potpomognuti roditelje biti će usmjerena prema poboljšanju cjelokupnog predškolskog odgojno-obrazovnog sustava. Naime, unapređenjem postojećeg predškolskog odgojno-obrazovnog sustava neposredno će se poboljšati položaj roditelja s obzirom da će njihova djeca imati mogućnost boravka u suvremeno opremljenoj odgojno-obrazovnoj ustanovi koja udovoljava svim propisanim pedagoškim standardima. Također, realizaciji krajnjeg cilja u vidu stimuliranja obitelji i poboljšanja demografskih kretanja doprinijeti će se osmišljavanjem i provođenjem mjera pronatalitetne politike poput potpomaganja roditelja, mladih i višečlanih obitelji ili sufinanciranjem troškova boravka djece u lokalnoj predškolskoj ustanovi.

Prioritet 2.3. Razvoj i osuvremenjivanje školstva te poticanje obrazovanja

Lokalna zajednica nalazi se u nepovoljnom položaju u odnosu na okruženje i zbog nepovoljne obrazovne strukture stanovništva. Naime, velika većina stanovništva kao najvišu razinu

obrazovanja može navesti završenu osnovnu školu dok je, s druge strane, udio visokoobrazovanog stanovništva znatno manji u usporedbi s županijskim i državnim prosjekom. Kako bi buduće generacije svojim znanjem i vještinama mogle pripomoći napretku čitave lokalne zajednice, pred lokalnom upravom je zadatak razvoja i osuvremenjivanja školstva, izgradnja srednje škole te poticanje obrazovanja. Rješavanju ovog problema, namjerava se pristupiti u više koraka. Za početak, učinkovitijim korištenjem vlastitih te bespovratnih sredstava iz nacionalnih i EU izvora, namjerava se poboljšati stanje i opremljenost osnovnih škola na području grada Otoka i omogućiti izgradnja srednje škole. Nadalje, sukladno najavljenoj reformi školstva, jedna od važnijih zadaća lokalnih osnovnoškolskih ustanova je njezina implementacija i daljnje prilagođavanje nastave suvremenim potrebama kako bi djeca tijekom obrazovanja usvojila znanje i vještine koje će im u životu uistinu koristiti. Naposljetku, promoviranjem visokog obrazovanja i nadarenih pojedinaca nastojati će se olakšati njihov položaj kako bi u budućnosti mogli postati nositelji socio-ekonomskog razvoja otočkog područja.

Prioritet 2.4. Ulaganje u ljudske potencijale

Ljudi sa svojim znanjima, vještinama i kvalifikacijama su pokretač razvoja svake društvene zajednice. Zbog stalne potrebe za daljnjom izobrazbom i kontinuiranim usavršavanjem, za pojedince je nužno usvajati nova znanja i vještine kako bi ostali konkurentni na tržištu rada. Budući da je područje Otoka pogođeno vrlo visokom stopom nezaposlenosti, važan prioritet lokalne zajednice u budućem razdoblju svakako će biti ulaganje u ljudske potencijale u vidu izobrazbe djelatnika javnih institucija te poticanja prekvalifikacija i dodatnog usavršavanja stanovništva. Ovo bi u budućnosti trebalo imati dvojak učinak s obzirom da će se s jedne strane povećati kompetentnost i učinkovitost djelatnika javnih institucija prilikom obavljanja svog posla dok će se s druge strane također povećati zapošljivost lokalnog stanovništva i velikog broja nezaposlenih osoba.

Strateški cilj 3. Učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima te razviti društvene sadržaje u naseljima

Dostupnost prometne i komunalne infrastrukture te društvenih sadržaja neki su od čimbenika koji uvelike određuju u kojoj je mjeri neko područje privlačno za život. Međutim, istovremeno,

komunalna infrastruktura nije dostupna svim kućanstvima, a prometnoj infrastrukturi potrebna su dodatna ulaganja radi podizanja njezine kvalitete. Manjak društvenih sadržaja jedan je od najčešćih problema malih ruralnih sredina. Naime, njihovo nepostojanje uvelike otežava svakodnevni život stanovništva te vrlo često predstavlja jedan od glavnih motiva za iseljavanje u veće urbane sredine.

S ciljem podizanja kvalitete života sadašnjih ali i budućih generacija, neki od prioriteta u narednom razdoblju biti će razvoj komunalne i prometne infrastrukture te poboljšanje i razvoj društvenih sadržaja u naseljima.

Prioritet 3.1. Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture

Dostupnost komunalne infrastrukture i prometna povezanost svih naselja preduvjeti su bez kojih nije moguć normalan život stanovništva na nekom području. Međutim, zbog manjka sredstava u lokalnom proračunu, njihovo osuvremenjivanje i daljnji razvoj često padaju u drugi plan zbog čega su danas prometnice na otočkom području sve starije, a samim time i nesigurnije, dok cjelokupna komunalna infrastruktura još uvijek nije dostupna svim kućanstvima. Kako bi se poboljšala kvaliteta života lokalnog stanovništva, jedan od prioriteta u narednom razdoblju biti će razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture, a u sklopu njega pristupit će se osuvremenjivanju elektroenergetske mreže i proširenju plinoopskrbnog sustava, uređenju sustava vodoopskrbe i odvodnje te podizanju kvalitete prometne infrastrukture.

Prioritet 3.2. Izgradnja i unapređenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina

Društveni sadržaji, djelovanje civilnih udruga te postojanje sustava socijalne skrbi važni su za stanovništvo u svakoj sredini. Međutim, u malim sredinama zbog nedostatka financijskih sredstava djelovanje civilnih udruga je otežano, dok nepostojanje društvene infrastrukture u svim naseljima sve češće uzrokuje iseljavanje stanovništva. Kako bi lokalno stanovništvo moglo normalno živjeti u vlastitoj sredini, lokalna uprava će u narednom razdoblju između ostaloga unaprijediti sportsku infrastrukturu, osigurati osnovne sadržaje i usluge u svim naseljima, poticati civilne udruge te skrbiti o ranjivim društvenim skupinama.

Strateški cilj 4. Zaštititi i staviti u funkciju prirodnu i kulturnu baštinu

Područje grada Otoka odlikuje se očuvanim ruralnim krajolikom sa slikovitim predjelima velike estetske i biološke vrijednosti. Ovo predstavlja osnovu zdravog, ugodnog i kvalitetnog življenja lokalnog stanovništva ali i potencijal budućeg razvoja. Razvoj temeljen na čistom okolišu i prirodnoj baštini mora imati dimenziju održivosti što podrazumijeva visoke standarde zaštite ovih prirode i prirodne baštine. S prirodnom baštinom vrlo je često povezana kultura i kulturno stvaralaštvo. Kultura, kulturna baština te kulturno stvaralaštvo u modernim gospodarstvima sve više postaje važan resurs i važna osnovica gospodarskog razvoja. Nažalost, na ovim prostorima čest je slučaj da zbog nedostatnosti sredstava, neimanja ideja i inicijativa te neaktivnosti civilnih udruga dolazi do zamiranja kulture i zaborava kulturne baštine. S ciljem očuvanja kulturne baštine te podizanja kvalitete života u ovoj sredini, jedan od strateških ciljeva lokalne uprave u idućem razdoblju odnosit će se na očuvanje ovdašnjeg kulturnog naslijeđa te stavljanje kulturne baštine u funkciju budućeg razvoja.

Prioritet 4.1. Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine

Prirodni resursi poput plodnog tla, šuma i vodotoka te slikoviti krajolik svakako su najvrjedniji resursi na kojima se može temeljiti razvoj čitavog otočkog područja. Međutim, njihova ekonomska valorizacija svakako treba biti pomno osmišljena jer u suprotnom slučaju lako može doći do

njihove devastacije i trajnog gubitka. Stoga, kako bi i buduće generacije mogle raspolagati ovim vrijednostima, u sklopu ovog prioriteta predviđeno je očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti, promoviranje primjene obnovljivih izvora energije te modernizacija sustava gospodarenja otpadom, a koji bi u konačnici trebali spriječiti devastaciju prirodne baštine te ju tako očuvati za buduće generacije.

Prioritet 4.2. Zaštita kulturnog naslijeđa i poticanje kulturnog stvaralaštva

Iako su kultura i kulturno stvaralaštvo čimbenici koji neku zajednicu čine jedinstvenom u odnosu na druge, nedostatak financijskih sredstava i nedovoljno razvijene udruge u kulturi neki su od uzroka zbog kojih je kultura sve više zanemarena. Grad Otok može se pohvaliti bogatom kulturnom baštinom koja je ostala očuvana sve do danas. Kako bi i buduće generacije mogle svjedočiti o bogatoj kulturi i bogatom kulturnom stvaralaštvu, lokalna uprava će i u narednom razdoblju nastaviti s očuvanjem kulturnog naslijeđa i oživljavanjem narodnih običaja, a također će poticati kreativnost i kulturno stvaralaštvo. Gospodarska valorizacija kulturne baštine bit će jedan od smjerova razvoja gospodarstva otočkog prostora.

5.3 Razvojne mjere

STRATEŠKI CILJ	1. RAZVITI UČINKOVITO I KONKURENTNO GOSPODARSTVO
-----------------------	---

PRIORITET	1.1. Jačanje malih i srednjih poduzetnika
MJERA	1.1.1. Promicanje poduzetništva i poduzetničke inicijative
CILJ MJERE	<p>Zbog manjka relevantnih informacija i loših konotacija vezanih za poduzetništvo, većina stanovnika u Republici Hrvatskoj još uvijek na poduzetništvo ne gleda blagonaklono te se vrlo teško odlučuje za pokretanje vlastitog posla i ulazak u svijet poduzetništva. S obzirom da su mali i srednji poduzetnici temelj svakog gospodarstva i glavni izvor radnih mjesta, neophodno je da se u svakoj lokalnoj zajednici stvori poticajno poduzetničko okruženje. Educiranje i informiranje u sklopu stručnih predavanja i radionica ima za cilj lokalnom stanovništvu usaditi poduzetnički duh i približiti svijet poduzetništva kako bi se poduzetničkom inicijativom ponovno pokrenulo lokalno gospodarstvo.</p>
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacija stručnih predavanja i radionica za sve skupine a posebno za ciljne skupine (mladi, žene, nezaposleni) na temu poduzetništva; ▪ informiranje potencijalnih poduzetnika o proceduri osnivanja i mogućnostima financiranja vlastitog poduzetničkog poduhvata; ▪ ubrzanje i olakšanje administrativnih procedura za poduzetnike početnike u nadležnosti lokalne samouprave; ▪ osmišljavanje i provođenje poticajnih mjera namijenjenih poduzetnicima početnicima (ustupanje neiskorištene gradske imovine na raspolaganje poduzetnicima početnicima, subvencioniranje poduzetničkih kredita,...).

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izgradnja i opremanje poduzetničkog inkubatora ▪ potpora očuvanju tradicijskih obrta, djelatnosti i rukotvorina
REZULTAT	Povećanje broja poduzetnika zahvaljujući jačanju poduzetničkog duha lokalnog stanovništva te stvaranju poticajnog okruženja za poduzetnike početnike.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ BIOS d.o.o. ▪ Hrvatska gospodarska komora ▪ HAMAG-BICRO ▪ Ministarstvo poduzetništva i obrta
KORISNICI	Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj održanih stručnih predavanja i radionica; ▪ broj poduzetnika početnika ▪ broj aktivnih poduzetnika dvije godine nakon pokretanja poslovanja
MJERA	1.1.2. Povećanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika
CILJ MJERE	Unatoč činjenici da se prema posljednjim podacima na području grada Otoka povećao broj poduzetnika, primjetno je kako se istovremeno smanjila uspješnost njihovog poslovanja budući da su ostvarili manje prihode i neto dobit te zapošljavali manje osoba. Kako bi se spriječilo daljnje pogoršanje poslovnih rezultata poduzetnika u budućnosti, posebnom mjerom potrebno je ojačati njihovu konkurentnost. Aktivnostima će se poput educiranja i udruživanja lokalnih poduzetnika nastojati povećati njihova učinkovitost i konkurentnost na tržištu kako bi u budućnosti ostvarivali bolje poslovne rezultate te zapošljavali više osoba.

SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacija edukacija i stručnih usavršavanja za postojeće poduzetnike (potencijalni izvori financiranja, trendovi na tržištu, primjena suvremenih tehnologija u svakodnevnom poslovanju, komunikacija s klijentima i plasman vlastitih proizvoda na tržište,...); ▪ osposobljavanje lokalnih poduzetnika za pripremu i provedbu projekata financiranih sredstvima iz EU fondova; ▪ potpomaganje poduzetnika prilikom aplikacije vlastitih projekata za dobivanje bespovratnih sredstava; ▪ promicanje proizvoda lokalnih poduzetnika; ▪ poticanje stvaranja poduzetničkih klastera i zajedničkog nastupa lokalnih poduzetnika na tržištu.
REZULTAT	Jačanje konkurentnosti lokalnih poduzetnika te posljedično poboljšanje njihovih poslovnih rezultata (ostvareni prihodi, neto dobit) i dodatno zapošljavanje.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Jedinostveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo poduzetništva i obrta ▪ HAMAG-BICRO ▪ Hrvatska gospodarska komora ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ BIOS d.o.o. ▪ Lokalni poduzetnici
KORISNICI	Postojeći poduzetnici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj sudionika (poduzetnika) na edukacijama i stručnim usavršavanjima; ▪ broj novostvorenih poduzetničkih klastera; ▪ ostvareni poslovni rezultati lokalnih poduzetnika; ▪ broj osoba zaposlenih kod lokalnih poduzetnika

MJERA	1.1.3. Privlačenje i poticanje novih ulaganja
CILJ MJERE	<p>Premda na području grada Otoka postoji poduzetnička zona, njezin razvojni potencijal i odličan geoprometni položaj nisu primjereno valorizirani s obzirom da je većim dijelom još uvijek nepopunjena. Kako bi poduzetnička zona ispunila svoju namjenu te postala jedan od nositelja gospodarskog razvoja ovog područja, neophodno je osmisliti i provoditi dodatne aktivnosti kojima će se privući vanjske ulagače ali i potaknuti postojeće poduzetnike na nova ulaganja.</p>
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dovršetak komunalnog opremanja poduzetničke zone; ▪ razvoj i unapređenje poduzetničke infrastrukture ▪ promicanje poduzetničke zone radi privlačenja novih ulagača; ▪ ubrzanje administrativnih procedura za nove ulagače u nadležnosti lokalne uprave; ▪ poticanje i potpomaganje lokalnih gospodarstvenika prilikom širenja i diversifikacije poslovanja; ▪ potpomaganje gospodarstvenika koji u poslovanje uvode nove tehnologije i opremu;
REZULTAT	<p>Bolja popunjenost Poduzetničke zone Otok te povećanje broja i vrijednosti ulaganja lokalnih poduzetnika zahvaljujući stvaranju poticajnog ulagačkog okruženja.</p>
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Jedinostveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ HAMAG-BICRO ▪ Ministarstvo poduzetništva i obrta
KORISNICI	<p>Lokalni poduzetnici Potencijalni ulagači</p>

POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj tvrtki i zaposlenih u Poduzetničkoj zoni Otok; ▪ broj poduzetnika ulagača; ▪ vrijednost novih ulaganja na području grada Otoka;
--------------------	--

PRIORITET	1.2. Razvijanje učinkovite poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i drvne industrije
MJERA	1.2.1. Poticanje stanovništva na bavljenje poljoprivredom
CILJ MJERE	Unatoč brojnim mogućnostima i preduvjetima za razvoj poljoprivredne proizvodnje, lokalno se stanovništvo sve rjeđe odlučuje za bavljenje poljoprivredom. Uslijed toga, vrijedno poljoprivredno zemljište nerijetko ostaje neobrađeno i gospodarski u potpunosti neiskorišteno. Stoga, ukoliko se želi riješiti problem vrlo visoke nezaposlenosti na području grada Otoka, neophodno je motivirati lokalno stanovništvo za bavljenje poljoprivredom i korištenjem tog vrijednog prirodnog resursa.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ davanje neiskorištenog gradskog zemljišta u zakup radi poticanja poljoprivredne proizvodnje; ▪ informiranje stanovništva o visokodohodovnim poljoprivrednim kulturama te mogućnostima ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje; ▪ organizacija stručnih predavanja i edukacija za poljoprivrednike početnike.
REZULTAT	Povećanje poljoprivredne proizvodnje i broja poljoprivrednika na području grada Otoka uslijed povećanog zanimanja lokalnog stanovništva za bavljenje poljoprivredom.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poljoprivredna savjetodavna služba ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Poljoprivredni fakultet Osijek

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o.
KORISNICI	Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj poljoprivrednika; ▪ površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta
MJERA	1.2.2. Osuvremenjivanje poljoprivredne proizvodnje
CILJ MJERE	Poljoprivreda je oduvijek predstavlja temeljnu gospodarsku djelatnost na području grada Otoka. Međutim, zbog sve veće konkurencije, novih poljoprivrednih kultura te stalnog uvođenja novih proizvodnih postupaka, potrebno je unaprijediti postojeći način poljoprivredne proizvodnje.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uređenje sustava navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta; ▪ poticanje komasacije poljoprivrednih površina; ▪ organiziranje edukativnih i savjetodavnih radionica za lokalne poljoprivrednike; ▪ educiranje poljoprivrednika o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova; ▪ poticanje poljoprivrednika prilikom nabave suvremene opreme i uzgoja novih visokoprinosnih poljoprivrednih kultura.
REZULTAT	Učinkovitijom će se poljoprivrednom proizvodnjom povećati konkurentnost lokalnih poljoprivrednika i stvoriti preduvjeti za novo zapošljavanje.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo poljoprivrede ▪ Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju ▪ Poljoprivredna savjetodavna služba ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Lokalna akcijska grupa „Bosutski niz“
KORISNICI	Lokalni poljoprivrednici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ površina navodnjavanog poljoprivrednog zemljišta; ▪ prosječna površina pojedinačne poljoprivredne parcele; ▪ broj održanih edukacija namijenjenih lokalnim poljoprivrednicima; ▪ broj poljoprivrednika koji se bave uzgojem poljoprivrednih kultura s visokim prinosom; ▪ vrijednost provedenih projekata lokalnih poljoprivrednika financiranih bespovratnim sredstvima iz nacionalnih i EU fondova.
MJERA	1.2.3. Jačanje konkurentnosti lokalnih poljoprivrednih proizvoda
CILJ MJERE	Zbog sve većeg broja konkurenata s nižim cijenama, proizvodi se lokalnih poljoprivrednika sve teže probijaju na tržištu. Kako bavljenje poljoprivredom ne bi postalo izvor gubitaka te kako bi lokalni poljoprivrednici vlastite proizvode što lakše plasirali na tržište, nužno je povećati konkurentnost lokalnih poljoprivrednih proizvoda.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje udruživanja lokalnih poljoprivrednika radi lakšeg nastupa na tržištu; ▪ brendiranje i standardiziranje kvalitete lokalnih poljoprivrednih proizvoda; ▪ promoviranje lokalnih poljoprivrednih proizvoda na domaćim i međunarodnim sajmovima; ▪ usmjeravanje lokalnih poljoprivrednika prema ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji;

REZULTAT	Olakšanje tržišnog plasmana lokalnih poljoprivrednih proizvoda te povećanje dobiti lokalnih poljoprivrednika zahvaljujući većoj konkurentnosti njihovih proizvoda.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ Poljoprivredna savjetodavna služba ▪ Lokalna akcijska grupa „Bosutski niz“
KORISNICI	Lokalni poljoprivrednici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj poljoprivrednih udruženja i klastera; ▪ broj poljoprivrednika koji se bave ekološkom poljoprivredom; ▪ broj prepoznatljivih lokalnih poljoprivrednih proizvoda.
MJERA	1.2.4. Poticanje suradnje s drugim gospodarskim granama
CILJ MJERE	Veliki problem poljoprivrednika, kako na lokalnoj tako i na nacionalnoj razini, svakako je činjenica da njihova proizvodnja nije povezana s drugim gospodarskim djelatnostima. Kako bi se dao impuls pokretanju lokalnog gospodarstva te razvoju prerađivačke industrije i turizma, potrebna je bolja povezanost poljoprivrede i drugih gospodarskih djelatnosti.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje daljnje prerade lokalnih poljoprivrednih proizvoda; ▪ poticanje izgradnje postrojenja za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda (klaonice, mljekara, hladnjača, silosa,...); ▪ promoviranje suradnje između lokalnih poljoprivrednika i ugostitelja; ▪ poticanje razvoja OPG-ova i njihovog uključivanja u lokalnu turističku ponudu.

REZULTAT	Jačanje lokalnog gospodarstva i otvaranje novih radnih mjesta kao rezultat bolje povezanosti poljoprivrede, turizma i prerađivačke industrije.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ Obrtnička komora Vukovarsko-srijemske županije ▪ Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Vukovar ▪ Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije ▪ Lokalni poljoprivrednici, poduzetnici i turistički djelatnici
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalni poljoprivrednici, poduzetnici i turistički djelatnici ▪ Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj ugostitelja s ponudom lokalnih poljoprivrednih proizvoda; ▪ broj OPG-ova uključenih u lokalnu turističku ponudu; ▪ broj postrojenja za preradu poljoprivrednih proizvoda; ▪ količina prerađenih poljoprivrednih proizvoda.
MJERA	1.2.5. Poticanje razvoja šumarstva i drvne industrije
CILJ MJERE	Šumarstvo i drvna industrija oduvijek su predstavljale značajnu gospodarsku granu ovog prostora. Unatoč značajnim pomacima koji su se dogodili zadnjih godina šumarstvo ali posebice drvna industrija još uvijek značajan potencijal rasta i zapošljavanja lokalnog stanovništva. .
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promicanje i poticanje održivog gospodarenja šumama ▪ promicanje i poticanje jačanja šumarske i svih povezanih djelatnosti ▪ potpomaganje razvoja drvno-prerađivačke industrije ▪ promicanje i brandiranje lokalne drvne industije i drvnih proizvoda

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promicanje i poticanje stvaranja veće dodane vrijednosti drvene industrije.
REZULTAT	Održivim korištenjem šuma te razvojem drvene industrije ojačati lokalno gospodarstvo i potaknuti zapošljavanje.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo poljoprivrede ▪ Hrvatske šume d.o.o. ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Lokalna akcijska grupa „Bosutski niz“
KORISNICI	Lokalni poduzetnici, potencijalni poduzetnici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj poduzetnika čija se djelatnost temelji na šumarstvu i drvu kao sirovini; ▪ broj novih finalnih proizvoda od drveta; ▪ količine obrađene drvene mase; ▪ vrijednost prodaje i izvoza drvnih proizvoda; ▪ broj zaposlenih u području šumarstva i drvene industrije.

PRIORITET	1.3. Razvoj turizma i jačanje turističke ponude
MJERA	1.3.1. Poboljšanje turističke valorizacije prirodne i kulturne baštine
CILJ MJERE	<p>Područje grada Otoka obiluje prirodnim i kulturnim vrijednostima pogodnima za razvoj turizma. Međutim, one su u turističkom smislu još uvijek nedovoljno valorizirane zbog čega razvoj turizma sve do danas nije doživio pravi zamah.</p> <p>Zbog činjenice da turizam postaje sve unosnija gospodarska djelatnost, ali i rastućeg interesa turista za očuvanom prirodom i kulturnim naslijeđem, boljase turistička valorizacija cjelokupnog otočkog područja nameće sama po sebi.</p>

SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informiranje lokalnog stanovništva o mogućnostima turističke valorizacije prirodnih i kulturnih vrijednosti; ▪ poticanje korištenja očuvane prirode i prirodne baštine za razvoj novih turističkih sadržaja; ▪ poticanje korištenja materijalne i nematerijalne kulturne baštine za razvoj novih turističkih sadržaja; ▪ oživljavanje tradicionalnih obrta i uprizorenje starih narodnih običaja u turističke svrhe; ▪ razvoj višednevnih turističkih manifestacija temeljenih na kulturnoj baštini Srijema i otočkog područja; ▪ razvoj posebnih oblika turizma temeljenih na prirodnoj i kulturnoj baštini (lovni turizam, cikloturizam, kulturni turizam, eno-gastro turizam,...).
REZULTAT	Stvaranje raznovrsnije turističke ponude i poboljšanje turističkih rezultata na području grada Otoka.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otočka razvojna agencija ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalno stanovništvo ▪ Lokalni turistički djelatnici ▪ Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije ▪ Hrvatska turistička zajednica ▪ Ministarstvo turizma
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Turisti ▪ Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj turističkih dolazaka i noćenja; ▪ broj novostvorenih turističkih atrakcija; ▪ broj novoosmišljenih turističkih manifestacija.
MJERA	1.3.2. Osvremenjivanje turističke infrastrukture
CILJ MJERE	Poznato je kako su današnji turisti vrlo zahtjevni te da prilikom boravka u određitu veliku pažnju obraćaju stanju u kojem se nalazi

	<p>turistička infrastruktura. Zbog toga, privlačni resursi sami po sebi više nisu dovoljni za uspješan razvoj turizma, nego je ulaganjima također potrebno podići kakvoću prateće infrastrukture.</p>
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje poboljšanja kvalitete postojećih te izgradnje novih smještajnih kapaciteta; ▪ potpomaganje ugostitelja prilikom izgradnje novih i unapređenja postojećih ugostiteljskih objekata; ▪ primjereno označavanje turističkih atrakcija; ▪ izgradnja infrastrukture potrebne za razvoj specifičnih oblika turizma.
REZULTAT	<p>Poboljšanje ostvarenih turističkih rezultata (broj turističkih dolazaka i noćenja, prihodi od turizma, prosječno trajanje turističkog boravka,...) zahvaljujući podizanju kvalitete turističke infrastrukture.</p>
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka ▪ Otočka razvojna agencija
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalni turistički djelatnici ▪ Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije Hrast d.o.o. ▪ Hrvatska turistička zajednica ▪ Ministarstvo turizma ▪ Susjedne JLS
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalni turistički djelatnici ▪ turisti
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ veličina smještajnih kapaciteta; ▪ kakvoća i broj smještajnih kapaciteta izražena putem broja zvjezdica; ▪ broj ugostiteljskih objekata;

MJERA	1.3.3. Izgradnja imidža uspješne destinacije ruralnog turizma
CILJ MJERE	Početci su bavljenja seoskim turizmom u istočnoj Hrvatskoj vidljivi još 70-ih godina prošlog stoljeća upravo na području grada Otoka. Kako bi ovo područje i u budućnosti bilo prepoznato kao poželjna odredište te privlačilo veliki broj turista, potrebno je pristupiti izgradnji imidža poželjnog odredišta ruralnog turizma.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ anketiranje posjetitelja i utvrđivanje sadašnjeg imidža turističke ponude grada Otoka; ▪ izrada marketinškog plana turističke odredišta; ▪ prezentacija lokalne turističke ponude i specifičnosti ovog područja na specijaliziranim turističkim sajmovima u zemlji i inozemstvu; ▪ udruživanje sa susjednim turističkim odredištima radi zajedničkog nastupa i ponude komplementarnih turističkih proizvoda na turističkom tržištu; ▪ osmišljavanje prepoznatljivih lokalnih suvenira; ▪ korištenje suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija za promociju lokalne turističke ponude i turističke destinacije.
REZULTAT	Izgrađen imidž prepoznatljive destinacije ruralnog turizma te posljedično poboljšanje ostvarenih turističkih rezultata na području grada Otoka.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствeni upravni odjel Grada Otoka ▪ Otočka razvojna agencija
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalni turistički djelatnici ▪ Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije ▪ Hrvatska turistička zajednica ▪ Ministarstvo turizma ▪ Susjedne JLS

KORISNICI	Turisti
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj turističkih dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista; ▪ broj nastupa na specijaliziranim turističkim sajmovima u zemlji i inozemstvu.

STRATEŠKI CILJ	2. JAČATI DEMOGRAFSKU STABILNOST TE POVEĆATI KONKURENTNOST LOKALNOG STANOVNIŠTVA NA TRŽIŠTU RADA
-----------------------	---

PRIORITET	2.1. Razvoj sadržaja namijenjenih djeci i mladima
MJERA	2.1.1. Uređenje i opremanje javnih površina, prostora i dječjih igrališta
CILJ MJERE	Kako bi i najmlađi stanovnici grada Otoka bili zadovoljni životom u ovoj sredini, zadaća lokalne zajednice je osigurati im primjereno uređene prostore za igru i druženje.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uređenje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta; ▪ uređenje školskih igrališta; ▪ uređenje šetališta i biciklističkih staza; ▪ opremanje javnih površina spravama za vježbu i rekreaciju; ▪ uređenje i opremanje prostora namijenjenih udrugama mladih; ▪ opremanje gradske knjižnice informatičkom opremom i građom namijenjenom djeci i mladima.
REZULTAT	Povećanje zadovoljstva djece i mladih zahvaljujući boljoj opremljenosti javnih površina i infrastrukture za zabavu i druženje ovih skupina.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalne udruge civilnog društva ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo socijalne politike i mladih

KORISNICI	Djeca i mladi
POKAZATELJI	broj novih/novouređenih sadržaja namijenjenih igri i druženju djece i mladih.
MJERA	2.1.2. Promicanje i osiguranje aktivnosti za djecu i mlade
CILJ MJERE	Poznato je da dostupnost i raznovrsnost sadržaja namijenjenih djeci i mladima pridonosi njihovoj socijalizaciji i sprječavanju delikventnog ponašanja. Da bi djeca i mladi u budućnosti izrasli u korisne članove lokalne zajednice te otkrili nova zanimanja ili neki skriveni talent, neophodno je promicati i osigurati aktivnosti koje će im omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promicanje osnivanja i djelovanja udruga mladih; ▪ organiziranje i potpomaganje radionica namijenjenih djeci i mladima (informatičke, likovne, dramske, glazbene, poduzetničke vještine...); ▪ poticanje organizacije produženog boravka i izvannastavnih aktivnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama; ▪ korištenje Gradske knjižnice Otok i Doma kulture za organizaciju događaja (glazbeni koncerti, projekcije filmova,...) koji će okupljati djecu i mlade.
REZULTAT	Bolja socijalizacija te smanjenje delikventnog ponašanja djece i mladih zahvaljujući većoj i raznovrsnijoj ponudi aktivnosti u slobodno vrijeme.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalne udruge civilnog društva ▪ Gradska knjižnica Otok ▪ odgojno-obrazovne institucije ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo socijalne politike i mladih ▪ Otočka razvojna agencija
KORISNICI	Djeca i mladi

POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj radionica/događaja za djecu i mlade; ▪ Broj sudionika radionica/događaja.
--------------------	---

PRIORITET	2.2. Potpomaganje roditelja i poticanje pronatalitetne politike
MJERA	2.2.1. Poboljšanje predškolskog odgojno-obrazovnog sustava
CILJ MJERE	Premda je na području grada Otoka organiziran predškolski odgojno-obrazovni sustav, njegovo postojeće stanje nije optimalno. Kako bi roditelji svojoj djeci mogli omogućiti normalan rast i razvoj, u budućnosti je nužno poboljšati predškolski odgojno-obrazovni sustav.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opremanje Predškolske ustanove Pupoljak novom opremom; ▪ dogradnja i rekonstrukcija objekta Predškolske ustanove Pupoljak; ▪ organiziranje produženog boravka djece ▪ poticanje i potpomaganje prilikom organizacije novih odgojno-obrazovnih programa
REZULTAT	Učinkovitiji predškolski odgojno-obrazovni sustav koji u potpunosti udovoljava Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predškolska ustanova Pupoljak ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ▪ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roditelji ▪ djeca predškolskog uzrasta
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj polaznika Predškolske ustanove Pupoljak; ▪ smještajni kapacitet Predškolske ustanove Pupoljak.

MJERA	2.2.2. Osmišljavanje i provođenje pronatalitetne politike
CILJ MJERE	Kao posljedica dugotrajne i teške gospodarske situacije, obitelji se sve teže odlučuju na zasnivanje ili proširenje vlastite obitelji, a što se uostalom ogleda i u činjenici da se bilježi negativni prirodni prirast. Stoga je u okviru pronatalitetne politike nužno provoditi aktivnosti kojima će se na neki način poboljšati položaj roditelja i njihove djece.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sufinanciranje troškova smještaja djece u Predškolskoj ustanovi Pupoljak; ▪ sufinanciranje prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola; ▪ dodjela financijske i materijalne pomoći roditeljama; ▪ potpomaganje višečlanih obitelji; ▪ potpomaganje mladih obitelji;
REZULTAT	Ublažavanje i prekid nepovoljnih demografskih kretanja zahvaljujući poboljšanju položaja roditelja i djece zbog mjera pronatalitetne politike.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo socijalne politike i mladih
KORISNICI	Obitelji
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj rođenih osoba; ▪ izdaci za mjere pronatalitetne politike.

PRIORITET	2.3. Razvoj i osuvremenjivanje školstva te poticanje obrazovanja
MJERA	2.3.1. Poboljšanje stanja i opremljenosti osnovnoškolskih ustanova te dovršetak izgradnje srednje škole
CILJ MJERE	Zbog manjka financijskih sredstava, materijalna ulaganja u širenje i osuvremenjivanje školstva sve se rjeđe nalaze pri samom vrhu ljestvice prioriteta lokalne i regionalne zajednice. Kako bi se otočkoj djeci osigurali optimalni uvjeti prilikom školovanja, kombinacijom

	<p>bespovratnih sredstava iz europskih i nacionalnih fondova te sredstvima iz lokalnog proračuna potrebno je unaprijediti materijalne uvjete u osnovnoškolskim ustanovama te dovršiti izgradnju Srednje škole Otok</p>
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ provođenje mjera energetske učinkovitosti u osnovnim školama; ▪ uređenje i opremanje učionica za izvođenje kabinetske nastave (biologija, kemija fizika,...); ▪ opremanje osnovnoškolskih ustanova suvremenom informatičkom opremom; ▪ dogradnja i opremanje školskih sportskih dvorana; ▪ izgradnja i obnova zidova oko školskih dvorišta te uređenje okoliša škola; ▪ korištenje bespovratnih sredstava iz europskih i nacionalnih fondova za izgradnju i opremanje Srednje škole Otok.
REZULTAT	<p>Podizanje opremljenosti osnovnoškolskih ustanova i udovoljavanje Državnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja.</p>
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka ▪ Vukovarsko-srijemska županija
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ▪ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU ▪ Otočka razvojna agencija
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnovnoškolske ustanove ▪ Školanci
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj opremljenih učionica; ▪ izdatci namijenjeni poboljšanju stanja i materijalne opremljenosti osnovnoškolskih ustanova; ▪ novoizgrađeni i opremljeni objekt Srednje škole Otok.

MJERA	2.3.2. Prilagodavanje nastave suvremenim potrebama
CILJ MJERE	Zbog sve većeg raskorak između gradiva koje učenici usvajaju na nastavi te znanja i vještina koje će im kasnije u životu i poslu uistinu koristiti, buduće generacije biti će sve nekonkurentnije na tržištu rada. Budući da je najavljena reforma školstva usmjerena prema osuvremenjivanju nastavnog kurikulumu, neophodno je, radi dobrobiti budućih generacija ali i cjelokupne zajednice, već i na lokalnoj razini podržati njezinu provedbu.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potpomaganje uvođenja i provedbe novog nastavnog kurikulumu; ▪ poticanje samoinicijative nastavnika prilikom osmišljavanja i uvođenja novih nastavnih metoda koje će učenicima olakšati usvajanje gradiva.
REZULTAT	Uspostava obrazovnog sustava koje će učenicima olakšati usvajanje gradiva te potaknuti kreativno razmišljanje, a što će u konačnici doprinijeti povećanju njihove konkurentnosti na tržištu rada.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnovna škola Josipa Lovretića Otok ▪ Osnovna škola Vladimir Nazor Komletinci ▪ Jedinostveni upravni odjel Grada Otoka ▪ Vukovarsko-srijemska županija
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavnici ▪ sadašnje i buduće generacije školaraca
POKAZATELJI	Broj novih nastavnih programa
MJERA	2.3.3. Promoviranje visokog obrazovanja i nadarenih pojedinaca
CILJ MJERE	Kao jedan od većih problema lokalne zajednice, uočena je nepovoljna obrazovna struktura stanovništva vidljiva kroz maleni udio visokoobrazovanog stanovništva. Kako bi nadareni pojedinci i visokoobrazovano stanovništvo mogli postati nositelji budućeg

	socioekonomskog razvoja čitave zajednice, nužno je osmisliti i provoditi skup aktivnosti kojima će se poboljšati njihov položaj.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stipendiranje studenata i nadarenih pojedinaca; ▪ stručno usmjeravanje nadarenih pojedinaca; ▪ poticanje individualnog rada s nadarenim učenicima.
REZULTAT	Povećanje udjela visokoobrazovanog stanovništva te poboljšanje njihovog i statusa nadarenih pojedinaca u društvu.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnovna škola Josipa Lovretića Otok ▪ Osnovna škola Vladimir Nazor Komletinci ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ studenti ▪ nadareni pojedinci
POKAZATELJI	Broj dodijeljenih studentskih stipendija

PRIORITET	2.4. Ulaganje u ljudske potencijale
MJERA	2.4.1. Izobrazba djelatnika javnih institucija
CILJ MJERE	Glavna zadaća javnih institucija je osiguranje svekolikog socioekonomskog napretka na području grada Otoka. Kako bi javne institucije što bolje i učinkovitije obavljale svoju funkciju, bitno je poticati obrazovanje njihovih djelatnika.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poboljšanje informatičke pismenosti djelatnika u javnim institucijama; ▪ educiranje djelatnika javnih institucija o strateškom planiranju; ▪ osposobljavanje djelatnika javnih institucija za pripremu i provedbu projekata financiranih bespovratnim sredstvima iz europskih fondova;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povezivanje s drugim jedinicama lokalne samouprave te međusobna razmjena iskustva; ▪ poticanje daljnje stručne izobrazbe djelatnika javnih institucija.
REZULTAT	Učinkovitiji rad javnih institucija zahvaljujući boljoj izobrazbi njihovih djelatnika.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka ▪ Otočka razvojna agencija
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Državna škola za javnu upravu ▪ Ministarstvo uprave
KORISNICI	Djelatnici javnih institucija
POKAZATELJI	Broj djelatnika javnih institucija koji su prošli neki oblik edukacije ili stručnog usavršavanja.
MJERA	2.4.2. Poticanje prekvalifikacije i dodatnog usavršavanja stanovništva
CILJ MJERE	Visoka stopa nezaposlenosti jedan je od problema, a on je dodatno naglašen činjenicom kako se zbog stalnih promjena na tržištu rada od radnika očekuje da neprestano usvajaju nova znanja i vještine. Stoga je bitno da se u lokalnoj zajednici stvori svijest i poticajno okruženje za usvajanje novog znanja i vještina.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informiranje lokalnog stanovništva o prednostima i mogućnostima cjeloživotnog obrazovanja; ▪ potpomaganje organizacije radionica i stručnih predavanja na kojima lokalno stanovništvo može usvojiti nova znanja i vještine; ▪ poticanje prekvalifikacije nezaposlenih osoba
REZULTAT	Povećanje konkurentnosti lokalnog stanovništva na tržištu rada zahvaljujući usvajanju novog znanja i vještina.

NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hrvatski zavod za zapošljavanje ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ustanove za obrazovanje odraslih ▪ Otočka razvojna agencija
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ nezaposlene osobe
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj održanih edukacija; ▪ broj osoba koje su prošle neki oblik prekvalifikacije.

STRATEŠKI CILJ	3. UČINITI PROMETNU I KOMUNALNU INFRASTRUKTURU DOSTUPNU SVIMA TE RAZVITI DRUŠTVENE SADRŽAJE U NASELJIMA
-----------------------	--

PRIORITET	3.1. Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture
MJERA	3.1.1. Osvremenjivanje sustava opskrbe energijom
CILJ MJERE	<p>Premda je većina kućanstava na otočkom području opskrbljena električnom energijom, zastarjelost elektroenergetske mreže predstavlja jedan od čimbenika koji potencijalno mogu usporiti daljnji razvoj ovog područja. Pored toga, o razvijenosti energetske infrastrukture govori činjenica da je svega trećina kućanstava priključena na plinski sustav. S ciljem podizanja kvalitete života lokalnog stanovništva te radi osiguranja preduvjeta za daljnji razvoj, u narednom je razdoblju potrebno pristupiti osvremenjivanju elektroenergetske mreže i proširenju plinoopskrbnog sustava.</p>

SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rekonstrukcija prijenosne i distribucijske elektroenergetske mreže; ▪ proširenje i osuvremenjivanje javne rasvjete u naseljima; ▪ nastavak izgradnje i priključenje novih korisnika na plinoopskrbnu mrežu.
REZULTAT	Zadovoljenje energetske potrebe kućanstava i gospodarstva zahvaljujući suvremenoj elektroenergetskoj mreži i plinoopskrbnom sustavu.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elektra Vinkovci ▪ Hrvatska elektroprivreda ▪ Plinara istočne Slavonije d.o.o.
PARTNERI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ gospodarski subjekti
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pokrivenost naselja elektroenergetskom mrežom ▪ dužina izgrađenog plinoopskrbnog sustava ▪ broj kućanstava s priključkom na plinoopskrbni sustav
MJERA	3.1.2. Modernizacija sustava vodoopskrbe i odvodnje
CILJ MJERE	Neuređenost sustava vodoopskrbe i odvodnje predstavljaju velike problem za lokalnu zajednicu. Naime, postojeći vodoopskrbni sustav karakteriziraju veliki gubici i poteškoće u opskrbi svih korisnika, a uređeni sustav odvodnje postoji samo u dijelu naselja Otoka zbog čega se otpadne vode većinom ispuštaju u septičke jame. Stoga je važno u narednom razdoblju urediti sustav vodoopskrbe i odvodnje kako bi se podigla kvaliteta života lokalnog stanovništva i spriječilo zagađenje okoliša.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ održavanje postojećeg lokalnog vodoopskrbnog sustava; ▪ izgradnja i spajanje na regionalnog vodoopskrbnog sustava istočne Slavonije;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavak izgradnje sustava za odvodnju u Otoku i Komletincima; ▪ stavljenje u funkciju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda; ▪ uređenje i redovito održavanje sustava za obranu od poplava.
REZULTAT	Podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva i sprječavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš zahvaljujući uređenom sustavu vodoopskrbe i odvodnje.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. ▪ Vranjevo d.o.o.
PARTNERI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ gospodarski subjekti
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj kućanstava priključenih na regionalni vodoopskrbni sustav istočne Slavonije; ▪ dužina novoizgrađene kanalizacijske mreže; ▪ broj kućanstava s priključkom na kanalizacijsku mrežu.
MJERA	3.1.3. Podizanje kvalitete prometne infrastrukture
CILJ MJERE	Iako je prometna povezanost Otoka i Komletinaca s okolnim područjem zadovoljavajuća, nužna su dodatna ulaganja u osuvremenjivanje prometne infrastrukture kako bi otočko područje moglo bolje valorizirati svoj povoljni geoprometni položaj te kako bi se u konačnici povećala i sigurnost sudionika u prometu.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proširenje i postavljanje adekvatne prometne signalizacije na postojećim prometnicama; ▪ asfaltiranje i uređenje nerazvrstanih cesta; ▪ dovršetak „Šokačke magistrale“ ▪ izgradnja kružnog toka u središtu Otoka ▪ izgradnja nogostupa; ▪ uređenje parkirnih mjesta;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uređenje pružnih prijelaza te željezničkih i autobusnih stajališta.
REZULTAT	Bolja protočnost prometa i povećana sigurnost sudionika u prometu zahvaljujući suvremenoj prometnoj infrastrukturi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uprava za ceste Vukovarsko-srijemske županije; ▪ Hrvatske ceste; ▪ Hrvatske željeznice; ▪ Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
PARTNERI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ gospodarski subjekti ▪ putnici koji putuju lokalnim prometnicama
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dužina novoizgrađenog nogostupa i biciklističkih staza; ▪ dužina asfaltiranih i uređenih nerazvrstanih cesta
MJERA	3.1.4. Modernizacija telekomunikacijske infrastrukture
CILJ MJERE	Uvođenjem nove i unapređenjem postojeće telekomunikacijske infrastrukture gospodarstvenicima i lokalnom stanovništvu želi se olakšati poslovanje i svakodnevni život.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poboljšanje pokrivenosti prostora Grada mobilnim signalom ▪ zamjena starih telekomunikacijskih vodova ▪ razvoj širokopojasnog pristupa internetu
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ veća dostupnost i kvaliteta telekomunikacijskih usluga
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka ▪ Hrvatski telekom
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ -
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ gospodarstvenici
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvaliteta telekomunikacijskih usluga (digitalna televizija, internetska veze, mobilni signal, ...) ▪ broj korisnika širokopojasnog interneta

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj korisnika wi-fi-a informatičke udruge
--	--

PRIORITET	3.2. Izgradnja i unapređenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina
MJERA	3.2.1. Unapređenje sportske infrastrukture
CILJ MJERE	Kako bi se lokalno stanovništvo potaknulo na rekreativno bavljenje sportom, a profesionalnim športašima osigurali primjereni uvjeti, u narednom razdoblju potrebno je obnoviti postojeću i izgraditi novu sportsku infrastrukturu.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obnavljanje i opremanje školskih igrališta; ▪ obnavljanje i opremanje školskih dvorana; ▪ izgradnja i opremanje sportsko-rekreacijskih zona „Virovi“ i „Čistine“ ; ▪ uređenje postojećih sportskih terena (nogometna igrališta, teniska igrališta, atletska staza,...); ▪ uređenje biciklističkih staza. ▪ izgradnja trodjelne nastavno-športske dvorane
REZULTAT	Razvoj novih športova, poboljšanje uvjeta za lokalne športaše i športske udruge te podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva zahvaljujući novoizgrađenoj i obnovljenoj športskoj infrastrukturi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
PARTNERI	Športski klubovi
KORISNICI	Športaši i sportski klubovi Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj obnovljenih sportskih terena ▪ broj novoizgrađenih sportsko-rekreacijskih zona ▪ dužina izgrađenih biciklističkih staza

MJERA	3.2.2. Osiguranje osnovnih sadržaja i usluga u svim naseljima
CILJ MJERE	Dostupnost nekih osnovnih sadržaja poput vatrogasnih i društvenih domova, domova zdravlja, pošte, banaka, trgovina direktno utječe na kvalitetu života stanovništva. Kako bi lokalno stanovništvo u vlastitoj sredini moglo zadovoljiti osnovne potrebe te samim time bilo motivirano za ostanak, osnovni sadržaji moraju biti dostupni u svim naseljima.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uređenje postojećih i izgradnja novih društvenih domova; ▪ uređenje i dogradnja vatrogasnih domova; ▪ uređenje i opremanje doma zdravlja; ▪ proširenje sadržaja zdravstvenih usluga; ▪ obnova javnih površina; ▪ uređenje groblja.
REZULTAT	Veće zadovoljstvo i podizanje kakvoće života lokalnog stanovništva zahvaljujući dostupnosti osnovnih sadržaja u svim naseljima.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka ▪ Vranjevo d.o.o.
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dom zdravlja Vinkovci ▪ Vukovarsko-srijemske županija
KORISNICI	Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	Broj novoizgrađenih/uređenih društvenih domova
MJERA	3.2.3. Poticanje civilnih udruga
CILJ MJERE	Djelovanje većeg broja raznovrsnih civilnih udruga ukazuje na razvijenost neke zajednice ali također obogaćuje i društveni život. Zbog činjenice da civilne udruge preko dobrovoljnog okupljanja svojih članova imaju pozitivan utjecaj na čitavo društvo, lokalna uprava će u narednom razdoblju poticati njihovo djelovanje.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nastavak financiranja djelovanja civilnih udruga; ▪ osiguranje adekvatnih prostora za djelovanje civilnih udruga;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promoviranje civilnih udruga; ▪ poticanje volonterskog rada u udrugama
REZULTAT	Obogaćivanje društvenog života i razvoj civilnog društva zahvaljujući unapređenju uvjeta u kojima djeluju civilne udruge.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka; ▪ Vukovarsko-srijemska županija
PARTNERI	-
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Civilne udruge ▪ Lokalno stanovništvo
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj aktivnih civilnih udruga ▪ broj članova civilnih udruga ▪ proračunski izdaci namijenjeni civilnim udrugama
MJERA	3.2.4. Skrb o ranjivim društvenim skupinama
CILJ MJERE	S obzirom da je s jedne strane došlo do porasta broja socijalno ugroženih slučajeva zbog nepovoljnih gospodarskih kretanja, dok se s druge strane zbog nepovoljnih gospodarskih kretanja povećava udio starijeg stanovništva, i u narednom razdoblju biti će važno osigurati učinkoviti sustav koji će skrbiti o ranjivim društvenim skupinama.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potpomaganje djelovanja lokalnih udruga koje brinu o ranjivim skupinama; ▪ povećanje osjetljivosti među lokalnim stanovništvom o ranjivim društvenim skupinama; ▪ dodjeljivanje materijalne i financijske pomoći socijalno ugroženim slučajevima; ▪ sufinanciranje troškova režija pojedinaca i obitelji teškog materijalnog položaja; ▪ izgradnja ustanova za smještaj starih i nemoćnih osoba; ▪ nastavak provedbe programa Dnevni boravak za starije i Pomoć u kući

REZULTAT	Poboljšanje položaja ranjivih društvenih skupina zahvaljujući učinkovitom sustavu socijalne skrbi.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jedinствени upravni odjel Grada Otoka ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo socijalne politike i mladih
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gradska udruga umirovljenika ▪ Ostale civilne udruge ▪ Gradski Crveni križ Vinkovci ▪ Lokalno stanovništvo
KORISNICI	Ranjive društvene skupine (pojedinci i obitelji teškog materijalnog položaja, stari i nemoćni,...)
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj usluga nekog od oblika socijalne pomoći ▪ proračunski izdaci namijenjeni socijalnoj skrbi

STRATEŠKI CILJ	4. ZAŠTITITI I STAVITI U FUNKCIJU PRIRODNU I KULTURNU BAŠTINU
-----------------------	--

PRIORITET	4.1. Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine
MJERA	4.1.1. Očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti
CILJ MJERE	Očuvana su prirodna baština te raznolikost biljnog i životinjskog svijeta velika prirodna bogatstva otočkog područja. Kako bi nove generacije i u budućnosti mogle uživati u prirodnim i krajobraznim vrijednostima, neophodno je osmisliti i provoditi aktivnosti usmjerene prema postizanju tog cilja. Također, kako bi prirodna baština bila stavljena u funkciju razvoja lokalnog gospodarstva potrebno je istraživati i promovirati jedinstvenost prirodne baštine te promovirati njeno održivo korištenje.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaštita prirodnog krajolika velike estetske i biološke vrijednosti;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ znanstveno istraživanje i promoviranje prirodne baštine otočkog kraja; ▪ educiranje stanovništva o važnosti očuvanja okoliša; ▪ zaštita rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta; ▪ izrada i redovita revizija prostorno-planske dokumentacije..
REZULTAT	Očuvana prirodna baština ostavljena u naslijeđe budućim generacijama.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalno stanovništvo ▪ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije ▪ Institut šumarstva ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ▪ Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalno stanovništvo ▪ Turisti ▪ Buduće generacije
POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta; ▪ površina zaštićenog krajolika.
MJERA	4.1.2. Poticanje i promoviranje primjene obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti
CILJ MJERE	Uzimajući u obzir sve veću potrebu za energijom ali i činjenicu da na otočkom području postoji potencijal za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, među kućanstvima i gospodarskim subjektima promovirati će se primjena energije iz obnovljivih izvora radi zadovoljenja vlastitih energetske potrebe.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promicanje korištenja biomase za proizvodnju energije; ▪ poticanje ugradnje solarnih kolektora za dobivanje energije i zagrijavanje vode; ▪ poticanje korištenja i ostalih obnovljivih izvora energije;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promicanje i poticanje energetske učinkovitosti.
REZULTAT	Zadovoljenje potreba kućanstava i gospodarskih subjekata za energijom te očuvanje okoliša zahvaljujući proizvodnji i primjeni energije iz obnovljivih izvora i smanjenoj potrošnji energije.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Otočka razvojna agencija
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kućanstva ▪ Gospodarski subjekti
POKAZATELJI	broj kućanstava/gospodarskih subjekata koji koriste obnovljive izvore energije.
MJERA	4.1.3. Modernizacija sustava za gospodarenje otpadom
CILJ MJERE	Kako bi se spriječilo onečišćenje okoliša ali i zadržala njegova izvornost za buduće generacije, već sada je potrebno modernizirati i unaprijediti postojeći sustav gospodarenja otpadom.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ donošenje plana gospodarenja otpadom; ▪ sanacija divljih odlagališta; ▪ poticanje reciklaže i odvojenog prikupljanja otpada; ▪ dodatno opremanje i održavanje eko otoka u naseljima; ▪ dodatno opremanje i održavanje reciklažnog dvorišta; ▪ opremanje lokalnog komunalnog poduzeća suvremenom opremom.
REZULTAT	Očuvanje okoliša za buduće naraštaje zahvaljujući učinkovitijem sustavu za gospodarenje otpadom.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vranjevo d.o.o. ▪ Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalno stanovništvo ▪ Gospodarski subjekti
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ buduće generacije

POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ količina recikliranog otpada; ▪ broj postavljenih eko otoka u naseljima; ▪ broj reciklažnih dvorišta;
--------------------	---

PRIORITET	4.2. Zaštita kulturnog naslijeđa i poticanje kulturnog stvaralaštva
MJERA	4.2.1. Očuvanje kulturnog naslijeđa i oživljavanje narodnih običaja
CILJ MJERE	Šire područje grada Otoka posjeduje vrlo vrijednu kulturnu baštinu koju je potrebno očuvati i za buduće naraštaje. S ciljem očuvanja kulturne baštine i narodnih običaja u budućnosti, nužno je potaknuti svijest o njihovoj važnosti te ih očuvati za budućnost.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaštita i obnova materijalne kulturne baštine te njezino stavljanje u funkciju ; ▪ zaštita i njegovanje nematerijalne kulturne baštine te njezino stavljanje u funkciju ; ▪ promicanje djelovanja kulturno-umjetničkih društava; ▪ oživljavanje i uprizorenje starih narodnih običaja; ▪ promicanje i organiziranje kulturno-umjetničkih manifestacija koje promoviraju lokalno kulturno naslijeđe; ▪ poticanje kulturnog stvaralaštva među mladima.
REZULTAT	Očuvana kulturna baština i narodni običaji ostavljeni u naslijeđe budućim generacijama.
NOSITELJI	Jedinstveni upravni odjel Grada Otoka
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalna kulturno-umjetnička društva ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo kulture
KORISNICI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalno stanovništvo ▪ turisti ▪ buduće generacije

POKAZATELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj zaštićenih kulturnih dobara ▪ broj kulturno-umjetničkih manifestacija
MJERA	4.2.2. Poticanje kreativnosti i kulturnog stvaralaštva
CILJ MJERE	Otok je tradicionalno jedno od kulturnih središta Vukovarsko-srijemske županije. Kako bi i u budućnosti Otok bio prepoznatljiv kao jedno od kulturnih središta Vukovarsko-srijemske županije, u narednom razdoblju poticati će se razvoj kulture.
SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opremanje gradske knjižnice; ▪ potpomaganje djelovanja pojedinaca, civilnih udruga koje se bave kulturnim stvaralaštvom; ▪ poticanje razvoja poduzetništva temeljenog na kulturnoj baštini i kulturnom stvaralaštvu; ▪ organizacija kulturnih događanja radi promocije kulturnog stvaralaštva lokalnih umjetnika.
REZULTAT	Razvoj kulture i kulturnog stvaralaštva zahvaljujući stvaranju poticajnog okruženja.
NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grad Otok ▪ Gradska knjižnica Otok
PARTNERI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vukovarsko-srijemska županija ▪ Ministarstvo kulture
KORISNICI	pojedinci, udruge i ustanove u kulturi
POKAZATELJI	proračunski izdatci namijenjeni poticanju kulture

5.4 Usklađenost Strateškog razvojnog programa grada Otoka s Razvojnou strategijou Vukovarsko-srijemske županije

Razdoblje na koje se odnosi strateški razvojni program grada Otoka na razini Europske unije odgovara programskom razdoblju 2014.-2020. Uvažavajući činjenicu da je Strateški razvojni program grada Otoka temelj za povlačenje bespovratnih sredstava iz europskih fondova, strateški su ciljevi definirani ovim dokumentom usklađeni sa strateškim ciljevima relevantnih dokumenata na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini. Točnije, od europskih je strateških dokumenata Strateški razvojni program grada Otoka usklađen sa strategijou Europa 2020, dok je gledajući nacionalnu razinu usklađen s relevantnim nacionalnim strategijama i operativnim programima. Naposljetku, gledajući regionalnu razinu, Strateški razvojni program grada Otoka usklađen je s važećou Razvojnou strategijou Vukovarsko-srijemske županije 2011.-2013.

Prikaz međusobne usklađenosti Razvojne strategije Vukovarsko-srijemske županije i Strateškog razvojnog programa grada Otoka dan je u nastavku na Tablici 10.

Tablica 10 Usklađenost strateških ciljeva i prioriteta Vukovarsko-srijemske županije sa strateškim ciljevima i prioritetima grada Otoka

Strateški ciljevi i prioriteti Vukovarsko-srijemske županije		Strateški ciljevi i prioriteti grada Otoka	
Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo		Strateški cilj 1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo	
Oznaka	Prioritet	Oznaka	Prioritet
1.1.	Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju i tehnologiji	1.1.	Jačanje malih i srednjih poduzetnika
1.2.	Jačanje poduzetništva i privlačenje ulaganja		
1.3	Povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora	1.2.	Razvijanje učinkovite poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i drvne industrije
1.4.	Razvoj turizma	1.3.	Razvoj turizma i jačanje turističke ponude
Strateški cilj 2. Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem		Strateški cilj 2. Jačati demografsku stabilnost te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada	
Oznaka	Prioritet	Oznaka	Prioritet
2.1.	Razvoj sustava obrazovanja i njegova prilagodba potrebama razvoja gospodarstva	2.3.	Razvoj i osuvremenjivanje školstva te poticanje obrazovanja
2.2.	Razvoj tržišta rada	2.4.	Ulaganje u ljudske potencijale
2.3.	Unapređenje znanja i vještina za upravljanje razvojem		
2.4.	Jačanje međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti		

Strateški cilj 3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš		Strateški cilj 3. Učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima te razviti društvene sadržaje u svim naseljima	
Oznaka	Prioritet	Oznaka	Prioritet
3.1.	Integracija i modernizacija prometne infrastrukture	3.1.	Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture
3.2.	Cjelovito i učinkovito gospodarenje vodama	3.1.	Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture
		Strateški cilj 1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo	
1.2.		Razvijanje učinkovite poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i drvne industrije	
3.3.	Poboljšanje kvalitete komunalne opremljenosti	3.1.	Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture
3.4.	Ulaganja u obnovljive izvore energije i učinkovito korištenje energije	4.1.	Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine
3.5.	Očuvanje okoliša i zaštita prirode	4.1.	Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine
Strateški cilj 4. Unapređenje kvalitete življenja		Strateški cilj 3. Učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima te razviti društvene sadržaje u svim naseljima	
Oznaka	Prioritet	Oznaka	Prioritet
4.1.	Poboljšanje uvjeta za pružanje visoko-kvalitetnih zdravstvenih usluga	3.2.	Izgradnja i unapređenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina
4.2.	Poboljšanje kvalitete života i razvoj socijalnih usluga	3.2.	Izgradnja i unapređenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina

		Strateški cilj 2. Stimulirati obitelji i znanje te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada	
		2.1.	Razvoj sadržaja namijenjenih djeci i mladima
		2.2.	Potpomaganje roditelja i poticanje pronatalitetne politike
4.3.	Razvoj i unaprjeđenje kulture te očuvanje kulturne baštine	4.2	Zaštita kulturnog naslijeđa i poticanje kulturnog stvaralaštva
4.4.	Unaprjeđenje sportske infrastrukture i razvoj sportskih programa	3.2.	Izgradnja i unaprjeđenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina
4.5.	Razvoj ruralnog područja	Strateški cilj 1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo	
		1.3.	Razvoj turizma i jačanje turističke ponude
		Strateški cilj 4. Zaštititi i staviti u funkciju prirodnu i kulturnu baštinu	
		4.1.	Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine
		Strateški cilj 4. Zaštititi i staviti u funkciju prirodnu i kulturnu baštinu	
		4.2.	Zaštita kulturnog naslijeđa i poticanje kulturnog stvaralaštva

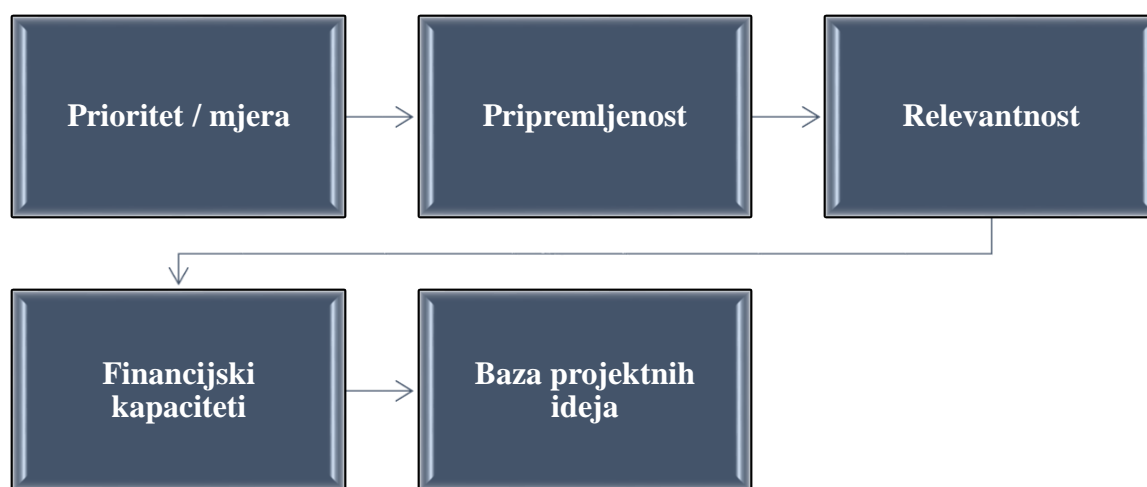
Izvor: Obrada autora

5.5 Baza projektnih ideja

Bazom projektnih ideja dobiva se uvid u projekte kojima se pridonosi ostvarenju strateških ciljeva zacrtanih u Strateškom razvojnom programu grada Otoka. Ovisno o broju zaprimljenih projektnih ideja, baza ukazuje na interes dionika za određenim područjem te je temelj za izradu Akcijskog plana za provedbu Strateškog razvojnog programa grada Otoka. Zbog same činjenice da su u Strateškom razvojnom programu grada Otoka definirani strateški ciljevi, prioriteti i mjere ulaganja do 2020. godine, svaka projektna ideja uvrštena u bazu imati će uporište u ovom strateškom dokumentu.

Prije nego li se uvrsti u bazu, svaka projektna ideja mora proći nekoliko faza u postupku rangiranja. Prva faza u postupku rangiranja odnosi se na utvrđivanje u kojoj mjeri projektna ideja doprinosi ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva, prioriteta i mjera. Idući korak predstavlja utvrđivanje pripremljenosti projekta koja ovisi o tome u kolikoj mjeri je pripremljena sva tehnička dokumentacija potrebna za njegovu provedbu. Nakon toga slijedi ocjenjivanje relevantnosti projekta odnosno utvrđivanje u kojoj mjeri pridonosi ostvarenju mjere s kojom je povezan. Naposljetku, ocjenjuju se financijski i provedbeni kapaciteti podnositelja same projektne ideje. Ukoliko se radi o tzv. „soft“ projektima, njihova razina pripremljenosti je veća zbog činjenice da njihova realizacija ne uključuje građevinske radove pa samim time nije potrebno pripremiti tehničku dokumentaciju. Grafički prikaz postupka rangiranja projektnih ideja dan je u nastavku.

Slika 3 Postupak rangiranja projektnih ideja

Izvor: Obrada autora

6 Indikatori učinka Strateškog razvojnog programa grada Otoka

S ciljem ocjene uspješnosti Strateškog razvojnog programa grada Otoka, tj. radi lakšeg praćenja njegove provedbe, potrebno je definirati adekvatne indikatore. Na temelju njih donosi se zaključak o uspješnosti realizacije pojedinog strateškog cilja, a prilikom definiranja indikatora treba se rukovoditi SMART pristupom, odnosno indikatori trebaju biti:

- **S**pecific – specifični;
- **M**easurable – mjerljivi;
- **A**chievable – realno dostižni;
- **R**elevant – relevantni u odnosu na postavljeni cilj;
- **T**ime bound – vremenski ograničeni.

U nastavku je dan prikaz temeljnih indikatora Strateškog razvojnog programa grada Otoka do 2020. godine te prikaz strateških indikatora po pojedinom strateškom cilju.

Strateški cilj 1. Razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo	Strateški cilj 2. Jačati demografsku stabilnost te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada	Strateški cilj 3. Učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima te razviti društvene sadržaje u naseljima	Strateški cilj 4. Zaštititi i staviti u funkciju prirodnu i kulturnu baštinu
<p><u>Prioriteti</u></p> <p>1.1. Jačanje malih i srednjih poduzetnika;</p> <p>1.2. Razvijanje učinkovite poljoprivredne proizvodnje;</p> <p>1.3. Razvoj turizma i jačanje turističke ponude</p>	<p><u>Prioriteti</u></p> <p>2.1. Razvoj sadržaja namijenjenih djeci i mladima;</p> <p>2.2. Potpomaganje roditelja i poticanje pronatalitetne politike;</p> <p>2.3. Razvoj i osuvremenjivanje školstva te poticanje obrazovanja;</p> <p>2.4. Ulaganje u ljudske potencijale</p>	<p><u>Prioriteti</u></p> <p>3.1. Razvoj komunalne, prometne i ICT infrastrukture te unapređenje energetske infrastrukture;</p> <p>3.2. Izgradnja i unapređenje društvene infrastrukture u svim naseljima te potpomaganje civilnog društva i ranjivih skupina.</p>	<p><u>Prioriteti</u></p> <p>4.1. Zaštita okoliša i stavljanje u funkciju prirodne baštine;</p> <p>4.2. Zaštita kulturnog naslijeđa i poticanje kulturnog stvaralaštva</p>
<p><u>Indikatori učinaka</u></p> <p>-Povećanje broja poduzetnika aktivnih 2 godine nakon pokretanja poslovanja za 20 do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje broja osoba zaposlenih kod lokalnih poduzetnika za 10% do 2020. godine;</p> <p>-Otvaranje 3 nove tvrtke i povećanje broja osoba zaposlenih u poduzetničkoj zoni za 10% do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje broja poljoprivrednika za 15% do 2020. godine;</p>	<p><u>Indikatori učinaka</u></p> <p>-Uređenje 3 dječjih igrališta do 2020. godine;</p> <p>-Organizacija 5 radionica godišnje za djecu i mlade do 2020. godine;</p> <p>-Udovoljavanje Predškolske ustanove „Pupoljak“ državnim pedagoškim standardima do 2020. godine;</p> <p>-Povećanja broja rođenih osoba za 10% do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje proračunskih izdataka namijenjenih osnovnoškolskim ustanovama za 10% do 2020. godine;</p>	<p><u>Indikatori učinaka</u></p> <p>-Povećanje broja kućanstava s priključkom na plinopokrbrni sustav za 20%;</p> <p>-Priključenje 50% kućanstava na regionalni vodoopskrbni sustav istočne Slavonije;</p> <p>-Izgradnja 5 kilometara kanalizacijske mreže do 2020. godine;</p> <p>-Uređenje 4 kilometara nogostupa do 2020. godine.</p> <p>Uređenje 10 kilometara biciklističkih staza do 2020. godine;</p>	<p><u>Indikatori učinaka</u></p> <p>- Povećanje broja kućanstava/gospodarskih subjekata koji koriste obnovljive izvore energije za 20%;</p> <p>-Povećanje proračunskih izdataka namijenjenih poticanju kulture za 10% do 2020. godine.</p>

<p>-Povećanje površine navodnjavanog poljoprivrednog zemljišta za 25% do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje broja poljoprivrednika koji se bave ekološkim uzgojem hrane za 30% do 2020. godine;</p> <p>-Uključivanje pet OPG-ova u lokalnu turističku ponudu do 2020. godine;</p> <p>-Obogaćivanje lokalne turističke ponude s 5 novih turističkih atrakcija;</p> <p>-Izgradnja 3 nova ugostiteljska objekta do 2020. godine;</p> <p>-Ostvarenje 500 noćenja godišnje do 2020. godine.</p>	<p>-Povećanje broja studentskih stipendija za 20% do 2020. godine;</p> <p>-Stručna izobrazba 3 djelatnika javnih institucija godišnje do 2020. godine;</p> <p>-Organizacija 2 radionica godišnje namijenjenih prekvalifikaciji nezaposlenih i teško zapošljivih osoba.</p>	<p>-Izgradnja sportsko-rekreacijske zone „Virovi“ i „Čistine“ do 2020. godine;</p> <p>-Uređenje društvenog doma u Komletincima do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje proračunskih izdataka namijenjenih civilnim udrugama za 10% do 2020. godine;</p> <p>-Povećanje proračunskih izdataka namijenjenih socijalnoj skrbi za 10% do 2020. godine;</p>	
<p><u>Izvori za provjeru indikatora</u></p> <p>Grad Otok, FINA, Agencija za plaćanje u poljoprivredi, Turistička zajednica</p>	<p><u>Izvori za provjeru indikatora</u></p> <p>Grad Otok, Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za zapošljavanje</p>	<p><u>Izvori za provjeru indikatora</u></p> <p>Grad Otok, Vranjevo d.o.o., Plinara istočne Slavonije d.o.o., Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o.</p>	<p><u>Izvori za provjeru indikatora</u></p> <p>Grad Otok</p>
<p><u>Temeljni indikatori</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećanje broja radnih mjesta na području Otoka za 20% do 2020. godine; ▪ Podizanje popunjenosti poduzetničke zone na 70% do 2020. godine; ▪ Povećanje broja rođenih osoba za 10% do 2020. godine; ▪ Smanjenje broja nezaposlenih osoba za 20% do 2020. godine; ▪ Rješavanje problema u vodoopskrbi i priključenje ½ kućanstava na regionalni vodoopskrbni sustav istočne Slavonije; ▪ Postojanje uređenih društvenih domova u svim naseljima do 2020. godine; 			

7 Institucionalni okvir i financijski izvori za upravljanje

7.1 Provedba Strateškog razvojnog programa

Provedba je Strateškog razvojnog programa grada Otoka zahtjevan proces za koji je potrebno imenovati provedbeno tijelo unutar lokalne javne uprave, definirati mehanizme provedbe, izraditi financijski plan financiranja predviđenih aktivnosti, definirati postupke praćenja i evaluacije programa i projekata te informirati javnost.

Uspješnost provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka ne ovisi isključivo o radu lokalne uprave nego je u ovisnosti o ostvarenju razvojnih projekata, suradnji s regionalnom i državnom upravom, ustanovama i institucijama, privatnim inicijativama, aktivnostima poduzetnika, uključenosti udruga civilnog društva i zainteresiranosti građana. Stoga je važna primjena partnerskog pristupa i suradnja relevantnih dionika ne samo u izradi, nego i u provedbi Strateškog razvojnog programa grada Otoka. S ciljem osiguranja uspješne provedbe ovog strateškog dokumenta, definiran je Institucionalni okvir koji obuhvaća sve relevantne dionike koji će pridonijeti ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva svojim koordiniranim djelovanjem.

7.2 Tijela provedbe

7.2.1 Partnerstvo i Radni tim

Partnerstvo je dio institucionalnog okvira provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka. Ono predstavlja lokalne dionike te sugerira smjernice razvoja poštujući načela konsenzusa, jednakosti i transparentnosti. Također, ovom se tijelu podnosi Akcijski plan o provedbi Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

Radni je tim sastavljen od predstavnika gradske uprave i Otočke razvojne agencije tijelo sa savjetodavnom i operativnom funkcijom. Ovo tijelo u fazi provedbe koordinira djelovanjem nositelja mjera utvrđenih ovim dokumentom te od njih prikuplja informacije o rezultatima provedbe samih mjera. Također, na temelju analize prikupljenih informacija, Radni tim donosi Izvješće o provedbi Strateškog razvojnog programa.

7.2.2 Grad Otok

Statutom je Grada utvrđeno kako je Grad Otok samostalan u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga sukladno zakonima i Ustavu Republike Hrvatske. Gradska tijela imaju ključnu ulogu u provedbi ovog strateškog dokumenta. Gradonačelnik, kao tijelo izvršne vlasti, imenuje članove Radnog tima koji je odgovoran za provedbu ovog dokumenta. On također saziva Partnerstvo prilikom razmatranja Akcijskog plana o provedbi Strateškog razvojnog programa, te predsjedava Partnerstvom.

Gradsko vijeće, kao predstavničko tijelo građana, usvaja Strateški razvojni program grada Otoka. Ono odobrava Izvješće o provedbi Strateškog razvojnog programa a Radnom timu upućuje svoje primjedbe i prijedloge.

7.2.3 Upravni odjeli

Radi obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Otoka, ustrojena je gradska uprava. Njena uloga također uključuje izvršenje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na grad Otok. Gradska uprava ustrojena je kao jedinstveni upravni odjel kojim upravlja pročelnik. Uloga se Jedinstvenog upravnog odjela u provedbi ogleda u činjenici da on donosi Akcijski plan o provedbi Strateškog razvojnog programa u kojem je dan popis prioriteta i mjera s indikativnim financijskim alokacijama, rokovi njihove provedbe i pokazatelji izvršenja pojedinih mjera.

7.2.4 Javne službe

S ciljem pružanja usluga kojima se osiguravaju nezamjenjivi uvjeti života i rada građana, gospodarskih i drugih subjekata na području grada, ustrojene su javne službe. One su zadužene za zadovoljenje svakodnevnih potreba građana vezanih za komunalnu, gospodarsku i društvenu djelatnost, a osnivaju se i organiziraju kao trgovačka društva, javne ustanove i vlastiti pogoni.

Od javnih gradskih službi, na području grada Otoka djeluju Gradsko komunalno poduzeće Vranjevo, Predškolska ustanova Pupoljak, Gradska knjižnica Otok i Otočka razvojna agencija.

Komunalno poduzeće Vranjevo osnovano je 1997. godine kao društvo s ograničenom odgovornošću od strane tadašnje Općine Otok. Njegove su primarne djelatnosti komunalne naravi

a odnose se na održavanje javnih površina, odvoz komunalnog otpada, održavanje gradskog groblja i pogreba, te drugi građevinski poslovi.

Za organizaciju je predškolskog odgoja na području grada Otoka zadužena Predškolska ustanova Pupiljak. Njezin je osnivač i sufinancijer Grad Otok, a sama ustanova djeluje još od 1982. godine. S druge strane, Gradska knjižnica Otok osnovana je 2010. godine od strane Grada Otoka radi obavljanja knjižnične djelatnosti.

Otočka je razvojna agencija osnovana 2014. godine kao ustanova u vlasništvu Grada Otoka. Ciljevi zbog kojih je osnovana Otočka razvojna agencija odnose se na strateško planiranje i provođenje svih razvojnih projekata Grada Otoka; stvaranje djelotvornog alata za poticanje lokalnog razvoja kroz pripremu i provedbu projekata usmjerenih stvaranju pogodnih uvjeta za privlačenje ulaganja, razvoj turizma i poduzetništva, što aktivnije sudjelovanje u korištenju fondova Europske unije i nacionalnih fondova; jačanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava; razvoj i jačanje obrta i tradicijskih obrta.

Uvažavajući činjenicu da su gradske javne službe nositelji mnogobrojnih mjera definiranih u sklopu ovog strateškog dokumenta, jasno je kako one imaju vrlo važnu ulogu pri samoj provedbi Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

7.2.5 Javni sektor

Dionike javnog sektora čine predstavnici javnih ustanova, institucija i poduzeća koji su zaduženi za provedbu razvojnih mjera ili se pojavljuju kao važni partneri u pripremi i provedbi razvojnih projekata. Ovisno o području djelovanja, prikaz najvažnijih javnih institucija dan je u nastavku:

- demografska kretanja i ljudski resursi – Ministarstvo socijalne politike i mladih; Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta; Hrvatski zavod za zapošljavanje; regionalne i lokalne odgojno-obrazovne ustanove.
- gospodarsko stanje – Ministarstvo gospodarstva; Ministarstvo poljoprivrede; Ministarstvo poduzetništva i obrta; Hrvatska turistička zajednica; Hrvatska gospodarska komora; Hrvatska obrtnička komora; Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije; Obrtnička komora Vukovarsko-srijemske županije.

- razvoj infrastrukture i kvaliteta života – Hrvatske ceste; Hrvatske vode; Hrvatske šume; Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije; Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko-srijemske županije.

7.2.6 Civilno društvo

Udruge su civilnog društva bitne za svaku sredinu iz nekoliko razloga. Ponajprije, okupljajući lokalno stanovništvo one svojim djelovanjem promiču specifične ciljeve te tako pridonose promicanju socio-ekonomskog razvoja i podizanju kvalitete života. Međutim, zbog manjka sredstava u lokalnim proračunima one sredstva za vlastito poslovanje nerijetko moraju potražiti u nacionalnim i europskim fondovima. Stoga udruge civilnog društva najčešće posjeduju znanje i veliko iskustvo u pripremi i provedbi projekata.

Uzimajući u obzir činjenicu da su udruge civilnog društva nositelji ili partneri na velikom broju mjera koje pridonose ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva, jasno je kako će one biti važan dionik prilikom provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

7.2.7 Privatni sektor

Poznato je kako je jak privatni sektor generator rasta svake zajednice budući da se u njemu stvara dodana vrijednost i otvara veliki broj radnih mjesta. Međutim, ova skupina dionika nerijetko se nalazi u nepovoljnom položaju jer ovisi o čimbenicima na koje nemaju utjecaja (makroekonomska kretanja, dostupnost i cijena kapitala, poduzetničko okruženje, zakonske odredbe,...). Budući da predstavnici privatnog sektora predstavljaju jednu od najvažnijih i najranjivijih skupina u svakoj zajednici, bitno je uvažiti njihove prijedloge, znanje i iskustvo prilikom osmišljavanja i provedbe mjera kojima će se pokrenuti lokalno gospodarstvo.

7.3 Financijski okvir

Financijskim je okvirom dana okvirna alokacija raspoloživih financijskih sredstava za realizaciju pojedine mjere zbog čega on predstavlja jedan od najvažnijih koraka u procesu strateškog planiranja. Sama alokacija raspoloživih financijskih sredstava detaljno se prikazuje u godišnjem Akcijskom planu provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka čime se osigurava

optimalno korištenje raspoloživih financijskih sredstava ovisno o potrebama koje se mijenjaju iz godine u godinu.

Uloga se izrađenog financijskog okvira ogleda u činjenici da on služi kao indikator uspješnosti provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka. Naime, usporedbom uložениh financijskih sredstava i ostvarenih rezultata moguće je utvrditi opravdanost uložениh financijskih sredstava po pojedinom cilju.

Usprkos ograničenosti, gradski proračun predstavlja najvažniji izvor financijskih sredstava za realizaciju mjera predloženih u Strateškom razvojnog programu grada Otoka. Osim gradskog proračuna, financijska sredstva potrebna za provedbu mjera zacrtanih ovim strateškim dokumentom mogu se pronaći i u drugim izvorima:

- županijski proračun – zbog ranije prikazane koherentnosti u sustavu strateškog planiranja, tj. činjenice da realizacija strateških ciljeva na lokalnoj razini pridonosi ostvarenju strateških ciljeva na županijskoj razini, dio potrebnih financijskih sredstava biti će osiguran i u županijskom proračunu;
- državni proračun – prethodno navedena koherentnost u sustavu strateškog planiranja i činjenica da grad Otok s obzirom na vrijednost indeksa razvijenosti ima status potpomognutog područja omogućiti će financiranje mjera iz ovog strateškog dokumenta financijskim sredstvima iz državnog proračuna;
- europski fondovi – manjak sredstava u nacionalnom, županijskom i lokalnom proračunu uvjetuje korištenje bespovratnih sredstava iz europskih fondova kao najvažnijeg izvora za financiranje provedbe mjera predloženih ovim strateškim dokumentom. Zahvaljujući činjenici da su strateški ciljevi ovog dokumenta sukladni sa strateškim ciljevima strategije Europa 2020, omogućiti će kandidiranje lokalnih razvojnih projekata za dobivanje bespovratnih financijskih sredstava iz europskih fondova. Upravo stoga, europski fondovi predstavljaju najvažniji izvor financijskih sredstava za provedbu Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

Pregled informacija o najznačajnijim europskim fondovima dan je tablici u nastavku.

Tablica 11 Najznačajniji europski fondovi

Naziv fonda	Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)	Europski socijalni fond (ESF)
Opis i područja ulaganja	<p>ERDF namijenjen je jačanju ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji kroz smanjenje ekonomskih razlika među regijama putem ulaganja u infrastrukturu i fizički kapital.</p> <p>ERDF namijenjen je ovim područjima ulaganja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ proizvodne investicije koje stvaraju i čuvaju radna mjesta, a putem izravne pomoći malim i srednjim poduzetnicima; ▪ investicije u infrastrukturu koja osigurava osnovne usluge za građane u području energije, zaštite okoliša, prometa, te informacijske i komunikacijske tehnologije; ▪ investicije u društvenu, zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu; ▪ jačanje razvojnih potencijala kroz pomoć regionalnog i lokalnog razvoja, istraživanja i inovacije 	<p>EAFRD je instrument koji podupire europsku politiku ruralnog razvoja, a koja čini drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike. Dugoročni cilj politike ruralnog razvoja je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima, klimatske promjene te uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.</p> <p>EAFRD namijenjen je ovim područjima ulaganja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mala infrastruktura (ceste, odvodnja, objekti za podizanje kvalitete društvenog života); ▪ ruralni turizam; ▪ poljoprivredna proizvodnja; ▪ razvoj i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava; ▪ ekološki uzgoj; ▪ razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma; ▪ obnovljivi izvori energije; ▪ edukacijske i obrazovne aktivnosti za poljoprivrednike. 	<p>ESF je instrument Europske unije usmjeren na poticanje poduzetništva, pružanje pomoći posloprimcima u pronalaženju boljih radnih mjesta i uspostavi pravednijih za sve građane EU prilikom njihovog zapošljavanja. Njegovo djelovanje temelji se na ulaganju u ljudske resurse, mlade i one koji tragaju za poslom.</p> <p>ESF namijenjen je ovim područjima ulaganja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje stanovništva radi veće konkurentnosti na tržištu rada; ▪ poticanje društvenog poduzetništva i samozapošljavanja; ▪ poboljšanje sustava obrazovanja na svim razinama; ▪ socijalno uključivanje ugroženih i ranjivih skupina; ▪ razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva.
Potencijalni prijavitelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jedinice lokalne/regionalne samouprave; ▪ mali i srednji poduzetnici; ▪ znanstveno-istraživački sektor; ▪ civilni i privatni sektor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jedinice lokalne/regionalne samouprave (do 5.000 ili 10.000 stanovnika); ▪ lokalne akcijske grupe i obiteljska poljoprivredna gospodarstva; ▪ mladi poljoprivrednici; ▪ šumoposjednici. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jedinice lokalne/regionalne samouprave; ▪ javne i obrazovne ustanove; ▪ poslodavci; ▪ udruge.

Izvor: Obrada autora

7.4 Praćenje i vrednovanje

Budući da će se Strateški razvojni programa grada Otoka provoditi tijekom dužeg vremenskog razdoblja važno je uspostaviti učinkoviti sustav praćenja i nadzora provedbe radi dobivanja informacija koje nositeljima mogu biti od pomoći. Kontinuiranim je praćenjem i vrednovanjem provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka moguće dobiti informacije o:

- uspješnosti postizanja zacrtanih strateških ciljeva u tekućem razdoblju;
- uzrocima eventualnog nedostizanja zacrtanih strateških ciljeva;
- dostatnosti raspoloživih sredstava za dostizanje zacrtanih strateških ciljeva;
- relevantnosti zacrtanih mjera ovisno o promjenama okruženja.

Kako bi se omogućilo učinkovito praćenje i vrednovanje provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka prethodno su definirani indikatori. Sukladno tome, jasna će se predodžba o ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva dobiti periodičnim ocjenjivanjem provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka, čime će se utvrditi pridonose li predložene mjere ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva, dok će se u slučaju njihove nedjelotvornosti provesti ažuriranje Strateškog razvojnog programa grada Otoka.

U sam proces praćenja i vrednovanja Strateškog razvojnog programa grada Otoka uključeno je više dionika čija je uloga prikazana u tablici u nastavku.

Tablica 12 Nadležna tijela i njihova uloga u provedbi i praćenju Strateškog razvojnog programa grada Otoka

TIJELO	NADLEŽNOST
Partnerstvo	Praćenje provedbe, iznošenje primjedbi i prijedloga, odobrava Akcijski plan provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka
Radni tim	Koordinacija provedbe, prikupljanje podataka o provedenim aktivnostima i ostvarenim rezultatima od nositelja aktivnosti, podnošenje Izvješća o provedbi Partnerstvu
Gradonačelnik	Sazivanje Partnerstva i predsjedanje njegovim radom
Gradsko vijeće	Usvajanje izvješća o provedbi Strateškog razvojnog programa grada Otoka, iznošenje primjedbi i prijedloga
Otočka razvojna agencija	Uspostava Baze projektnih ideja

Jedinstveni upravni odjel	Donošenje Akcijskog plana provedbe Strateškog razvojnog programa grada Otoka
Javne službe	Provođenje aktivnosti iz vlastitog djelokruga, prikupljanje podataka o postignutim rezultatima i njihovo slanje koordinatoru
Javni sektor	
Civilni sektor	
Privatni sektor	

Izvor: Obrada autora

8 Zaključak

Nastanak je Strateškog razvojnog programa grada Otoka rezultat iscrpnih analiza, savjetovanja i dogovora svih strana uključenih u njegovu izradu. Grad Otok pristupio je izradi ovog strateškog dokumenta radi definiranja pravca budućeg razvoja do 2020. godine, a sve zato kako bi se narednim generacijama osigurali bolji životni uvjeti. Međusobnim konsenzusom utvrđeni su glavni ciljevi sadržani u ovom strateškom dokumentu:

- razviti učinkovito i konkurentno gospodarstvo;
- stimulirati obitelji i znanje te povećati konkurentnost lokalnog stanovništva na tržištu rada;
- zaštititi prirodne resurse te učiniti prometnu i komunalnu infrastrukturu dostupnu svima;
- osigurati osnovne društvene sadržaje u naseljima te očuvati kulturno naslijeđe.

Pored činjenice što je ovim dokumentom definiran smjer razvoja grada Otoka do 2020. godine, zahvaljujući njegovoj usklađenosti sa sličnim europskim, nacionalnim i županijskim strateškim dokumentima, Strateški razvojni program grada Otoka ujedno predstavlja temelj zahvaljujući kojem će biti omogućeno korištenje bespovratnih sredstava iz europskih fondova. Upravo je mogućnost financiranja provedbe strateških razvojnih projekata bespovratnim sredstvima naročito važna u postojećoj situaciji koju karakterizira svekoliki nedostatak financijskih sredstava na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Sama je provedba Strateškog razvojnog programa grada Otoka zahtijevan posao kod kojeg je neophodna uspješna suradnja gradske uprave, kao subjekta najodgovornijeg za implementaciju ovog dokumenta, te nositelja pojedinih razvojnih mjera, ali i čitave lokalne zajednice.

Prema tome, izrada Strateškog razvojnog programa grada Otoka tek je početak te predstavlja svojevrsni kamen temeljac za izgradnju bolje budućnosti na otočkom području.

9 Prilozi

9.1 Popis slika

Slika 1 Geografski smještaj Vukovarsko-srijemske županije i grada Otoka	12
Slika 2 Otočka suvara.....	17
Slika 3 Postupak rangiranja projektnih ideja.....	119

9.2 Popis tablica

Tablica 1 Zaštićena kulturna dobra na području grada Otoka	16
Tablica 2 Kretanje broja stanovnika na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske; 1953.-2011. godina	20
Tablica 3 Usporedba vrijednosti vitalnog indeksa grada Otoka s okruženjem; 2014. godina.....	22
Tablica 4 Usporedba vrijednosti pokazatelja koji ukazuju na starenje stanovništva sa županijskim i nacionalnim prosjekom.....	24
Tablica 5 Usporedba obrazovne strukture lokalnog stanovništva sa susjednim jedinicama lokalne samouprave te sa županijskim i nacionalnim prosjekom; 2011. godina.....	25
Tablica 6 Nezaposleni s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske prema djelatnosti prethodnog zaposlenja; prosinac 2015. godine.....	32
Tablica 7 Prometnice na području grada Otoka.....	43
Tablica 8 Poslovni rezultati poduzetnika s područja grada Otoka; 2014. godina.....	48
Tablica 9 Usporedba indeksa razvijenosti grada Otoka; 2010. i 2013. godina.....	59
Tablica 10 Usklađenost strateških ciljeva i prioriteta Vukovarsko-srijemske županije sa strateškim ciljevima i prioritetima grada Otoka	116
Tablica 11 Najznačajniji europski fondovi	128
Tablica 12 Nadležna tijela i njihova uloga u provedbi i praćenju Strateškog razvojnog programa grada Otoka.....	129

9.3 Popis grafikona

Grafikon 1 Kretanje broja stanovnika po naseljima u sastavu grada Otoka; 2001.-2011.	21
Grafikon 2 Kretanje prirodnog prirasta na području grada Otoka; 2000.-2014. godina	22
Grafikon 3 Dobno-spolna struktura stanovništva grada Otoka; 2011. godina	23
Grafikon 4 Obrazovna struktura stanovništva grada Otoka; 2011. godina	25
Grafikon 5 Kretanje broja nezaposlenih osoba na području grada Otoka po mjesecima; siječanj 2013.-prosinac 2015.....	27
Grafikon 6 Kretanje broja nezaposlenih žena i muškaraca na području grada Otoka; 2006.-2015. godina.....	28
Grafikon 7 Usporedba stope nezaposlenosti na području grada Otoka s nacionalnim i županijskim prosjekom te preostalim gradovima u VSŽ; 2012.-2015.....	29
Grafikon 8 Obrazovna struktura nezaposlenih osoba na području grada Otoka; prosinac 2015. godine.....	30
Grafikon 9 Dobna struktura nezaposlenih osoba s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske; prosinac 2015. godine	31
Grafikon 10 Nezaposlene osobe s područja grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske s obzirom na trajanje nezaposlenosti; prosinac 2015. godine	32
Grafikon 11 Zaposleni prema području djelatnosti u gradu Otoku, Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj; 2011. godina	35
Grafikon 12 Tvrtke u Vukovarsko-srijemskoj županiji prema djelatnosti i uspješnosti poslovanja; 2013. godina.....	48
Grafikon 13 Obrtnici prema djelatnosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Republici Hrvatskoj; prosinac 2015. godine	50
Grafikon 14 Struktura obrta na području grada Otoka prema gospodarskoj djelatnosti; lipanj 2013. godine.....	51
Grafikon 15 Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije, preostalih gradova u Vukovarsko-srijemskoj županiji te Republici Hrvatskoj; 2011. godina	54
Grafikon 16 Kućanstva na području grada Otoka, Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske s obzirom na veličinu korištenog poljoprivrednog zemljišta; 2011. godina	55

Grafikon 17 Odnos poreznih i neporeznih prihoda u proračunu Grada Otoka; 2010.-2015. godina	62
Grafikon 18 Kretanje prihoda, rashoda te proračunskog suficita/deficita Grada Otoka; 2010.- 2015. godina.....	63